

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Négyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A király emberei.

Budapest, augusztus 21.

Abból a felségből és abból a misztikus fényből, ami a koronát övezi, a király embereinek is jut valami. A király lakája külön és érdekesebb férfiú minden más lakájánál, a király szakácsa fontosabb személyiség minden más szakácsnál. Azt a házat, ahol egy eleven felséges ember lakik, érdeklődő figyelem övezi. S minden aprólékos részletre kíváncsi a nép, amelyik a nehéz veretű, czimeres kapukon kívül rekedt. Ki az, aki az éjszaka elmúltával jön, hogy felköltse a királyt s szerencsés jó reggelt kívánjon neki? Ki az, aki segítségére van az öltözködésben, fölhuzza a harisnyáját, a cipőjét s részesévé válik a legintimebb toalette titkoknak? Hogyan, kikkel reggelizik a király? Hogyan ebédel? Ki vigyáz a délutáni álmára? Milyen a konyhája, hány a szakácsa? Kik azok, akik napról-napra, legbizalmasabb emberi mivoltában színről-színre láthatják, lesve a szeme rebbenését és legapróbb parancsát?

Van valami fetisizmushoz hasonló ebben az érdeklődésben, a király embereire az a hatalom, aminek fényében napról-napra sütkeznek, sugározza a becs, a kiválóság javarészét. De az is tagadhatatlan, hogy ettől függetlenül önálló érték és érdekesség is fejlődik ki azokban az embereken, akik az ő közvetlen környezetében huzamosabb ideig tartózkodtak. Milyen meglátásai, milyen megfigyelései lehetnek annak az embernek, aki előtt ingujjra vetkőzik egy király? Amint az intim lakószobák küszöbét átlépi, valóban király a király, ünnepléses, felséges ur, akihez csak három lépésnyire szabad közeledni; ő kérdez, a köznséges halandó felel. Az intim küszöbökön túl nagy, koturnusos színjáték folyik, amelyikben senki sem őszinte, maga a király legkevésbé, mert akármilyen öreg, akármilyen fáradt, ruganyos léptekkel jár ugyanakkor, amidőn azon gondolkodik, miért vett valaki fekete kucsmát a meggyszínű diszmagyarhoz, azt kérdezi, hogy vajjon milyen a termés Hajdudorogon? Holott azt sem tudja, falu-e, vagy város az a furcsa nevű valami és egészen mindegy neki, hogy mi és mennyi termett Hajdudorogon? Ebben a környezetben mindenki olyan pózban áll, mint a fotografmasina előtt, ki-ki minden pillanatban készen arra, hogy lefényképezzék az utókor s a történelem adattára számára. Az intim lakószobákon belül azonban még a legcsászáribb császár sem hordja a hermelint és leveti a koronát. Ha csúz bántja, nem jár ruganyos léptekkel, ha a gyomra fáj panaszkodik, ha az ebéd nem izlik, zsörtölődik. A komornyik, az inas és egyéb

legfelsőbb házi nép mindig csak az embert látja abban a legfelsőbb személyiségben, aki kifelé a hatalom, a ragyogó pompa, a makulátlan felség bálványképe.

Ha tehetném, közkötelező szabályt hoznék arra, hogy történelem könyvet csak a legfelsőbb lakajok írjanak. Mennyi hazug frázis, mennyi pózoló, nagyképi szinpadiaság hiányoznék akkor a krónikákból, ami most bennük van s elkese-riti a „történelmi példák“ után bön-gésző iskolai ifjuság lelkiületét! Milyen különös dolgok derülnének ki az oknyomozó történészek számára, akik most a mohácsi veszedelemig mennek vissza, hogyha valami olyat akarnak megmagyarázni, ami a közt is érdekl! A bizalmas komornyik tudja, melyik napon kinezta jobban a csúza a felséges urat, vagy hogy melyik éjjel aludt rosszul, hogy azután a gonosz éjszakára következő történelmi napra két balkézrel, ballábbal virradjon. Az oknyomozó történészek mindebből semmit sem tudnak, talán azért kénytelenek szegények olyan gyakorta elővenni a mohácsi vést.

A nagy tömeg ösztönszerű intuícióval megérzi ezt. A királyi és császári paloták ajtóhasadécai előtt ezért mindig egész nagy csoport kändian kíváncsis-kodó népség ácsorog. A magyar királyi palota talán egyetlen kivétel ez alól a szabály alól. Ez sem azért, mintha a magyar népnek nem lenne ösztönző vágya, hogy meglesse, milyen ember lakik a hermelin palást alatt takarva? Hanem egyszerűen azért, mert a budai várpalota mindig üres, a fényes termekben össze-vissza néhány árva szolgáló ácsorog, akinek az a kötelessége, hogy a szobákat rendesen szellőztesse s vigyázzon, hogy a drága gobelineket és a süppedő plüss butorokat ki ne rágiák a molyok. Más székes fővárosban napról-napra szájról-szájra jár a legfrissebb udvari pletyka. Mi Budapesten ellenben azt sem igen tudjuk, hogy tulajdonképpen kik, mik a király legfelsőbb udvari emberei?

Most véletlenül legalább ezt megtudtuk. A magyar király, úgy is mint osztrák császár, kegyes volt és kitüntetésekkel halmozta el az embereit. A legnagyobbakat csak úgy, mint a legapróbbakat, a Lipót-rend nagykeresztjétől le egészen a legigénytelenebb ezüst érdemkeresztig valóságos rendjelesőt zuditott a környezetében levők nyakába. A magyar hivatalos lap öt hosszú hasábon sorolja föl a megtisztelt boldogok neveit s ebből legalább annyit megtudunk, kik hát névszerint a király emberei?

Tagadhatatlan, hogy szép és változatos ez a névsor. Nincs az az Európa minden sarkából összegyűjtött, pénzzel fizetett zsoldos hadsereg, amelyikben

több náczió gyülekeznek össze, mint köztük, a czivillista kenyeresei közt.

Természetes, hogy a németek vezetnek. Itt van mindenek előtt graf Maximilian von und Hohenstein vagy baron Franz von Wetschl; azután hosszú sorban a többi: dr. Celesztin von Wolfgruber, Felix Weingartner von Münzberg, Gabriella Imhof von Gisslinghof, dr. Anton Perathoner, Ritter Gusztáv Mauker von Lerchenstein, dr. Viktor Eisenmenger, Konrad Bechstadt, Josef Gruttner, Josef Daunn, Georg Filsekker, Mathias Breitwieser, dr. Franz Steindachner, Ludwig Ganglbauer és sok más.

Ott vannak azután a morvák és a hű csehek: jó Nepalleck Vilmostal a a szertartásmesterrel élükön. Ime mutatóban egynehány: Venczel Mareh, Venczel Sklenar, Joanes Spalek, Ritter dr. Josef Karabacek s végül a kimondhatatlan nevű Joannes Krcmarik.

Van továbbá a névsorban olasz (herceg Montenuovo Alfréd és mások), lengyel (gróf Choloniewski-Myszka Ede, Jurystowski Ödön stb.), oláh (Pascu Simon), horvát (Drozda Tamás), több homályos náczió (Queiss Vilmos) és francia (Desbalmes Ottó.) A bábeli torony környékén nem lehetett külön hangzavar.

Csak éppen magyar név alig lézeng egy-kettő a hosszú listában. Magyar ember mutató mustrának akad a király emberei között.

Oktalanság volna ilyen aprólékos érdekű dologból csinálni affért. Elvégre meglehetősen mindegy, hogy Drozda Tamás vágja-e le a király tyukszemét, vagy Ritter Gusztáv Mauker von Lerchenstein s hogy a fontosabb rangu udvarnokokat sem felejtjük el, annak sincsen különösebb befolyása a világ rendjére, hogy herceg Montenuovo rendezkedik-e valamely udvari parádén vagy Maximilian graf von Thun und Hohenstein? De a kicsi dolgokban nyilatkozik meg a nagyokat jellemző s egyéb jelek és szomorú dokumentumok közé érdemes ezt a furcsa névsort is eltenni, mutatóját annak, hogy kiket szeret a király maga előtt, legjavarészt a saját személye körül látni? Ha a magyar nevek szegényes kvótája nem mutatná annak a kvótáját is, hogy mennyi jut nekünk a király szeretetéből, jóakaró érdeklődéséből, mutatnák a nyelvgyötrő névzürzavarok. Sajnos, azonban abból, amint ő fetsége részéről egyébként is tapasztaljuk, azt kell látnunk, hogy a király szeretetéből a mi számunkra talán még ennyi hányad sem jut. Ha kapni kell valamit, jó szót, vagy atyai gondosságot, ismét leg hátul jövünk a sorban a Nepalleck, Montenuovo, Wolfgruber, Drozda, Pascu és a többi urak fajsorsosainak háta mögött. A király órákkal nézi azt az időt,

amit Magyarországon tölt és percekkel azokat a rövid kihallgatásokat, amelyeken a mi belső állami ügyeinkkel kénytelen foglalkozni. Mihelyt teheti, sarkon fordul, ott hagyja magyar tanácsosait és sietve menekül vissza a kedvelt Venczeljei és Nepomukjai közé.

A tarka névsornak ez a szomorú valóság ad nagyobb jelenséget s olvasván a konyhalegények és artistaigazgatók nyakatekert névsorát, ezért nincsen kedvünk mókára.

Az idegenben, idegen emberek közt trónoló felséges urban — fájdalom! — minden őszinte loyális daczára nagyon nehéz fölfedezni a magyar királyt.

Budapest, augusztus 21.

A külügyminiszter a királynál. Báró Aehrenthal közös külügyminiszter legközelebb kihallgatáson jelenik meg a királynál, hogy a tegnapi közönségi értekezlet eredményéről jelentést tegyen. Ez alkalommal a delegációk egybehívásának időpontjára vonatkozólag is végleges döntés fog történni.

Návy Budapest. Návy Lajos, a képviselőház alelnöke, Budapestre érkezett.

Horvátok és olaszok. Zanella Richárd Fiume város országgyűlési képviselője, az éjjel Budapestre utazott, hogy informálja Wekerle Sándor miniszterelnököt a fiumei püspökség és a drenovai pap áthelyezése ügyében. A fiumei városházán most készíti a fiumei püspökség felállítására érdeklődő kormányzóhoz felterjesztendő memorandumot. A lapok már megemlékeztek arról, hogy szeptember 5-én és 6-án Susákon a szokolisták nagy gyűlést tartanak, amelyre a horvátok lakta vidékről rendkívül sokan sereglenek egybe. A minap a fiumei pályaudvaron lejátszódtott zavargáson okulva, a hatóságok most széleskörű intézkedéseket tettek, hogy az esetleges zavargásoknak elejét vegyék és a horvátok és olaszok összetűzését kikerüljék. A városi hatóság ma, mint Fiuméből táviratozzák, felkérte a kormányzóságot, hogy intézkedjék oly értelemben, hogy a horvát tornászok ne léphessenek Fiume területére. A városi ha-

tóság megkereste továbbá magukat a szokolistákat, illetve a gyűlés vezetőségét, hogy a Susákra érkező horvátokat ne hozzák Fiumébe, hanem horvát részen szállásolják ki őket a vonatból. Ugyancsak megkereste az Ungaro-Croata igazgatóságát, hogy a hajókkal érkező szokolistákat ne Fiume kikötőjében tegye partra. A városi hatóság a Susákról Fiuméba vezető útvonalakra az ünnepség napjain nagyszámu rendőrséget rendel ki. Valószínűleg gondoskodás történik arra nézve is, hogy katonaság álljon rendelkezésre s minthogy a helyőrség most gyakorlaton van, a kormányzóság fog eljárni abban, hogy Fiuméba katonaságot küldjenek az esetleges zavargások megelőzésére.

Politikai hangulatok.

I. Tanácskozások.

A nagy miniszteri tanácskozás óta, mely a vakációt megszakította, több konferencia volt miniszterek között, mint amennyi lett volna, ha minden héten hivatalos összejövetelt tartanak. Csak vissza kell emlékezni az ischli események után következő járás-kelésre, majd a külügyminiszter s a miniszterelnök megbeszéléseire, Wekerle Kossuth Ferencnél Pöstyénben tett látogatására és aztán a bécsi közös miniszteri konferenciára. A külpolitikai szenzációkkal együtt járnak az elintézésre váró közös ügyek problémái és hivatalosan konstatálják a delegációk összehívásának a kérdését, mint végső fórumon a király által eldöntendő ügyet, ami miatt báró Aehrenthal külügyminiszter legközelebb kihallgatásra megy a királyhoz.

Mindenképpen érdekesebb lenne azonban ama konferenciákról referálni, amelyek felől a nyilvánosságot nem értesítik. Mert kétségtelen, hogy például a szerb kérdésben sokkal fontosabb konferenciák voltak, mint aminökről a horvát bán budapesti tartózkodása rendjén kiadott kommunikéban referáltak. A törökországi helyzet szintúgy erősen foglalkoztatta a külpolitikai tényezőket. És tekintettel arra, hogy Magyarországot a külpolitikában Wekerle Sándor miniszterelnök képviseli, kétségtelen, hogy a miniszter-

elnök ezekkel a kérdésekkel sokkal inkább el volt foglalkozva, mint a költségvetés tételeivel.

Utóbb aztán a császári jubileum kitüntetései mozgatták meg a politikai világot és a vakáció álmos hangulatába friss légáramlatot vegyítettek s ha a miniszterek most találkoztak, az a hatás is szóba került köztük, amit e kitüntetések közjogi kifogás alá eső részei kellettek. Dehát még éppen egy hónap van a képviselőház megnyitá- sáig, addig a futó szenzációk elpihennek.

Más állandóbb kérdések inkább és erősebb hatással maradnak felszinen. Az az ideges nyugtalanság, melylyel a választói reformtervezet tartalmát mindenáron ki akarják kutatni és különösen a Bécsből keltezt közlemények tendenciájus irányzata kétségtelenné teszik, hogy ellenségeink ismét leginkább a zavarsinálást vállalják kedves feladatuknak s ezzel szemben már-már elégtelenek a védekezésre a naponta kétszer-háromszor megjelenő czáfolatok, amelyek minden alapot nélkülözönek nyilvánítják a szorgalmas kombinációkat, akármilyen „beavatott” és akármilyen „államférfiu“-ra történjék is bennük hivatkozás. Mindamelllett a belügyminiszter nem tehet egyebet, mint megvárja az alkalmas időpontot a reform igazi tartalmának ismertetésére. Szeptember 22-én megnyílik az országgyűlés s egy hónapon belül megtörténik a javaslat előterjesztése. Esetleg szükségesnek látja, hogy a hivatalos parlamenti előterjesztés előtt a pártokkal, leginkább ezeknek vezető egyéniségeivel a tervezetet megismertesse, azonban még ez sem történhetik meg oly időben, hogy az ellenséges törekvések kárt tehessenek ama czélban, mely a békés elintéztést igen fontos szempontnak tekinti. A mostani konferenciáknak esetleg közük van a reformhoz is, esetleg nincs. Nem tudjuk, nem is kutatjuk: valjon a benyújtás előtt meg kell-e jelennie még gróf Andrásynak a király előtt, vagy sem, egész bátran megelégelhetünk az Andrassy által közölt dátummal. Ugyanezen argumentumokra támaszkodva korainak tartjuk a választókerületek új beosztása körül keletkező mozgolódásokat s az akciókat, melyek arra vonatkoznak, hogy melyik kerület miképpen kerekítsék ki s mibe mit olvassza-

Temetem a multat.

Csak a nevetésem, csak a két szememnek Ragyogását látták . . .
Pedig mind a lelkem hangos zokogását,
Jajszavát kívánták!
Szívem véresöppjeit nem számolta senki . . .
Jobb is azt feledni,
Hány hullott azóta —
Temetem a multat üvegkoporsóba,
Ezüstkoporsóba, aranykoporsóba.

Üvegkoporsója kristályfödélén át
A mult kikaczag rám . . .
Sok keserű könyvem amit érte sirtam,
Hiába tagadnám!
Azt a tenger könyvet, ha most visszakerénn,
Alhatna-e békén
Könyeim adósa? . . .
Temetem a multat üvegkoporsóba,
Ezüstkoporsóba, aranykoporsóba . . .

Mennyi imádságom suhant föl az égbe
Fehér galambszárnyon,
Hogy a mennynek, földnek minden üdvössége
Csak öreá szálljon . . .
Magamnak nem kértem én az Ur kegyelmét,
Isten a tudója! . . .
Temetem a multat üvegkoporsóba,
Ezüstkoporsóba, aranykoporsóba . . .

Valahányszor engem forró esküvéssel
Ölelt a szívére:
Szeliden borult ránk enyhe nyári esték
Ezüst csillagfénye.
. . . Kisérteni hozzá hogyha visszajárna
Csillagok sugára,

De szomorú volna!
Temetem a multat üvegkoporsóba,
Ezüstkoporsóba, aranykoporsóba . . .

De a szívemet se, de a csókomat se
Tagadom le tőle!
Ezret hogyha adtam, ezerannyit kaptam,
Bőven volt belőle . . .
Ó, vissza ne hulljon egyszer a szívére,
Vérig marva, égve
A sok hazug csókja! . . .
Temetem a multat üvegkoporsóba,
Ezüstkoporsóba, aranykoporsóba . . .

Nil.

Egy nulla.

Irta: Alba Nevis.

— Éredj! — mondta Janka asszony a hugának, szinte megkékült szájjal. — Az én hajlékomban egy perczig se maradsz tovább. Az én tányéromból nem eszel, az én levegőmet nem szívod! menj!

A leány hallgatagon állt.
Beszédes, szép, kék szemei voltak, de nem nézett velük a nényjére. Talán hazudtak volna a szemei; tagadtak volna. De minek? Itt nem használhatott semmi. A két karja úgy hanyatlott le; félkörben, még begömbölyve, ahogy velük a férfi. — a sógora, — a Janka emberének nyakát körülölelte. Csipkés blúza alatt úgy pihegett a melle, mint a szegény kis nyul, ha szorító emberi kezek közé kerül. A szelid, puha, langyosan-szőke haja kuszált volt és rendetlen, azt igazgatta.

— Ne gondolkozz! — sivitotta az asszony.

— Itt nincs min gondolkozni! Eredj haza, még pakkolnod se kell, majd én utánad kiüldöm a holmit és a mamának megírok mindent!

A férfi, — a sógor, — egy szót se szólt. Ő is érezte, hogy itt minden hiábavaló: a lányt nem védheti, az asszonyt nem támadhatja, csendesen támolygott ki a szobából.

Janka asszony a lányt nézte és egyre csak őt. A gyűlölet elcsufította az arcját; az orrát megduzzasztotta, az ajkait elnyújtotta és abból a tengernyi, sulyos, kegyetlen vádból, ami a lelke mélyén égett, csak egyetlen szó tört fel, rökedten, sülvitve, szinte állati zürzavarral, a napvilágra:

— Csáló! Csáló!

A leány azután elment s ő kétten szótlanu élték egymás mellett tovább. Janka asszony kivitte az ágyát a hálószobából s egyedül reggelizett a verandán. Csak alkonyatokon rezzent össze, ha a sötét ebédloben botorkálva, a sarok felé nézett: Ugy volt, mintha most is ott látná a hugát egyszerű, leányos, házi ruhácskájában a falhoz lapulva, hátraejtett fejjel, nekigömbölyt derékka, amint a férfi, — az ő ura, — a nagy, hatalmas ember fölkehajolva, lélekzet nélkül csókolja . . .

Ilyenkor leült a dívánra s a sötétségben sirt:
— Miért szöke ő? — nyögte sirás közben, hisztérikus asszonyok szokása szerint. A saját barna, dus haját egyszerre durvának és keménynek találta a huga szökesége mellett.

— Miért olyan karesu? . . . — sirta azután. Teli, asszonyos, érett testét nehézkesnek érezte a szonettkecsességü formákhoz képest.

— Miért melegek, halványak és busak a szemei? — kérdezte s az üres szöglet felé nöstényi dühvel nézett két körülárkolt, fekete szeme.

nak, av
el. Az ily
a nyugta
indokra

Más
ga, ami
tart. Töb
a parlam
sére a k
ges több
hozzáki e
tán még
lés mód
kötetre v
nyit nem
hány me
asztalok
vezérek
tartják s
hogy a v
mentnek
legyen, d
miatt, se
miatt ne
talan arr
továbbra
keresked
szak? Ne
Azaz, hog
döndhetn
tosabb fe
talanítsák
lanságot
szükséges
rint, akik
mindezek
ják oldan
hozni, va
mények
akarják I
mot bizony
mintsem
ra, hogy
Csak
esetleg a
cziák lesz
megfelelő

— M
rózsaszín
felé görb
ból úgy fe

— M
egymásut
Az u
getni kez

— L
éppen elé
pillanatny
bolondha
keserve
természet
válthat v

— P
hogy ilye
latokat sz
dár, hanc

— A
padtan és
los rémül

— Ne
vissza a
Igy kinez

De e
érezte ma
alá bujt, f
nyírott, b
modott sz
ról és oda

. . . I
urát megl
vágyódó

A lel
csak a h
volt a csá

— Azóta

nak, avagy egyikből és másiból mit vegyenek el. Az ilyen mozgólódások csak ok nélkül növelik a nyugtalanságot, anélkül, hogy valamely reális indokra támaszkodnának.

Más kérdés a pártok új alakulásának a dolga, ami iránt a hangulatkeltés munkája folyton tart. Többször magunk is rámutattunk arra, hogy a parlamentre várakozó nagy feladatok elintézésére a kormánynak teljesen megbízható egységes többségre lesz szüksége. Hogy miképpen hozzák ezt létre, e kérdéssel sokan foglalkoztak, tán még többen is, mint kellett volna. Az egyesülés módjaitól felül már összeirtak egynéhány kötetre valót magyar nyelven és majdnem annyit németül. És ki tudná megmondani, hogy hány memorandum van gondosan elcsukva íróasztalok fiókjában és mennyi van az egyes pártvezérek kezében. Mindenekfelett leginkább azt tartják szem előtt az eddig ismeretes tervek, hogy a választói reform mellett összejövő parlamentnek kompakt magyar és nemzeti többsége legyen, de olyan, amelyik a katonai kérdések miatt, se a gazdasági és külkereskedelmi dolgok miatt ne bomolhasson fel. Tehát, kérdezi az olvasó, talán arról van szó, hogy a katonai kérdéseket továbbra is kikapcsolják és a gazdasági és külkereskedelmi helyzet tisztázását újból elhalasztják? Nem. Erről már valóban nem lehet szó. Azaz, hogy ilyen alapon a tárgyalások nem kezdődhetnek meg. Mert az állandóság egyik legfontosabb feltétele, hogy e kérdések többé ne nyugtalansítsák a politikai életet, ne keltsenek bizalmatlanságot és ne állják útját az ország fejlődéséhez szükséges békés, céltudatos munkának. E szerint, akik az új alakulásból állandóságot várnak, mindezeket a kérdéseket hosszú időre meg akarják oldani, sőt a bankkérdést is rendbe akarják hozni, valamint a közösségben elismert követelmények intézmények által látható teljesítését akarják létesíteni. Így megformulálni programot bizonyára igen nehéz. És sokkal nehezebb, mintsem rá lehetne fogni egyikre, avagy másikra, hogy a program készen van.

Csakis arra lehet konkludálni, hogy őszzel, esetleg a delegácziós ülés idején, konferenciák lesznek. És akkor vagy sikerül nyelbeütni megfelelő programot. Vagy lesz valami éppen

— Miért mosolyog folyton? . . . — S hogy a rózsaszín vonal, finom kis ajkakra gondolt, lefelé görbült szájszélenek skarlátpiros homályából úgy fehérlett elő a foga, mint az éhes tigrisé.

— Miért? kérdezte aztán újra vagy tizszer egymásután és tehetetlen kinjában újra sirt.

Az ura bejött, melléült a díványra és békítgetni kezdte:

— Látja, Janka, ebből a mulatságból már éppen elég! A bűnöm nem volt bűn, csak egy pillanatnyi esztelenség, egy megtántorodás, egy bolond hangulat . . . És már vezekeltem érte keservesen! Egy ártatlan csókért, amit a szabad természetben büntetlenül, nyíltan és kényéren válthat virág, pillangó, madár.

— Pfiú! — felelte az asszony. — Undorító, hogy ilyen gyöngéd, férfiatlan, gyáva hasonlatokat szed elő! Maga nem virág és nem madár, hanem egy becstelen férfi!

— Akkor elválnék — mondta a férfi sápadtan és felállt. A Janka asszony arcán halálos rémület futott át.

— Nem válnék el — sziszegte. — Nem adom vissza a szabadságát! Így fogunk élni együtt. Így kiozzuk egymást egy életen át . . .

De ezen az estén már nagyon árvának érezte magát s mikor a sárga selyem takaró alá bujt, forró vágyat érzett: megsimitani az ura nyírott, bársonyszerű haját. Egész éjszaka álmodott szörnű szomjúságban, hosszú csókokról és odaadó, mámoros, heves ölekezéstről.

. . . Reggel bágyadtan ébredt és mikor az urát meglátta, úgy elpirult, ahogy csak érett és vágyódó leányok szoktak pirulni.

A lelkéből apránként elpárolgott a harag, csak a hűgára gondolt nagy gyűlölettel; az volt a csábító, a rossz, a becstelen.

„Azóta nem hallott róla semmit. Haza nem

a legfontosabb kérdésekre vonatkozó — provizórium.

Aminthogy Magyarországon a legtöbb bajnak általános gyógszere a — provizórium.

* * *

II. Cserépdarabok.

Caillaux, a francia pénzügyminiszter Budapesten időzik és kedvesen cseveg látogatóival. A legnagyobb fontosságú kérdéseket se tartja túlságosan nehezeknek s az ő optimizmusából leginkább az érződik ki, mint iránymutató fel fogás, hogy minden sikerül, ha erősen akarják.

A mi figyelmünket felkeltette egy megjegyzése, melyet azzal a kérdéssel kapcsolatban tett, hogy miért idegenkedik a francia tőke Magyarországtól.

— Nálunk, — ugymond Caillaux miniszter, — nem ismerik Magyarországot.

„Nálunk.“ Tudniillik Franciaországban. Hogy ott nem ismerik Magyarországot és nem tudják, hogy kellő tőkebefektetéssel mily nagy hasznot lehet szerezni.

De éppen így vonatkozhatnék ez a kifejezés ugyanebben a kérdésben Magyarországra. Hogy tudniillik nálunk, Magyarországon nem ismerik Magyarországot. Mert hisz a Magyarországon lévő tőke szintugy idegenkedik, huzódzik és „távol tartja magát“ a magyarországi vállalkozástól, akárcsak a francia tőke. Nálunk Magyarországon inkább a minimális percentre helyezik el a pénzt, sőt a nagytőkét jórészt idegen földön, semmint vállalkozásokba bocsájtkoznak, gyárakat és ipari telepeket alapítanak.

Ime, a francia pénzügyminiszter nemcsak a maga hazája felfogását ismertette velünk szemben, hanem a mi magunkét is.

Magyar nemzeti levegő. Ez a legújabb közjogi kérdés. És egyuttal katonai kérdés. A kormányozható léghajó problémája tudvalevőleg a katonai szempontokat toltá előtérbe és az átalakulásban legfontosabbnak a hadászati helyzet megváltozását tekintik.

És már most látható, hogy Ausztria le akarja foglalni részére Magyarország levegőjét is és

ment a leány, valósággal nyoma veszett. Janka asszony sokszor arra gondolt, hogy bár meghalt volna, valahol, messze idegenben, ahol szél fújja be a nyomát szálló homokkal. Ahol a nevet se tudják és nincs, aki megsirassa!

Kedvetlenül jött-ment egész napon, akarat nélkül, mosoly nélkül, s hogy az ura hivatalba ment, titokban beosont a szobájába.

Nagyon furcsa volt ez; mintha lányfióval merészkedne neki egy legénylakásnak; im egyszerre felrészült, nevetett s az izgalom megdagasztotta a lelkét, mint a sűrűbélű szivacsot a víz. A fogason ott lógott az ura szürke házika-bátja, amiben dolgozni szokott s amiben keserves hetek óta nem látta már. Férfias, intim dohányszag áradt belőle, az asszony ráborult és ezt az illatot szomjasan szívta, azután az íróasztalhoz lépett; a virágosvázák, kristály-tintakészlet és hamutartók fölé hajolt, felemelte a leveleket s a heverő, vas néger-asszony alatt olyasvalami ötlött a szemébe, amitől megtántorodott. Egy közönséges, rózsaszínű pénzuralvány volt elkészítve; — kiállítva, megczimezve, — egy nyomorult messze kis oláh faluba, a luga nevére.

Janka asszony úgy kapta meg kövér ujjával az íróasztal sarkát, mint a ragadozó a zsákmányát. Talán a düh, talán a gyöngeség szédítette meg, még egyszer a papír fölé hajolt, meg nézte újra. Tíz forintból állította ki az ura s üzemet nem volt rajta . . .

Janka asszony sóhajtott; valami szép, nemes, nagy szomorúság lepte meg egyszerre, összezecsomózta a szívét az egy test, egy vér szent köteléke; bemártotta a tollat s az utalványra a számok mellé odakerített még egy nullát . . .

ugy tesz, mintha ehhez Magyarországnak semmi köze nem volna. De azt is mondják, hogy a közös hadügyi költségvetésbe új tételt illesztenek léghajókra. Ezzel szemben keletkezik aztán az ellenáramlat, hogy a kiegyezés mindenre vonatkozhatik, de a levegőre nem. És valóban, a kiegyezéskor nem volt szó levegőben járó hatalmi tényezőkről. Tehát azt mondják, hadd legyen: magyar nemzeti levegő és csináljuk a mi léghajó-ügyünket külön.

Amely felfogásban van igazság.

Tudniillik, miután úgy sincs semmink, hát legalább a levegőbeli reménységünket ne adjuk oda már előre Ausztriának.

Aehrenthal balkáni kudarczai.

Budapest, augusztus 21.

Törökországnak az alkotmányos államok sorába való lépése tudvalevő megakasztotta a nagyhatalmak reformakcióját. E reformakció voltaképp utóbbi időben, a revali találkozás óta, Anglia és Oroszország kezében volt, mert monarchiánk hagyományos balkezes külpolitikájával ajtón kívül maradt. Mondanunk sem kell, hogy az utörökök mozgalma Aehrenthal külügyminiszternek tette a legnagyobb szolgálatot, mert hiszen megmentette őt egy csufos politikai kudarczától. Hiszen azzal már mindenki tisztában van, ha az események döntőleg nem léptek volna közbe, akkor Ausztria-Magyarország befolyása a Balkánon körülbelül Bulgária nivóáira süllyedt volna, daczára nagyhatalmi voltának és óriási hadseregének. Külügyminiszterünk csodálatos rövidlátósággal, de annál nagyobb hangerővel csinálta a Balkán-politikát és még akkor is az események központjának tekintette magát, mikor már régen kiszakították a gyepőt a kezéből, melylyel oly dilettáns módon irányította a monarchia külpolitikáját.

Aehrenthalnak azonban még a szerencsétlenségben is szerencséje volt. Mikor politikai befolyásunk a Balkánon hirtelen semmivé zsugorodott, akkor jött az utörök lázadás, melyet Aehrenthal mint megváltást üdvözölt, ő tudta, hogy miért.

Az új törökök sikerével a macedón reformakció csakugyan más irányba terelődött, mert az események hatása alatt, a revali egyezség egyik részese, Oroszország körjegyzéket intézett a hatalmakhoz, melyben javasolta, hogy a hatalmak a macedoniai kérdésben várakozó álláspontot foglaljanak el.

E körjegyzékre a külügyminiszter a következőképp válaszolt:

„A cs. és kir. kormány a pétervári kormány július 25-én kelt körjegyzékét élénk érdeklődéssel vette tudomásul. Minden tekintetben osztja e jegyzék összegezésében kifejezésre juttatott elveket és az orosz császári kormányhoz hasonlóan azon a nézeten van, hogy minden olyan lépést, mely a portánál a reformmü kiegyesítését célozná, el kell napolni addig az időpontig, amíg a hatalmak kölcsönös megegyezéssel új határozatot nem hoznak. Minthogy a közös kormány, a császári orosz kormány felfogását minden tekintetben osztja, egyuttal felhasználja az alkalmat, hogy röviden körvonalazza a monarchiának a legutóbbi idők török eseményeivel szemben tanúsított politikáját. Amikor körülbelül öt évvel ezelőtt a közös kabinet az orosz kormányval együttesen elvállalta, hogy a szaloniki, monasztiri és kosszowai vilajetekben a szükségesnek talált reformokat megvalósítsa, úgy ezt nemcsak a macedon néptörzsek, hanem az ottmáni birodalom érdekében is tette és e lépésénél a legkitünőbb békés és konzervatív gondolat vezérelte. Arról volt szó, hogy e három vilajetben megjavítsák a török közigazgatást. A Törökországban észlelhető legújabb politikai mozgalom látszólag ugyanezt a célt követi, csak a módszer különbözik. A baj gyökerénél támadják meg és a közigazgatás reformja magá-

ban Konstantinápolyban kezdődött meg, hogy innen kiterjesztessék az egész birodalomra. Mi csak örömmel üdvözlölnék, hogy ha a szultán ő felsége által szanckezionált új rendszer eredményes lenne és sikerülne általa a török birodalom minden polgára számára vallás- és nemzeti különbség nélkül előnyös helyzetet és állapotot teremtenie. Ez volt politikánk mindenkor intencziója. A mostani válság kezdetétől fogva az volt a közös kabinet véleménye, hogy a hatalmaknak tartózkodó álláspontra kell helyezkedniök és minden időszerűtlen lépés, amely csak kiélesítene a helyzetet, mellőzendő. Arra nem volt szükség, hogy felfogását a pétervári és egyéb kormányokkal közölni legyen kénytelen. Az orosz kormány az a határozata, hogy reformtervezeték átnyújtását elhalasztja, ugyanabból a gondolatból származik és ezért a közös kormány siet azt meglegedéssel tudomásul venni."

Aehrenthal tehát tudomásul vette az orosz jegyzékben foglalt javaslatokat. A mód azonban, ahogyan ezt teszi, valószínűleg a diplomaták ajkára csaltja azt a bizonyos disztíngvált mosolyt, mely mögött annyi guiny rejtőzik. Nyílt titok az, hogy Ausztria-Magyarország véleménye nem sokat nyom a külügyi serpenyőben, és így akár tudomásul vette volna Aehrenthal az orosz jegyzéket akár nem, a maczedóniai kérdés halad a maga útján, de nem Ausztria-Magyarország utmutatása szerint.

Mindenesetre nagyon jellemző, hogy amikor a balkáni tüzfészekben magasra csapnak fel a lángok, Oroszország külügyminisztere, cseppet sem kíváncsi Aehrenthal ur véleményeire, pedig Bécsben számítottak arra, hogy Isvolszki karlsbadi tartózkodása alkalmából felkeresi Aehrenthal. E mai pétervári távirat ugyanis a következőket jelenti:

Valószínű, hogy Isvolszki orosz külügyminiszter, aki tegnap Karlsbadba utazott, nem fog találkozni a jelenleg Semmeringen időző báró Aehrenthalal. Minthogy a hatalmak jelenleg a török kérdést illetően teljesen egyetértenek, nem forog fenn ennek a szükségessége, ellenben figyelmet érdemel, hogy Isvolszkival egyidejűleg gróf Berchtold, pétervári osztrák-magyar nagykövet is Karlsbadba utazik és Isvolszki, aki több hétig Karlsbadban marad, ismételtlen együtt lesz. Ugy látszik, ez a módja annak, hogy Aehrenthalal való találkozást, mely valószínűleg elmarad, pótolják. Karlsbadból Isvolszki Rómába utazik és vagy ezen látogatása előtt, vagy azután, Bülow német birodalmi kancellárral is találkozik.

Budapest, augusztus 21.

Képviselőválasztás Székelyudvarhelyen. Székelyudvarhely város központi választmánya a Kovácsy Albert lemondása folytán szükségessé vált új képviselőválasztás megejtésére augusztus hó 27-ik napját tűzte ki határnapul. Választási elnök Hlatkay Miklós lesz. Eddigél Solymossy Endre ref. kollégiumi tanár az egyetlen jelölt.

Beszámoló. Markos Gyula, a péteri kerület országos képviselője Szent István-napján mondott beszámolót Győrszentmártonban. A gyűlésen a választópolgárság nagyszámban jelent meg és lelkesen megéljenezte a népszerű képviselőt. Markos beszédében megemlékezett az összes aktuális politikai kérdésekről és azokra vonatkozólag részletesen tájékoztatta választóit. Szólt a fuzióról is és egyhangú helyeslés mellett hangsúlyozta, hogy a fuzió csak akkor lesz lehetséges, ha a koalícióban levő másik két párt is csatlakozik a függetlenségi és 48-as programhoz. A beszámolót a választó-polgárság nagy lelkesedéssel fogadta.

A konzulátusok köréből. A király báró Pinner Szigfried honzulan a breslaui konzulátus és dr. jur. Straszevszki Mihály lovag alkonzulan a charlestoni (Nyugat Virginia állam, Amerikai Egyesült-Államok) konzulátus vezetésével történt megbízatását jóváhagyta.

A szerb kereskedelmi szerződés.

Budapest, augusztus 21.

Bécsi jelentések szerint a szerb kereskedelmi szerződés életbeléptetésének kérdése a szerdai napon sem nyert végleges elintézését. Az ügy egyébként a két miniszterelnöknek, a külügyminiszterrel a közös miniszteri konferencia előtt tartott előzetes megbeszélésében került szóba. Báró Beck vázolta azon nehézségeket, melyeket az osztrák agráriusok a kereskedelmi szerződés életbeléptetése elé gördítenek és kifejtette, hogy a szerződésnek a felhatalmazási törvény alapján való életbeléptetése a kérdés parlamenti elintézését még inkább megnehezítené. Báró Aehrenthal külügyminiszter, ugyancsak Wekerle miniszterelnök erre való tekintettel báró Beck-re bízták, hogy az életbeléptetés terminusának meghatározására a kezdeményező lépéseket ő tegye meg. Wekerle és Aehrenthal arra is hajlandóknak mutatkoztak, hogy az életbeléptetés idejére nézve szintén báró Beck előkészületeket tessen, a reszortminiszterekkel s a parlamenti pártokkal egyetértésben. Ilyen körülmények közt, ha csak közbe nem jő valami fordulat, kizártnak tekinthető, hogy a szerződés még szeptemberben életbelépien, tekintve, hogy báró Becknek az ellenző osztrák politikai körökkel való megegyezéséhez hosszabb idő szükséges. Minthogy a két miniszterelnök s a külügyminiszter közt létrejött megállapodás teljesen fedi a keddi éjeli osztrák minisztertanács álláspontját, a szerdára összehívott minisztertanács, melyet csak arra az esetre terveztek, ha a miniszterelnök és a külügyminiszter megbeszélése eredménytelen volna, elmaradt. Báró Beck miniszterelnök különben már szerdán délután beható tanácskozásokat folytatott Fiedler kereskedelmi, Ebenhoch földművelési, Gessman közmunkügyi s Praschek cseh kereskedelmi miniszterekkel, akiket a szerb kereskedelmi szerződés dolgában létrejött megállapodásról értesített.

Az életbeléptetés terminusára nézve az osztrák kormány azt a megnyugtató felvilágosítást adta az osztrák nagyiparosoknak, hogy a felhatalmazási törvényben gyökerező joggal élni fog s az életbeléptetés tekintetében elfoglalt álláspontjától nem fogja eltéríteni az osztrák agráriusok lármája.

Simics bécsi szerb követ szerdán délután megjelent a külügyminisztériumban s ott a szerb kereskedelmi szerződés ügye iránt érdeklődött. A szerb követ azt a felvilágosítást kapa, hogy a kérdés még nincs eldöntve. Simics bejelentette, hogy amint az életbeléptetés kérdése eldőlt, Milovanovics szerb külügyminiszter látogatást tesz a bécsi külügyminisztériumban. Erre biztosították a szerb követet, hogy Milovanovicsot az esetben is szívesen látják, ha a szerződés ügyében nem is történik döntés.

Brünnből táviratozzák, hogy tekintettel azon nagy károokra, amelyek az osztrák ipart, de különösen a Brünni textilgyárat érik, ha a szerb kereskedelmi szerződésnek életbeléptetését tovább halasztják, a Brünni kereskedelmi és iparkamara sürgős beadványban fordult a kormányhoz, amelyben a szerb kereskedelmi szerződés azonnali életbeléptetését a leghatározottabban kívánja.

A szerb kereskedelmi szerződés életbeléptetésére nézve a Neues Wiener Tagblatt az összes bécsi lapok közléseitől eltérő híradást közöl. A N. W. T. szerint ugyanis a szerb kereskedelmi és vámszerződést az osztrák kormány szeptember 1-én életbelépteti. A lap tudni véli, hogy az osztrák kormány eme szándékát már a jövő héten publikálni is fogja.

A magyar kormány álláspontjáról Budapestről a következőket jelentik a N. Fr. Pr.-nak:

A magyar politikai körökben a szerb kereskedelmi szerződés ügye nem okoz különösebb izgalmat. A magyar kormány az a felhatalmazási törvény alapján módjában áll ezt a szerződést még ez év folyamán, legalább provizorikusan életbeléptetni. Ez esetben természetesen az életbeléptetést, még a képviselőház őszi tárgyalásain, követni fogja a parlamenti ratifikálás. Magyar közgazdasági körökben meg vannak győződve arról, hogy az illetékes tényezők a hosszú tárgyalások, alkudozások után létrejött szerződésben gondoskodtak a magyar állam gazdasági érdekeinek kellő védelméről. Magyar részről tehát a szerb kereskedelmi szerződés életbeléptetésének sem jogi, sem gazdasági akadálya nincs s a

magyar kormány az életbeléptetés ellen semmi kifogása sincs. A magyar kormány szerepére nézve egyébiránt magyar vezető politikai körökben az a felfogás, hogy vegye figyelembe az osztrák politikai körök eltérő felfogását s a szerb kereskedelmi szerződés életbeléptetése tekintetében újból lépjen alkalmas időben érintkezésbe az osztrák kormányval.

A belgrádi Stampa jelentése szerint Milosavljevic belügyminiszter körlevelében az összes kerületi hatóságoknak tudomására hozza, hogy az Ausztria-Magyarországgal kötött kereskedelmi szerződést a szkupstina elfogadta s azt ratifikáció nélkül életbelépteti. Belgrádban biztosan számítanak rá, hogy a szerződés intézkedései szeptember 1-én hatályba lépnek.

Bosznia önkormányzata.

— Mozgalom az autonómiáért. —

Budapest, augusztus 21.

A király születésnapja alkalmával Bosznia fővárosának egyesületei hódoló felvonulásra gyűltek egybe a konakban, ahonnan azután Windzor tábornak tartományi főnökhöz mentek. Itt Mandics dr. helyettes polgármester, a boszniai tulzó horvátok vezére intézett hosszabb beszédet a tartományi főnökhöz s beszédében annak az óhájának adott kifejezést, hogy Bosznia kapjon alkotmányt s állapítsák meg a tartománynak a monarchiához való államjogi helyzetét. Ez a beszéd azért is igen fontos, mert ez az első eset, hogy Bosznia lakossága egyenesen a királyhoz fordult az alkotmány megadásáért. Mandics dr. a többek között a következőket mondta:

— Azért jöttünk ide, hogy megkérjük kegyelmességedet, legyen a koronánál őszinte és lojális érzelmeinknek tolmácsolója s legyen a királynál szószólója azon kérésünknek, hogy azoknak a felbonthatatlan, jogos és tényleges kötelekeknek, melyek ezeket a tartományokat harmincz év óta szorosan összefűzik a monarchiával, ezen tartományoknak az osztrák-magyar monarchiához való államjogi viszonya tekintetében mielőbb teljesen kifejezett formát adjon és ezen az alapon ezeknek a tartományoknak népeit a modern alkotmányos élet állami intézményeiben, melyekre e nép magát érettnak érzi, — részesítse.

Ez a kérelem csak egyik megnyilatkozása annak az élénk törekvésnek, mely az okkupált tartomány lakosait már régibb idő óta autonómiájuk szorgalmazására ösztönzi.

Ez a mozgalom nem a törökországi események hatása alatt indult meg, hanem már jóval előbb, még mielőtt bárki álmodhatta volna, hogy a török birodalom alkotmányt kap. A bosnyák mohamedánok több ízben panaszszal is fordultak az illetékes fórumokhoz, hogy nélkülözik az alkotmányos kormányzatot. A bosnyák mohamedánok megbízottai által 1906. évi december 18-án a magyar és az osztrák delegációkhoz intézett emlékiratban erre vonatkozólag szóról-szóra a következő olvasható:

„Ausztria és Magyarország 1878-ban okkupálta Boszniát és Hercegovinát és bár azóta 28 év telt el, e két ország még most is nélkülöz minden polgári és politikai szabadságot, lakosai még most sem jogi szubijectumok, hanem még mindig objektumai egy abszolutisztikus kormány uralmának. Világos, hogy ily körülmények között ma sem lehet szó itt sajtószabadságról, a szabad szólás és gyülekezési jogról, még kevésbé önkormányzatról és népképviselétről, sem az egész országra, sem a kerületekre, de még a járásokra és községekre nézve sem.”

Ugyanezt panaszolja a mohamedán végrehajtó-bizottság által 1907. évi július hó 2-án báró Burián közös pénzügyminiszterhez benyújtott felterjesztés is, mely a következőket tartalmazza:

„Hazánkban a rendőri rendszer még a mai napig sem enged meg semmiféle gyülekezeti jogot, még kevésbé önkormányzatot se az egész országra, sem pedig a kerületekre, járásokra vagy községekre nézve.”

Ez a két emlékirat jóval előbb kelt, mint a török alkotmány kihirdetése, amelynek megtörténte után a Mosztaiban megjelenő „Muszayat” című lap, mely a boszniai és hercegovinai mohamedánok lapja, csak legutóbb, folyó évi augusztus hó 14-én báró Benkő polgári adlátus

ismert
iria: ...
gedve,
míg m
biroda
elví
Boszn
jezi N
kérdés

B
szerint
foglat
hamed
ció úg
nómia
járások
litanak
s bizony
gálnak
niszter
miát a
kincstá
dését u
nyákok
tulajdon
javadal

Ez
megval
tartom
sát sok
mazni
ezen tá
épitése
marosa
nás, m
kozott,
belső f
nem za
jutott,
belső k
sitani.
niszter

Ma

niai tör
kotmán
tánt, h
sitsé. A
szántá
szeritv
ma is a
nek mi
nyomá
letlen
az álta
az újít
szultán
kik az
másutá
tehát,
márny
dent, r

Ma
Az
nak, be
berlini
kedett
zete ki
Zek k
rancso
az ide
az alk
a milic
mos pa
távirat
zottság
mindad
Az új
amelye
ellen, t
hiszik,
megmé

Ka
tatott b
hogy a

ismert nyilatkozatával szemben a következőket írja: „A muzulmán elem addig nem lesz megelégedve, míg meg nem kapja önrendelkezési jogát, míg meg nem kapja azt, amit testvérei az ozmán birodalomban megkaptak, míg meg nem kap szabadelvű és jó alkotmányt, amelynek keretében Bosznia sorsát a bosnyákok intézhetik.“ Ez fejezi ki a bosnyák mohamedánok kívánságait e kérdésben.

Burián báró közös pénzügyminiszter, hír szerint már helyt adott annak az emlékiratban foglalt követelésnek, melyet több boszniai mohamedán az autonómia és a kultusz-adminisztráció ügyében intézett hozzá. Egy bizonyos autonómia érdekében a belső közigazgatás terén a járásokban és kerületekben választmányokat állítanak fel, amelyeknek konzultatív jellegű lesz s bizonyos lokális ügyekben a kormányhoz szolgálnak tanácsadónak. Az egyházi ügyekben a miniszter az egyes felekezeteknek teljes autonómiát akar biztosítani. Az okkupáció idejében kincstári tulajdonnak nyilvánított erdőségek kérdését úgy akarja szabályozni, hogy azok a bosnyákok, akik ezekre az erdőségekre vonatkozó tulajdonjogukat be tudják bizonyítani, megfelelő javadalmazásban részesüljenek.

Ez az első lépés a kormány ama tervének megvalósításához, hogy a jövőben az okkupált tartományok államjogi helyzetének szabályozását sokkal nagyobb figyelemmel fogja szorgalmazni és sürögén intézkedni fog aziránt, hogy ezen tartományok belső közigazgatásának kiépítése s ezzel az autonóm önkormányzat hamarosan megteremtessék. A közös minisztertanács, mely a napokban ezzel a kérdéssel foglalkozott, számolt ugyan azzal is, hogy Bosznia belső fejlődését a törökországi események meg nem zavarhatják, mégis arra a meggyőződésre jutott, hogy elsősorban az okkupált tartományok belső közigazgatásának reformját kell megvalósítani. A reformokat Burián közös pénzügyminiszter fent említett terve szerint hajtjuk végre.

KÜLFÖLD.

A török események.

Budapest, augusztus 21.

Ma van négy hete annak, hogy a macedóniai török katonaság proklamálta az 1876-iki alkotmányt és kényszerítette Abdül Hamid szultánt, hogy a liberális törökök kívánságát teljesítse. Az a körülmény, hogy a szultán nem önszántából, hanem katonai forradalomtól kényszerítve állította helyre az alkotmányt, urálja ma is a török helyzetet. Az új-török-komité, melynek működését oly titokzatos homály fedi, erős nyomást gyakorol a szultánra, ki kénytelen-kelletlen mindenben enged neki. Így elbocsátotta az általa kinevezett minisztereket és pótolta őket az új-török-bizottság által ajánlott férfakkal. A szultánnak tünie kellett azt is, hogy bizalmasait, kik azelőtt Törökország sorsát intézték, egymásután börtönre vessék. Törökország szultánja tehát, ki néhány hét előtt még önhatalmulag kormányozta országát, ma kénytelen aláírni mindent, mit az új-török-komité eléje terjeszt.

Mai hireink a következők:

Az új-török bizottságnak, mint mellékkormányának, befolyása tovább tart. A bizottság Munir volt berlini nagykövet stambuli nagy konakjában helyezkedett el és a legszorgalmasabban dolgozik szervezete kiegészítésén. A bizottság jelentése szerint Zekki pasa tábornagyot, a IV. hadtest eddigi parancsnokát teljesen kikapcsolták és csapatait is már az ideiglenesen kinevezett parancsnok eskette meg az alkotmányra. Ugyanama forrásból jelentik, hogy a miliczia, a kurd-lovaság és hamigél-csapatok számos parancsnoka is elismerte már az alkotmányt és táviratilag arról értesítette az erzerumi új-török bizottságot, hogy híven fogják szolgálni a szultánt mindaddig, míg követi az alkotmány rendelkezéseit. Az új-török bizottság megczófolja azokat a híreket, amelyek szerint az ulemák tüntetnének sejk-uj-izlam ellen, továbbá, hogy a konstantinápolyi csapatok azt hiszik, hogy Redseb pasa volt hadügyminisztert megmérgezték.

Kaimil pasa nagyvezér több diplomatával folytatott beszélgetései alkalmával ismételtén kijelentette, hogy a helyzet napról-napra nyugodtabb és hogy to-

vábbi kedvező fejlődést remél. Az Ikdam Hamid Eddin, imami és jemeni pretendens több egyiptomi lapban megjelent, az összes mohamedánokhoz intézett levelét közli, amelyben Hamid Eddin kijelenti, hogy tisztelettel meghajol a szultán-kalifa előtt, nem heretikus, elítéli azonban a törökök eddigi eljárását és a státuszkvó helyreállítását tartja szükségesnek. A Tanin jelentése szerint Rakhib pasa bedsadi váli, semmi szín alatt sem hajlandó elismerni az alkotmányt, amiben a mekkai emir támogatja. Miret hevesen támadja Rakhib pasát, akit az izlam ellenségének mond. Konstantinápolyban ugyan nem tulajdonítanak nagy fontosságot annak az ellenállásnak, amelyet a bedjadi váli az alkotmány kihirdetése ellen kifejt. Mindazonáltal úgy látszik, hogy a mekkai emir és madinai katonai parancsnok is a válival tartanak.

A „Gazetta“ című újság, mely a Jeni Gazetta nevet vette föl, beszélgetést közöl a belügyminiszterrel, aki kijelenti, hogy az orosz fekete tengeri flotta nem oly nagy, hogy Törökországot fenyegeesse. A flotta kétszer látogatta meg a török kikötőt. Az orosz nagykövet kijelentette, hogy a hajóraj román és bulgáriai kikötőket is meg fog látogatni; fenyegetésről tehát szó sincs. A közvélemény egészen nyugodt lehet.

A konstantinápolyi görögök elégedetlenek a helyzettel. Elégedetlenségüket azzal is okolják, hogy a jelenlegi választójog alapján csak kevés mandátumra számíthatnak. Holnap az összes itt megjelenő görög lapok közölni fogják a törökországi görögök politikai programját és egyben együttes eljárásra fogják felszólítani a törökországi görögöket. A török lapok megerősítik, hogy a külügyminiszter a berlini és bécsi nagykövetek, valamint a belgrádi követ visszahívását javasolta. Az amerikai kormány megadta a washingtoni nagykövetté kinevezendő Kiszim bég bukaresti követnek az agreementumot. Rami, a letartóztatott volt tengerészetiügy miniszter, 136.000 fontnyi vagyonának negyedrészt a nemzetnek ajánlotta föl.

Szinovjev orosz nagykövet tegnap kormánya nevében üdvözölte a portát az alkotmány helyreállítása alkalmából. A nagyvezér a kormány programjának megfelelően, körlevelet intézett az összes minisztériumokhoz, amelyben felszólítja őket, hogy az alkotmány szellemében működjenek, a hivatalnokok számára szabályrendeleteket, valamint fontos kérdésekben részletes törvényjavaslatokat dolgozzanak ki és ezek elkészültéig is ideiglenes intézkedéseket javasoljanak a portának. Ferid basa volt nagyvezér tekintélye ismét emelkedik. A Szerveti Funun vele folytatott interjú közöl, amelynek folyamán Ferid basa azt mondta, hogy már a macedóniai mozgalom kezdetén az azonnali reformok mellett foglalt állást, de egyes személyek áskálódásai következtében, akik nem viselték szívükön a nemzet érdekeit, a szultán kegye tőle elfordult és kénytelen volt lemondani. Hírlík, hogy a török tengerészetenél angol és a pénzügyminisztériumnál francia szakembert kívánnak alkalmazni.

A Daily Mail hírt ad róla, hogy Londonban városzerte rebesgetik, sőt némelyek azt állítják, hogy felismerték Izzet pasát egy vendégfogadóban. A londoni török nagykövetség erre a hírre nyomoztatni kezdett, de Izzet pasa jól elrejtőzött.

Nagy feltűnést kelt, hogy Fuad pasa beszédét a szabadság, egyenlőség és alkotmány éltetésével végezte, de a szultánt nem éltette. Amikor Mukdar pasa megérkezett, a szultánt csak gyéren és nagyon halkán éltették, de annál lelkesebben az alkotmányt. A napokban temérdek számúzott fog visszatérni Egyiptomból s minthogy valamennyien esküdt ellenségei a szultánnak, veszedelemtől lehet tartani.

A Tagedblattnak táviratozzák Konstantinápolyból, hogy az ifjú-törökök lapja mai számában terjedelmes programját közli a praktikus reformoknak, amelyeket nem szabad sokáig halogatni. A program többek között sürgős feladatnak jelöli meg lovasezredek alakítását, a szekerészcsapatok újjászervezését, fontosnak tartja, hogy a hadihajók látogassák meg az idegen kikötőket, a külföldi tőke törökországi nagy iparvállalatokban részesedjék. A fővárosnak határozott tervszerint való szépítése is fontos pontja a programnak, amely sürgeti azt is, hogy véget kell vetni annak a türlhetetlen állapotnak, hogy a főváros utcáit

kőbor kutyák tisztogatják. Kivánja a program új vasutak, stratégiai vonalak építését, hadgyakorlatok rendezését, menedékházak rokkantak számára, egyetem a fővárosban, új hidak építését és a fővárosban egy modern városrész alakítását.

Ada beyt, aki a macedón pénzügyi bizottság török tagja volt és akit posta- és távirtdaminiszterre neveztek ki, de hivatalának elfoglalásában megakadályozta a szalonikii ifjutörök-bizottság, visszahelyezték a pénzügyi bizottságnál viselt állásába.

A szultán a mai szelamlík után kihallgatáson fogadta Szinovjev és Constans nagyköveteket. Az utóbbi bucsukihallgatáson volt. Abus hadosztályparancsnok, a IV. hadtest ideiglenes parancsnoka jelenti, hogy a csapatok a Dersini hegyvidéken rohammal bevették a Düsük-, Babaj- és Kaudili magaslatokat, melyek fontos sztratégiai pozíciót képeznek, elűzték onnan a kurdokat, kik 19 halottat, közülük 2 törzsfőnököt, hagytak hátra.

Változás az orosz diplomáciában. A Tagedblattnak pétervári jelentése szerint az orosz diplomáciában fontos változások várhatók. Szinovjev konstantinápolyi nagykövet legközelebb megváltik állásától, helyébe Scserbacsev athéni követet nevezik ki, aki a kelet egyik legalaposabb ismerője. Athéni követé Szementovszki szófiai diplomáciai ügyvivőt nevezik ki, míg ennek helyére Lelidov, a konstantinápolyi nagykövetség első titkára kerül.

Angol-német flottajavaslat. A Daily Telegraph a flottakölcsön tárgyában arról értesül, hogy a kormány véglegesen még nem döntött. A londoni kabinet nemrégiben a legilletékesebb helyről, Berlinből tudomást szerzett a felől, hogy ott ez évben semmi esetre sem volnának hajlandók tárgyalásba bocsátkozni a német flottajavaslat korlátozásáról.

Az új berlini angol nagykövet. A Lokalanzeigernek Marienbadba küldött tudósítója felkereste ott sir Goschen eddigi bécsi angol nagykövetet, aki most fogja átvenni a berlini angol nagykövetség vezetését. Az angol nagykövet a következőket mondta a hírlapíróknak:

— Deczember közepén kezdem meg működésemet Berlinben és az lesz főfeladatam, hogy tölem telhetőleg még szivesebbé tegyem a jó viszonyt a Német birodalom és Angolország között. Alig ismerem Németországot, de rokonszenvezem vele, ami származásomnál fogva természetes, de azért is, mert Ausztriából költözök át, ahol pedig tudvalevőleg nagyrabecsültek a Német birodalmat. Azt még nem tudhatom, vajon az angol-német közeli egyezményre fog-e vezetni. Mindenesetre oktalannak tartom azt az aggodalmat, hogy egy esetleges konzervatív kabinet el találja ejteni a liberális párt politikáját. Kormányváltozások nem érinthetik a külpolitikai viszonyokat.

A német katolikusok és a pápa. A németországi katolikusok nagygyűlése ma javaslatot fogadott el, amely kimondja, hogy a nagygyűlésnek hangoztatnia kell azt a tételt, hogy a pápát teljes és valódi függetlenségi szabadság illeti meg, mert ez előfeltétele a katolikus egyház függetlenségének és szabadságának. A pápa függetlenségének biztosítéka a pápai közigazgatás pénzügyi önállósága is, amelyet rendszeres és bőséges támogatással, a Péter-fillickek gyűjtésével kell biztosítani. A nagygyűlés felszólítja a németországi katolikusokat, hogy ezt az évet, amelyben a pápa ötven éves lelkieszi jubileumát ünnepli, arra használják fel, hogy bőséges adományaikkal a pápa iránt való benső szeretetüknek adjanak kifejezést.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Pestmegye közigazgatási bizottsága minap elhatározta, hogy a községekben sok szerencsétlenséget okozó száguldo gépkocsik megrendszabályozását kérni fogja a minisztertől. A bizottság kormányhatósági szabályrendelettel kívánja kimondani, hogy a községek belterületén a ló üggetésnél gyorsabb tempóban a gépkocsinak haladni ne szabadon s az ellene vétők kihágási eljárás útján legyenek büntethetők.

Péterrève községben tegnap ejtették meg a plébánosválasztást. Több pályázó volt, de a lakosság nagy része Droznik Imre péterrèvei káplán köré csoportosult, ki a község szülötte. A lakoságnál azonban nagy felháborodást keltett, midőn megtud-

ták, hogy az érkei hatóság felöltjük nem kandidált és oly fenyegetőleg léptek föl, hogy az előjáróság katonaság kiküldését kérte. Tegnap reggel Péterrévére érkezett három század huszár és harmincz esendő, kiknek a rendet némi nehézséggel sikerült is fentartani. A választás az esti órákban ért véget és Iekészsé Dronnikot választották meg.

Torontál vármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 24-én, hétfőn, rendkívüli közgyűlést tart, amelynek napirendjén szerepel többi között Trencsén vármegye átirata a képviselői választói reformnak a törvényhatósági bizottságok magyarságának biztosításával leendő létesítése tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratnak pártolása iránt.

A szerb árulás.

— Ujabb letartóztatások. —

Budapest, augusztus 21.

A leleplezett nagyszerb propaganda ügyében a vizsgálóbíró nagy erélyvel folytatja a vizsgálatot.

Tegnap délután három újabb letartóztatás történt. A Kostajniczával szomszédos Verkevi-Bok községben dr. Kossutics ügyész letartóztatta Oblakovics Tamás tanítót, Csőrics Mihály polgármestert és Kacsas jegyzőt, akikről súlyos bizonyítékokkal igazolódott be, hogy buzgón közreműködtek a nagyszerb összeesküvés propagandájában. A vádlottakat még tegnap este a horvát fővárosba kísérték és bezáratották az ügyészség fogházába. Megemlékezésre méltó tény, hogy a Szoborban már napokkal ezelőtt cikket közölt, amelyben a nevezett szerbeket előre figyelmeztette a letartóztatásukra. Dr. Kossutics ügyész már vissza is utazott Kostajniczába és erélyesen folytatja a vizsgálatot. Zágrábban az a hír kering, hogy a bérinjei szerb papot letartóztatták, mert a király születésnapján nem akart misézni. Illetékes helyről még nem czáfolták meg ezt a híresztelést. Grinkovits, az Obzor és Tomics, a Pokret szerkesztőjének letartóztatása ellen dr. Hofer Miklós védő felekezést jelentett be, amelyet ma egész délután tárgyalt a vádtaács. A tárgyalás eredménye az lett, hogy a kérelmet elutasították.

Mint a Pokretnek Konstantinápolyból jelentik, ott Vranesovic cipészt és Kotur szerb tanítót, akik ellen több hét óta hazaárulás miatt vizsgálatot vezetnek, Kossutics vizsgálóbíró intézkedésére szabadlábra helyezték.

A „Finale” című szenzációs röpiratra — szerb forrású hírek szerint — nem kevésbé szenzációs válasz és czáfolat készül. A czáfoló röpirat „Replika” címen szeptember hó folyamán még a delegációk illesezésének megkezdése előtt magyar, horvát, szerb és német nyelven fog megjelenni. A válaszoló röpirat leleplezéseket fog tartalmazni Nasztics jelleméről és szerepléséről, de meg fogja világítani azon tényezőket czéljait és törekvéseit is, kik Nasztics eljárását állítólag sugalmazták. A „Replika” szerzői a politikában szereplő férfiak, kik szenzációs leleplezéseiket — amint mondják — bizonyítékokkal is fogják támogatni és akik azt remélik, hogy a monarchia balkáni politikája szempontjából is fontos nagyszerb propagandát egészen más világításban fogják a közvéleménynek bemutatni.

A nagyszerb propaganda miatt megindult eljárást a horvát sajtó egy része arra akarta felhasználni, hogy a szerbek elleni gyűlöletet ismét kiéleítsék. Az „Obzor” e tárgyról írván, következőleg nyilatkozik:

Ha Belgrádban akadt néhány fantaszta ifju, vagy agg, akik a balkáni konföderációért lelkesednek, az még nem szolgáltathat okot arra, hogy Horvátországban a horvát és szerb nép közti egyetértés megzavarassék. Azért csak nem lehet a horvátországi szerbeket felelőssé tenni, amit egy agent provokátor Belgrádban kezdeményezett. A szerbeket védeni teljesen felesleges, sőt magunk is azt valljuk, hogy teljesen igazságos, ha azok az egyesek bünhődnek, akik félrevezettévé, a belgrádi fantazmagóriák érdekében sikra szállottak. De az egész szerbség ellen indított hajsztát a nemzet érdekében vissza kell utasítani. Különösen nem lehet felségárulási tendenciákkal vádolni oly pártot, mely munkálkodásában a legnagyobb hűséget tanúsítja Horvátországgal szemben. Az a tö-

rekvés, hogy az 1902-ik évilhez hasonló szerb vérfürdőt provokáljanak, nem fog sikerülni, az események azonban csak megszilárdítják az egyetértő küzdelmet, melyet horvátok és szerbek az ország függetlensége és önállósága érdekében folytatnak.

Egy horvát jogász, aki büntetőjoggal foglalkozik, a folyamatban levő eljárásról következőleg nyilatkozott:

A törvény csak annak biztosít büntetlenséget, aki felségárulásra irányuló szövetségbe belép, de ezt megbánva, tettét önmaga feljeli és a szövetség tagjait és czéljait a hatóságnak elárulja. Nasztics azonban nem lépett e szövetségbe, hanem ő maga kezdeményezte azt, mert hiszen könyvében többször is dicsekszik azzal, hogy ő volt az egész mozgalomnak kezdeményezője. Amikor a dolog még titkot képezett, akkor ő nem jelentette fel a dolgot. Tehát csak két eshetőség van. Vagy már előbb jelentette fel Nasztics a dolgot a kormánynak, mikor az még titkot képezett és akkor nem mondott valót, vagy le kell őt tartóztatni, mert koronatanu nem lehet.

Nasztics tegnap este Budapestre érkezett és egy újságíró előtt a következőket jelentette ki:

— A felségértési pörre vonatkozólag jőformán mindent elmondtam, amit a vizsgálat mostani stádiumáról egyáltalában elmondani lehet. Kényszerítve érzem azonban magam, hogy egyet-mást elmondjak azokra az abszurd állításokra, melyek engem a magyar-osztrák monarchia némely kormányfőjével és nevezetesen a horvát bánal, Rauch Pál báróval való egyesítéssel vádolnak. A monarchia kormányfőjei sokkal több kárt okoztak már nekem, semhogy a legcsekélyebb vizsgálatot tehetném nekik. Brosüröm ez év július 1-én jelent meg. Ha köztem és báró Rauch között a legcsekélyebb egyetértés is lett volna, a Pribicevics testvérek elfogatásának is még ugyanazon a napon kellett volna megtörténni. Az elfogatások azonban csak augusztus 7-én és pedig egyenesen a brosüröm adatai alapján történtek. Miért? Mert a törvényszékek adataimat és kézirataimat átvizsgálania kellett.

A Pribicevics testvéreknek éppen elég idejük volt, hogy brosürömet elolvassák és arról a „Szoborban”-ban nyilatkozzanak. Csak ezután fogták el őket, melyekhez, ismétlem, semmilyen más anyag nem szolgált, mint brosüröm. A felségértés miatti vizsgálatot már hónapok óta függetlenül vezetik brosürömtől. A Dubicsában elfogott embereket egyáltalában nem is ismerem. Lehetséges azonban, hogy Pribicevicsessel összeköttetésben állottak. És még egyet. Ha én Rauch bárónak a kezére akartam volna járni, vagy ha a báró már régebben a birtokában lett volna adataimnak, akkor már áprilisban nagy garral és haszonnal használhatta volna azokat, amikor a Medakovic-saffér alkalmával, mely a bánra nézve oly csufosan végződött, az önálló szerbek nyílt irással szólították őt fel, hogy a felségértési pört ellenük megindítsa, ahelyett, hogy az államtitkár mögé meneküljön. Ha Rauch báró most kijelentené, hogy adataimnak már előzőleg is birtokában volt, nem maradnék adós a felelettel.

Szerb oldalról annak idején hangoztatták, hogy a montenegrói bomba-affért Miklós fejedelem rendezte. Brosüröm megjelenése óta ezek a kétes gyanúsítások elhallgattak. Hogy brosürömet több oldalról politikai czélokra fogják kihasználni, az előrelátható volt.

A jövőre vonatkozó terveire Nasztics kijelentette:

— Eredeti szándékomtól eltérőleg, Bécsbe megyek és csak szeptember vége felé utazom Boszniába. A boszniai tartomány-kormányzóság már a harmadik hely, mely brosürömből tőkét kovácsol. Boszniában az alkotmányos érzék már 1876 óta éber, amikor is a török alkotmányt először megadták. A török alkotmány megerősítése óta ez az alkotmányos érzék még erősebben nyilatkozik meg, amint a bosnyák tartomány-kormányzat brosürömről siet visszavezetni. Amint hallom, brosürömmel kapcsolatban Boszniában is több elfogatás fog történni. Ilyen körülmények között előnyösebbnek tartom, ha Bécsbe szállok meg.

A francia pénzügyminiszter Budapesten.

— Sajtó tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 21.

Illusztris vendége van ma Budapestnek. Caillaux francia pénzügyminiszter tegnap éjszaka felesége társaságában, a keleti express-vonattal Konstantinápolyból Budapestre érkezett.

A minisztert a pályaudvaron vicomte de Fontenay francia főkonzul fogadta és üdvözölte. Az előkelő vendégek a pályaudvarról a Hungária-szállóba hajtottak, ahol három szobából álló lakosztály volt számukra fentartva. A miniszter látogatásának rendkívüli jelentősége van, amennyiben ezuttal pénzügyi és gazdaságpolitikai kérdések iránt is érdeklődni fog a magyar fővárosban, sőt a nap folyamán ilyen kérdésekben nagyfontosságú nyilatkozatokat is tett. A miniszter ugyanis a Hungária-szállóban levő lakásán ma délelőtt a N. Fr. Pr. levelezőjét fogadta, akivel hosszasan beszélgetett. A beszélgetés folyamán szóba kerültek azok az aktuális gazdasági kérdések, amelyekkel Caillaux ezidőszertől budapesti tartózkodását összefüggésbe hozták. A levelező figyelmeztette a pénzügyminisztert a N. Fr. Pr. tegnapi fejtegetéseire, amelyek arra vonatkoznak, hogy a francia államférfiu közeli érintkezése a magyar politika vezető személyiségeivel előnyére lesz a Magyarország és Franciaország közötti gazdasági összeköttetéseknek. Caillaux e feltételek iránt nagy érdeklődést tanúsított és a következőket jelentette ki:

— Tudtommal még nem történtek lépések a magyar kormány részéről, hogy a magyar koronajáradék jegyzését a párisi tőzsdén tényleg keresztülvigyék, ha azonban a magyar kormány ebben az irányban később megteszi a kezdő lépéseket, akkor a francia kormány a kérdést jóakarattal fogja tanulmányozni és a maga részéről ezeket a fáradozásokat szívesen fogja előmozdítani. Az a nézet, hogy a francia kormány aggodalmi volna arra nézve, hogy idegen értékeket a mostani időpontban a párisi piacra nagyobb mennyiségben bocsásson, mert nem akar a honi értékeknek új versenytársat támasztani — téves. Az igaz, hogy sok francia tőke van francia állami értékben elhelyezve, de van Franciaországban még ezenfelül is elég tőke, amelyet magyar járadékokba való fektetésre fel lehetne használni. Az árjegyzés költségeit persze nem lehet leszállítani és azt a kérdést, hogy ezeket a költségeket a magyar kormány, vagy pedig a konzorciumok fizessék-e, Magyarországon kell elintézni.

— A francia kormány — folytatta Caillaux — bizonyára a legnagyobb jóindulattal látja, ha a francia tőke hozzájárulna a magyar ipar felvirágztatásához, ehhez azonban az én nézetem szerint individuális propagandát kell csinálni. Mindenesetre nagyon előnyös volna e tekintetben, ha a külföldi tőkepiénzeseknek az ország gazdasági viszonyairól, ugy társadalmi tekintetben, mint Magyarország gazdasági törvényhozását illetőleg kimerítő tudósítások állának rendelkezésére. Az én nézetem szerint ilyen tudósításokat kellene küldeni a francia kereskedelmi kamarának és a francia kereskedelmi törvényszékek elnökeinek. A tudósításnak ez a módja persze nagyon költséges volna és ezeket a költségeket egyelőre fond perdenek kellene tekinteni.

A beszélgetés folyamán a levelező felhívta Caillaux figyelmét arra a nagy adóreformra, amelyet Magyarországon most készítenek elő. A francia pénzügyminiszter nagyon jól ismeri Wekerle művét és megjegyezte, hogy bárha a magyar pénzügyminiszter tervezte magában foglalja az adóügyi inkviziciót, tagadhatlan, hogy a nagy államok csak nehezen zárkozhatnak el az ilyen intézkedések elől.

A levelező ezután a bankkülönítésre vonatkozólag kérdezte Caillaux véleményét, aki erre a kérdésre nagyon rezerváltan válaszolt és kijelentette, hogy ebben a kérdésben, miután annak a megoldására eddig konkrét tervet nem volt alkalma megismerni, még sem mint politikus, sem mint pénzügyminiszter nem volt képes magának határozott véleményt alkotni.

Egyébként pedig a francia érdek szempontjából alárendelt jelentőséggel bír, hogy az osztrák-magyar monarchiában a bankjegyszabadalmat egy vagy két bank bírja-e?

Ezután a pénzügyminiszter keleti utazására fordult át a társalgás, amiről Caillaux következőket mondta:

— Mint egyszerű turista utaztam a Keletre és épp a felforgató események közepette érkeztem meg Konstantinápolyba. Az ifju-törökök eddig csodálatra méltó módon viselték magukat.

A régi rendszer minden támaszát elvesztette. Persze, örömmel ragadtam meg az alkalmat, hogy a

szultánál tiszteletemet tegyem és örömmel adtam kifejezést előtte, hogy elhatározta magát arra, hogy népét az alkotmányos uralom áldásaival boldogítsa. Arról is biztosítottam a szultánt, hogy a hatalmak az új rezsimmel szemben a legnagyobb rokonszenvvel viselkednek.

Több mint egy fél órát töltött a tudósító élénk társalgásban a francia pénzügyminiszternél, aki végül igen élénken adott abbéli örömeinek kifejezést, hogy a magyar fővárost meglátogathatta és alkalma nyílt arra, hogy a magyar viszonyokba közelebbről is betekintessen.

Caillaux francia pénzügyminiszter ma délután Fontenay vicomte budapesti francia főkonzul látogatását fogadta, aki a minisztert nejevel együtt ma este a francia főkonzulátuson tiszteletükre adandó ebédre hívta meg. A déli órákban Caillaux miniszter a miniszterelnökségi palotában jelent meg, ahol dr. Wekerle Sándor miniszterelnöknél tett látogatást.

A Wekerle Sándor miniszterelnöknél való látogatás egy óránál hosszabb ideig tartott. Délután a miniszter nejevel együtt a parlamentet, a Margitszigetet és a főváros egyéb nevezetességeit tekintette meg.

A miniszter és neje tiszteletére vicomte Louis de Fontenay és neje által ma este rendezett ebédén a francia főkonzulátus részéről Ernest Michel francia alkonzul, Soupe attasé és vicomte Etienne de Fontenay vettek részt.

Holnap, szombaton reggel Caillaux pénzügyminiszter Wekerle Sándor miniszterelnök és Fontenay vicomte főkonzul társaságában automobilkirándulást tesz Budapest környékére. Holnap délre a francia pénzügyminiszter Wekerle Sándor miniszterelnök vendége lesz. Délután három órakor Fontenay főkonzul és neje Aradi-utca 70. alatt levő szalonjukban a budapesti francia kolónia tagjait fogadják és mutatják be Caillaux pénzügyminiszternek. Holnapután Széll Kálmán ad ebédet a vendégek tiszteletére.

Tanitók gyűlései.

Három értekezlet a fővárosban.

Budapest, augusztus 21.

Budapesten tegnap és ma három helyen gyűltek össze a tanitók, hogy érdekeiket nyilvánosan szóvá tegyék. Az egész országból a legnagyobb érdeklődéssel néztek a három gyűlés elé, melyen az állami, a református és katolikus tanitók vettek részt.

A magyar tanitóság éppenséggel nincsen abban a szerencsés helyzetben, hogy fontos missziójának teljes erejével megfelelhessen. De megnyugvással töltheti el őket az az általános nagy figyelem, melylyel gyűléseiket az egész országban kísérték, s amely amellyel bizonyít, hogy nálunk is rájöttek már arra, hogy a tanitók érdeke közérdek.

Saját nemzeti és szociális létérdekeink, hogy a tanitóságnak megadjuk azt, ami a tanitóságé s hogy a sok áldozatból, amit egyéb közérdekű dolgokért hozunk, nekik is juttassunk annyit, amennyire okvetlenül szükségük van ahhoz, hogy kulturális feladataiknak minden tehetségükkel megfelelhessenek. A művelt nyugaton régen belátták már, hogy az államok leg-erősebb hadserege a tanitóság, mely nemcsak a jelenben nyújt támaszt, de a jövő generációjának alapos kiképzésével évtizedekre előre biztosítja a nemzetek győzelmét a lét küzdelmeiben.

A méltányos lehetőség megadása, hogy ezt a kiképzést szívvel-leléssel végezhesse, mint a nyugati államoknak, úgy Magyarországnak is első legfontosabb kötelessége. Reméljük az utóbbi három gyűlésen felhozott érvek élénk visszhangra fognak találni ott, ahová intéztettek.

A gyűlésekről részletes tudósításunk a következő:

Az állami tanitók gyűlése.

A Magyarországi Állami Tanitók Országos Bizottsága ma délután tartotta meg rendes évi közgyűlését Pestvármegye székházában, az érdekelte tanitóság élénk részvétele mellett. A közgyűlésen megjelent dr. Petri Mór kir. tanácsos, Pestvármegye kir. tanfelügyelője is.

Havas Pál elnök nyitotta meg a közgyűlést és bevezető beszédében rámutatott a népoktatás nagy nemzeti fontosságára és a néptanítók nemzeterősítő nagy munkájára. És noha ezt mindenki elismeri, a

tanitóság anyagi helyzetének javításától mégis fáznak az illetékes körök. Pedig a tanitót, hogy egész munkát végezhesen, fel kell szabadítani az anyagi gondok nyüge alól. Igaz ugyan, hogy a kultuszminiszter megkísérelte a tanitók fizetésének rendezését s ezért elismerés és hála illeti meg őt, de azért még mindig vannak sérelmek, amelyeknek orvoslásáért tovább kell küzdeni.

Ezután Bartha Pál főtákar mutatta be a titkári jelentést, amely a bizottság folytonos és éber munkásságáról számolt be részletesen. A jelentést tudomásul vették. Sorra került volna ezután Havas Pál elnök tervezetének tárgyalása az állami tanitók szolgálati pragmatikájáról, ezt a tárgyat azonban egyelőre levették a napirendről.

Az országos bizottság ujjászervezésére vonatkozó alapszabálytervezetet, amelynek Vargha Tivadar volt a referense, egyhangulag elfogadta a közgyűlés.

Pataki Villibald a nyugdíj-törvény revíziójáról értekezett és egy javaslatot nyújtott be, melyet egyhangú lelkesedéssel elfogadtak. Kiss Mózes az állami tanitók lakbérügyére nézve nyújtott be indítványt. Ajánlja, hogy bizzák meg az elnökséget, hogy járjon el a kultuszminiszternél s eszközölje ki, hogy az állami tanitók ugyanannyi lakbért kapjanak, mint a tisztviselők.

Az indítvány elfogadása után a közgyűlés még jóváhagyta a pénztári jelentést és magáévá tette a választmány részéről előterjesztett indítványokat.

A református tanitók gyűlése.

A Magyar Református Tanitók Országos Egyesületének választmánya csütörtökön délután tartotta meg ülését a Lónyay-utcai református gimnázium dísztermében Simon Károly elnöklésével. A gyűlésen a budapesti református egyház képviselőiben Szabó Aladár lelkesztő jelent meg. Simon Károly elnök a megjelentek üdvözlése után hosszabb beszédben fejtegette a református tanitóknak még mindig mostoha sorsát. Sürgeti emelőkívánatait, mert csakis ezen az uton lehet a kálvinista iskolákat felvirágoztatni.

Az üléssel fogadott megnyitó beszéd után Szabó Aladár lelkesztő, a budapesti református egyház nevében üdvözölte a megjelenteket s kifejtette, hogy a lelkeseknek és tanitóknak mint munkatársaknak kell egymás mellé állaniok. Ami az 1848:XX. t-czikk végrehajtását illeti, az a megjegyzése, hogy az autonómikus eszmét nem szabad elejteniük. Az egyház autonómiája különben sem ellenkezik a magyar állam-eszmével.

A választmány ezután az elnök indítványára kimondta, hogy a tavaly alakult Országos Református Lelkész-Egyesület iránt őszinte rokonszenvének ad kifejezést és törekvéseiben felajánlja testvéri támogatását. Ugyancsak örömmel vesz tudomást a választmány az egyház vezető férfainak azon törekvéséről, amely az evangéliumi szövetség létesítésére irányul. A tanitóság a szövetségnek felajánlja erkölcsi és anyagi támogatását.

Ezután felolvasták Almássy Kálmán értekezését arról, hogy mi volna a feladata a református népoktatásnak és néptanítóknak az iskolaköteles kort túlhaladott ifjúság továbbképzése dolgában.

Az ülés további során elhatározta a választmány, hogy felterjesztést intéz a konventhez a felekezeti tanitók fizetésének az államiakéval egyenlő alapon való rendezése iránt. A konventhez fordul továbbá annak a kérdésnek a tisztázása végett, hogy az egyházi törvényben a lelkeszi köteleességek közt felsorolt „confirmáció” szónak, különösen az előkészítést illetően, minő értelmezést ad, mert ez a pont rendszerint ellentéteket támaszt az egyház lelkesze és tanítója között. Végül felterjesztést intéz a választmány az egyházkerülethez a református népoktatás oktatás korszerű pedagógiai szervezése és fejlesztése dolgában.

Katolikus tanitók gyűlése.

A Magyarországi Katolikus Tanitók Országos Bizottsága ma délután tartotta meg rendes évi közgyűlését. A közgyűlést megelőzőleg a bizottság díszgyűlést tartott abból az alkalomból, hogy X. Pius pápa most tartja meg aranyünnepét.

A hódoló gyűlést dr. Szentgyörgyi Jordán Károly apát, egyházi elnök nyitotta meg nagyszabású beszéddel. Beszédjének nagy részében a X. Pius pápává lett Sartó Józseffel foglalkozik, majd szólt a pápaságnak a magyarokhoz való viszonyáról. Van-e valamire való magyar ember, — folytatta ezután — aki ne tudná, hogy a magyar királyság megállapításában minő döntő szerepe volt a pápának? Ki ne tudná, hogy Szent Istvánnak elszigeteltségében, a legválságosabb időben, a pápa nyújtotta oda segítő jobbát s a pápa adta a királyi koronát! Azt a szent ereklye gyanánt tisztelt s ma is féltékenyen őrzött drága koronát, mely azóta, hogy a pápa áldásával István fejére tétetett, szimbóluma lett a magyar királyságnak, jelvénye lett a magyar nemzeti önállóságnak és függetlenségnek, záloga lett a király és nemzet közt való bizalomnak, forrása lett a jognak, erőssége a törvénynek s biztosítóka a magyar alkotmánynak! Mert nem lesz magyar király, akinek

fejére nem tétetik a szent korona; és nem tétetik fejére annak, aki Isten előtt esküvel nem fogadja, hogy a magyar alkotmányt hiven megtartja!

A zajos tetszéssel fogadott beszéd után Bertalan Vincze ismertette a pápa életét s felolvasta azt a hódoló feliratot, amelyet áldozásának ötven éves jubileumára a magyar katolikus tanitók küldenek. Utána Pfeiffer József tanár szavalta el szép ünnepi ódáját, amelyet a megjelentek hosszas tapsokkal jutalmaztak. Végül Lovag Ember Károly világi elnök rövid beszédben megemlékezett a magyar katolikus tanitóság hódolatáról a pápa szent személye iránt. A gyűlést a Szózat fejezte be.

Rövid szünet után, dr. Szentgyörgyi Jordán Károly elnök megnyitotta a rendes évi közgyűlést. Indítványára a közgyűlés táviratilag üdvözölte Vaszary Kólos hercegprímást, gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi minisztert, gróf Zichy Gyula püspököt, az egyesület védőjét. Utána Ujváry Béla az Eötvös-alap és Rákos István a Budapesti Tanítótestület üdvözlését tolmácsolta.

Ezután a szakelőadásokra került a sor. Dr. Vass József a felnőttek oktatásáról értekezett, Friedrich (Görcsöni) István pedig ugyanarról a patronázssokkal kapcsolatban. Mihaliczka János, Szamborowszky Rezső, Kóródy Miklós, Guzenitz Vilmos és Keménffy Dániel szintén pedagógiai kérdéseket fejtegettek. Lovag Ember Károly volt az utolsó előadó, aki tárgyalta azt a kérdést, hogy a katolikus népoktatás intézői mit tegyenek a felnőttek oktatása ügyében, hogy menő több irástudatlan irni és olvasni megtanulhasson. A közgyűlést az elnök beszéde rekesztette be. Utána bizalmas értekezlet volt azon tagokból, akik egyuttal az Eötvös-alapnak is tagjai.

Szent István napja.

Nemzeti ünnep a fővárosban és vidéken.

Budapest, augusztus 21.

Impozáns ünnepségek keretében ülte meg a főváros és a vidék Szent István napját. Szép időben, tenger-nép jelenlétében hozdotta körül a budai várban a szent jobbot egy fényes proceszsió és vidéken is minden helyen ünnepi misék folytak az első magyar király emlékeztérére.

A fővárosban.

A főváros templomaiban hajnalban négy órakor megkondultak a harangok és zugva hirdették az ünnep reggelét. A harangok szavára pedig mintegy varázsszóra megelevenedett az egész város, amely az imént még álomban pihent. Perczek alatt benépesültek az utcák s az emberek sűrű tömegekben igyekeztek minden irányból fel a várba, csak hogy jó helyhez juthassanak a körmenet utvonálán.

Természetesen ebben az óriási emberáradatban ugyancsak kemény dolga akadt a rendőrségnek, hogy a rendet fenntarthassa; de dicséretére legyen mondva, habár nehéz munkával, mégis sikerült neki. Dr. Boda Dezső főkapitány jó korán személyesen bejárta az ünnep színterét, ahol Mátyás Hugó rendőrtanácsos és Pavlik Ferencz főfelügyelő parancsnoksága, Beniczky és Schmidt felügyelők vezetése alatt százhusz gyalogos és harmincz lovasrendőr ügyelt arra, hogy a közönségnek baja ne történjék. A Szent István-templomból a koronázó Mátyás-templomig vezető uton pedig honvéd és közös katonák állottak sorfalat. A katonák fala mögött a közönség tíz-husz és néhol még több sorban is állott s a legnagyobb türelemmel várakozott.

Egymásután érkeztek meg a Szent István-templomba a fővárosi plébániák papsága, az ország vezető férfiai, a tábornoki kar tagjai, hatóságok képviselői. A miniszterek közül megjelentek: gróf Apponyi és Josipovich Géza, ott voltak továbbá: Návay Lajos, a képviselőház alelnöke, báró Forster Gyula főrendiházi tag, a Képzőművészeti Társulat elnöke, dr. Boda Dezső főkapitány, gróf Szárpály Géza és Jekesfalussy Zoltán cs. és kir. kamarások, Fülepp Kálmán, Budapest főpolgármestere, Vaszilevits János helyettes-polgármester, Giesswein Sándor kanonok, a Szent István Társulat alelnöke, Melles Emil fővárosi görög katolikus plébános, Zseni József, az Országos Nemzeti Szövetség elnöke, dr. Zsembery István és dr. Hindy Zoltán, a Katolikus Kör képviselői, Gopcsa László miniszteri osztálytanácsos, stb., stb. Teljes számmal jelent meg a tábornoki kar, élén gróf Uexküll-Ghyllenburg hadtestparancsnokkal és a Tudományegyetem tanácsa dr. Török Aurél udvari tanácsos, rektor vezetése alatt.

A templomban végzett könyörgések után, egy-egyed nyolcz órakor a templomból megindult a menet. A szent jobbot annak öre, Kanter Károly apát követte papi segédletével s utána jött a hercegprímás képviselője, dr. Kohl Medárd felszentelt püspök, aki a körmenetet vezette. A püspök mögött haladtak a méltóságok s a menetet az 52-ik gyalogezred diszszázada rekesztette be. Az utvonalon a zenekar régi magyar egyházi énekeket játszott s amerre a menet elvonult, a nép mindenfelé mély áhitattal fogadta.

A koronázó templomba nyolcz óra tájban érkezett meg, amelynek főbejárója előtt a plébános, dr. Nemes Antal prelátus fogadta. Hogy a papság és az előkelőségek elhelyezkedtek, Mitsch Antal győri udvari pap a szószékre lépett és hatalmas szárnyalású szónoklatot mondott. A szónoklatot az ünnepi nagymise követte, amelyet Kohl Medárd püspök pontifikált. Mise alatt Clement Károly C-dur miséjét adták elő.

Mialatt benn a templomban megkezdődött az Istentisztelet, Nemes Antal prelátus a templom mögötti szabad térségen állított oltárnál szintén misét mondott a kiszorult híveknek. Mise után Bán Sándor, a vizivárosi templom plébánosa szép beszédben méltatta az ünnep jelentőségét. Istentisztelet alatt a katonaság kétszer adott sortűzet s utána a zenekar rázendített a „Gottterhalte“-ra, amire a közönség közül többen rázendítettek a Himnuszra, de nem tudták énekükkel elnyomni a trombiták harsogását.

Véget érve az Istentisztelet, most már a templomban zúgó orgonahang mellett harsant fel a Himnusz s a papság és közönség egy szívvel, egy lélekkel énekelte:

Isten áldd meg a magyart! . . .

A Himnusz hangjai mellett megindult ismét a körmenet a Vár-templomba, ahol Te deummal fejeződött be a szép ünnepség. A szent jobbot egész napot sok-sok ezer ember nézte meg s a várban késő estéig hullámozott még a sokaság.

Külföld és a vidék.

A bécsi kapuczinusok templomában az idén is megtartották a szokásos Szent István-napi istentiszteletet. Az istentiszteletre a templom hajója megtelt magyarokkal, akiknek soraiban ott voltak: gróf Zichy Aladár ő felsége személye körüli miniszter, Eszterházy Alajos herceg, a m. kir. testőrség kapitánya, Balás Manó és Lónyay Albert altábornagyok, Vértessy Géza államtitkár, Müller László külügyi osztályfőnök, gróf Pálffy Mór követségi tanácsos, dr. Révy Ferencz miniszteri tanácsos a felség személye körüli minisztériumban, gróf Szápáry/Tibor külügyminiszteri osztálytanácsos, báró Nagy Géza kabinetirodai osztálytanácsos, Györy Árpád külügyminiszteri osztálytanácsos, gróf Khuen-Héderváry Sándor követségi attasé, Marschovszky Mór miniszteri titkár a felség személye körüli minisztériumban. A misét dr. Belopotoczky Kálmán tábori püspök mondotta. Az ünnepi istentisztelet a Szózat eléneklésével kezdődött és a Himnusz hangjainál fejeződött be. Az ünnepi szónoklatot Madarász Flóris egri ciszterciata-rendű főgimnáziumi tanár tartotta.

Gleichenbergben Szent István-napja alkalmából az igazgatóság az összes épületekre és intézményekre kitűzette a nemzetiszínű lobogót. A zenekar reggel a magyar himnuszt és több magyar zenedarabot adott elő. Délután 10 órára az igazgatóság meghívta a közönséget a kolostori templomban tartott istentiszteletre, melyen a Gleichenbergben időző magyar arisztokraták is jelen voltak.

Fiumében Szent István-napja alkalmából a templomban ünnepi nagymise volt, amelyen Kanckovszky tanácsos vezetésével az összes állami és városi hatóságok résztvettek.

Szent István-napját Segesvárott is szépen ünnepelték. Előző este kivilágítás volt és nemzeti színű lobogókat tűztek ki. Ma reggel a róm. kat. templomban szent misével és ünnepi prédikációval ünnepelték a legelső magyar király emlékét.

Páris.

Páris! . . . Bűnösen szép, átkosan vonzó Páris, mennyi álmot álmodtunk rólad. Amikor még hosszú volt a hajunk, kemény az öklünk s az élet a szívek labirintusa volt, . . . te voltál a vágyunk vágya: Páris!

S ez a szilaj vágy, mely titkos álmokat lepeli, mely egy felvergődő élet reményesírát rejti magában, ma is itt él közöttünk. Nem mi bennünk él, akiknek a létért való harc letépte kusza hajkoronánkat, akik a színek tömkelegében sáros kövekbe botlottunk, hanem ott lázong fiataljainkban, akik még nem csalódtak a sorsukban s a pályájuk fordulóját ott képzelik valahol a Szajna-menti zajos konglomeratumnál

Páris! Páris!

Valamikor mi is neki vágtunk a nagyszerű utnak s felszegve a fejünk, kéjtől remegve vetettük magunkat karjaiba a kaczer kőasszony-nak, akinek szent hittel hittünk a szívében, aki felszívta a hitünket, elszerette az életenergiánkat s végül eltaszított magától lelketlenül, kaczagva, tovább élve, szeretve és gyilkolva. És ma . . . ma itt gubbasztunk szürkű fejjel, bántó, józan éberséggel, ahol egykor legszebb álmainkat szőttük és úgy gondolkunk vissza a szép, a bűnös Párisra, mint első legvadabb és legtisztább szerelmünkre, melynek, amikor mindent odaadtunk s a bensőnkéből kihervadt mind az a csodálatos ösztön, melyek egy élet legokosabb boldonságaihoz lóditanak . . . ma már régen rájöttünk, hogy első szerelmünk tárgya kaczer, színlelő kurtisane volt. Ha még egyszer vissza lehetne csinálni mindent, amit elkövettünk, ha újra lehetne kezdeni, amit már befejeztünk . . . Páris, Páris, nem ölnél meg a szerelmeddel többé.

. . . És hosszú, lelkes, a mi szemünkben szomorú sorban mennek az ifjak Páris felé. Mert a darvak bimbónyíláskor, egy maréknyi napsugárért, egy pillanatnyi lelkielégedésért nagy csapatban huznak nyugatnak és viszik a nagyszerű asszony-nak ifju erejüket, egészséges, lázongó turáni koponyájukat . . . Aztán riadalom. Megbomlik a sorok rendje és csend. Halálos, néma, sokatmondó csend. Sápadt arcok, kétkedő, kérdő ifjú tekintetek. Ó, hogy ismerjük mi már ezt!

Vagy azt hiszitek, hogy csak veletek esett meg ez az eset? Ez a szomorú, bus, halálos intermezzo? A gyászos lehetetlenség, csak a ti utatok elé meredt? Ó, nem, ne higyétek ezt. A mi menetelésünket csak úgy megakasztotta az otromba csontember, mint a tieteket. Mi is meghallottuk a gyilkos fegyver dördülését, mely egyik előfutárunkat megölte, mint meghallottátok ti is. És mi is megrendültünk, mi is elsápadtunk és mi sem tudtunk hinni a gyilkoló, brutális szerelemben. Egy pillanatra megálltunk, aztán mentünk tovább: Páris jó, Páris szép és magához öleli azt, aki szereti.

És ti is mentek tovább, mert fiatalok, erősek és ábrándosak vagytok, mert biztok az életben, biztok magatokban és biztok a romlott, a csábos kőasszony önzetlen szerelmében. Pedig . . . Sirni tudnánk, ha arra gondolunk, hogy egykor ti is kiégett szívvel fogtok visszatáncolyogni, csalódva, kijózanodva és szomorú irigységgel fogtok nézni arra a szomorú és lelkes csapatra, mely feláldozni viszi legszebb és legszínesebb álmait Páris aranyos, patinás élet-oltárára . . .

Páris szeret, de agyonszeret.

AZ EGYETERTÉS
szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

Nagy sikkasztások a miniszterelnökségen.

— Rossz az ellenőrzés. —

Budapest, augusztus 21.

A miniszterelnökség számvevőségi segédhivatalában egy váratlanul megejtett rovincsolás révén nagy sikkasztásoknak jöttek nyomára. A sikkasztó Halász Dezső, segédhivatali napidíjas, aki több hivatalos nyugtára ráhamisította Wekerle Sándor miniszterelnök nevét, valamint Gogolák Károly számtanácsos, segédhivatali főnök aláírását, azután a nyugtákat a központi állampénztárnál szabályszerűen beváltotta. A fura módon, nagy körültekintéssel előkészített csalásokat két esztendő eltétele után csak tegnap vették észre az általános revízió alkalmával, ami azt bizonyítja, hogy a miniszterelnökség számvevőségében vagy nagyon laza, vagy teljesen értéktelen az ellenőrzés. Egyelőre csak két hamisítási esetre jöttek rá, nagyon valószínű azonban, hogy Halász, az alatt a két esztendő alatt, amióta a miniszterelnökség napidíjasa, nem elégedett meg azzal a nyolczvezernyolczszáz koronával, amelynek elsikkasztását már megállapították.

A sikkasztót a rendőrség tegnap már kinyomozta és a löversenyterén le is tartóztatta. A nagy szenzációt keltő csalások részletei a következők:

A központi állampénztár által vezetett miniszterelnökségi tárczalapok könyvelését tegnapelőtt végezték a miniszterelnökségi számvevőségben. A tárczalapok átvizsgálása közben a május havi tárczalapok között az ellenőrzést végző számtiszt egy 8000 koronás tételre akadt, amely szerint a miniszterelnök által kiadott és Gogolák Károly, a miniszterelnökségi számvevőség főnöke által szabályszerűen ellenjegyzett utalvány alapján Zala György szobrászművésznek 8000 korona lett kiutalványozva. A tétel mellől hiányoztak a szokásos mellékletek, ugymint az utalványrendelet és a felvevő nyugtája.

Erre a számtiszt felkérte a megfelelő számú aktákat és ekkor látta, hogy azok az akták egészen más ügyre vonatkoznak. A fölfedezésről azonnal értesítette Gogolák főszámtanácsost, aki azonnal megejtette a vizsgálatot, amelynek során nyomban megállapították, hogy nem hivatali hanyagságról vagy tévedésről, hanem bűnös manipulációról van szó. A főszámtanácsos bejelentette az esetet dr. Wekerle Sándor miniszterelnöknek, aki intézkedett, hogy jelentsék az esetet a főkapitányságnak.

A főkapitány rendeletére azonnal megejtették a nyomozást, amelynek során kiderült, hogy a bűnös manipulációt Halász Dezső nagykorúsi születésű, 27 éves miniszterelnökségi napidíjas követte el. Megállapították, hogy Halász hamisította rá az utalványrendeletekre a miniszterelnök és a főszámtanácsos aláírását és az utalvány alapján ő vette föl a pénzt a központi állampénztártól. A hivatalos vizsgálat ugyanakkor megállapította, hogy Halász még egy másik hamisított utalvány és nyugta alapján 800 koronát is vett föl az állampénztárnál Zuchsmann János építész nevére.

Tegnap délután a detektívek kézzel is kerítették a hamisítót. A löversenyterén akadtak rá és onnan vitték be a főkapitányságra. Kihallgatása során nem tagadta bűnös tettét és annak elkövetésének módját következőképpen mondta el:

Az idén április havában a központi állampénztár részére egy ugynevezett utalványrendeletet vett át 800 koronáról. Az utalványrendelet Zuchsmann János építész nevére szült és Wekerle miniszterelnök és Gogolák főszámtanácsos névaláírását ráhamisította az utalványra. Ezt az utalványt éppen olyan ügyszámmal látta el, amely éppen következett a miniszterelnökség számvevőségének lajstromában s aztán az ügydarabot a rendes hivatalos uton kézbesítési könyvvel expedálta a központi állampénztár címére.

Ugyancsak így járt el május havában egy, Zala György szobrászművész nevére kiállított utalványval. Zala ugyanis a millenniumi emlékműért járó összeget az elkészített és bizottságilag átvevő munka arányában kapja meg részletenként.

Néhány nap múlva aztán elment az állampénztárhoz és ott hamisított nyugtát alapján fölvette a kiutalványozott összeget.

Halász azonban gondoskodott arról is, hogy bűnét eltitkolhassa. Tudta jól, hogy az állampénztár minden hó végén beküldi a jegyzéket a miniszterelnökségnek arról a tételekről, amiket kifizetett. A miniszterelnökségi számvevőséghez utalja aztán az okiratokat is, amelynek alapján a tételt kifizette. Ilyen okiratok voltak ez esetben a Wekerle Sándor miniszterelnöktől és Gogolák Károly számtanácsos által ellenjegyzett utalványrendelet és az építész, valamint a szobrász nyugtája. Ha most ezek

a számvizsgálók kezeihez kerülnek, természetesen azonnal rájönnek a csalásra. Megleste tehát, mikor a szolga az állampénztártól áthozta ezeket az iratokat és annak rendje és módja szerint átvette tőle. Első dolga volt persze az áruló okiratokat kilopni az átutalt naplójegyzékből és hogy a hiányt észre ne vegyék, egy más aktát helyezett a napló mellé.

A pénzből semmi sem maradt meg. Mikor letartóztatták, huszonhét krajczár volt a zsebében. A többi rövidesen eluszott. A barátjára, Mahler Edda orfeuménekészre költötte nagybárára a pénzt, akit elkísért mindenhol a fellépéseinek színhelyére és szórta a pénzt. A rendőrségtől a mai nap folyamán átszállították az ügyészség fogházába.

A vácz-rétsági rablók.

Budapest, augusztus 21.

A nógrád-vecserzei rablómerénylet ügyében a nyomozás eljutott ahhoz az eredményhez, hogy a Teschenben elfogott három horvát munkásról kétségtelenül megállapítható, hogy ezek Bosznics Nikolai, Kalán József és Marovics Markó vasutépítő munkásokkal azonos személyek. A merénylet többi tettesének egyelőre nincs nyoma. Tegnapelőtt Németpalánkán elfogtak egy Seres Péter nevű munkást, aki beismerte, hogy ő is részt vett a verőce-rétsági rablásban. Serest a mai nap folszállították a pestvidéki ügyészség fogházába. Dr. Bálint kir. ügyésznek azonban határozott meggyőződése, hogy ez az ember nem részese a büntettnék és beismerő vallomása nem felel meg a valóságnak.

A megtalált pénzek.

A Teschenben elfogottak védekezésének közös vonása az, hogy nem ismerik egymást s azt vitatják, hogy Marovics Fiuméből, Kalán Boroszló mellől, Bosznics pedig Brünn környékéről került Teschenbe. Ezzel szemben megállapított s tanuk által igazolt tény, hogy mindhármán együtt voltak Kiszgaramban s mikor elfogták őket, akkor is együtt ültek, egy asztalnál borozgatva. Az elfogatásuk előtti napon — augusztus 9-én — Zsolnán Bein Henrik ékszerésznél 2 órát, 2 gyűrűt, 2 láncot, Tatár József ruhakereskedőnél pedig ruhákat vásároltak. A nyomozó hatóság szükségesnek tartja, hogy mindazon kereskedők jelentkezzenek, akiknél a rablók megfordultak vásárlás céljából. Ezen kereskedőknek jelentkezései folytán a rablók menekülési utiránya könnyen megállapítható.

Bosznics Nikolajnál talált 1426 korona 60 fillérről szóló betéti könyvről már megállapított, hogy ez nem származik a rablott pénzből. A 8157 korona 29 fillér készpénzre nézve Bosznics azt adta elő, hogy az saját keresménye. Alapas a gyanu, hogy ugy a betéti könyvet, mint a készpénzt s az Orlits György névre szóló munkakönyvet Bosznics egy Orlits nevű embertől lopta. Dr. Bálint Ernő királyi ügyész ennek az Orlitsnak kinyomozása céljából táviratilag már megkereste a zágrábi csendőrküldési parancsnokságot. A 8157 korona 29 fillér készpénz tekintetében Bosznics még egy másik mesét is felváltott. Elmondta, hogy Dédán, a gergyószentmiklósi helyi érdekű vasut építési vállalkozójától az évi július havában Pavisics nevű alvállalkozó 10,000 koronát sikkasztott. Pavisics a pénzt az erdőben elásta, ő az elásott pénzt aztán megszerezte. Ezen meséből annyi igaz, hogy július 11-én Schiffer Miksa átadott alvállalkozójának, Pavisicsnak 10,000 koronát a munkások kifizetésére. A pénzből 8000 korona papírpénz, 2000 korona ezüstpénz volt. Az építési vállalkozó ellenőrzőül egy Duk nevű felvigyázót adott Pavisics mellé, mert nem bizott ebben. Duk és Pavisics ki is mentek az erdőszélén lévő munkásbarakba kifizetés céljából. Itt Pavisics a 2000 korona ezüstpénzt az asztalon hagyta, a 8000 korona papírpénzzel pedig eltűnt. Mikor Duk feljelentésére a csendőrök elfogták Pavisicsot, azt állította, hogy a zsebkendőjébe kötött papírpénzt elvesztette. A marosvásárhelyi törvényszék éppen ma tárgyalta Pavisics ezen sikkasztási bűnügyét. A vádlott Bosznics azt vitatja, hogy július 19-én leste meg Pavisicsot, mikor a pénzt az erdőben elásta s a pénzből 1000 korona ezüstpénz volt. Ezzel szemben beigazolt tény, hogy a sikkasztás július 11-én történt, hogy a 8000 korona papírpénz volt.

A negyedik tettesről, Meszlics Józsefről megállapított, hogy Ausztriában körözve van. Dr. Bá-

lint Ernő ügyész is megtette indíványát ellene a nyomozó-levél kibocsátása iránt.

Beismerő vallomás.

A Németpalánkán letartóztatott Seres Péter nevű munkás, akinek lábán lőtt seb volt, Szabó Péternek nevezte magát s ellentmondásokba keveredett a sérülés holszerzése tekintetében adott válaszában. Előbb azt állította, hogy Beocsinban két szerb lőtte meg, majd azt mondta, hogy afeletti bánatában, hogy a felesége elhagyta, öngyilkosságot követett el, de az utolsó pillanatban megakadályozták tettében s a golyó ekkor furódott a lábába. Elfogatása utáni éjjelen azonban előhívatta a csendőrmestert s beismerte, hogy ő a nógrádvecserzei rablók vezére. Megjelölte büntetését is egy zentai ember személyében s azt állította előbb, hogy a 10,000 koronát Szabadkán, utóbb pedig, hogy Ó-Becsén ásta el. A pénzt egyik helyen sem találták meg.

A palánkai járásbíró a saját felelősségére ma felszállította Seres Pétert a pestvidéki törvényszék fogházába. Dr. Szikszay törvényszéki orvos Seres állapotát életveszélyesnek jelentette ki, mert tetanosban (vérmérgezésben) szenved s ki nem hallgatható. Az ügyész ma délben mentőkocsin elvitette Serest a II. sz. sebészeti klinikára. Itt akkor fogják csak kihallgatni, ha állapota megengedi. Az ügyész Seres beismerő vallomásának értékét nagyon kétesnek tartja s kijelentette, hogy sok oka van arra, hogy annak valóságában kételkedjék. Szabadlára azonban nem helyezhette kihallgatása előtt, ezért indítványozta az előzetes letartóztatás fenntartását. Az ügyész megjegyezte még, hogy Seresen kívül a még kézre nem került tettesek elfogatásán a nyomozó közegek erősen dolgoznak.

Egy újabb „szenzáció“.

Moser Antalról, a vácz-rétsági merénylet egyik áldozatáról ma egyes lapok megírták, hogy nem mérnök, hanem szélhámos és házasságszedelgő, aki Verőczen hat leányt igért házasságot és végül az utolsó menyasszonyától ma reggel megszökött. A hír teljesen légből kapott, rosszakaratu koholmány, mert Moser Antal menyasszonyával és családjával Budapesten van, a honnan holnap indulnak Abbáziába. Moser a lapok ellen, amelyek szökéséről írtak, megindítja a sajtópört.

TÁVIRATOK.

Megczáfolt flottademonstráció.

Pétervár, augusztus 21. A pétervári távirati ügynökség fel van hatalmazva annak kijelentésére, hogy a külföldi lapokban efterjedt ama hír, hogy az orosz fekete-tengeri flotta török vizeken van, minden alapot nélkülöz.

A marokkói véderőtörvény.

Tanger, augusztus 21. Azok a tárgyalások, amelyeket a diplomáciai kar a marokkói véderőtörvény kibocsátása ügyében folytat az illetékes tényezőkkel, kiszivárgott hírek szerint remélni engedik, hogy az új törvényben valamennyi nemzet gazdasági egyenlőségének elve meg fog őriztetni.

A perzsa forradalom.

Berlin, augusztus 21. Pétervárra érkezett taebri távirat szerint a sah által a forradalom leverésére küldött Ain ed Dowle új kormányzót a forradalmárok foglyul ejtették.

Francia gyarmati harcok.

Páris, augusztus 21. A Temps a gyarmatiügyi minisztérium jelentését közli, amely szerint Berger kapitányt július 24-én Naurmactól 25 kilométernyire a mórok megtámadták, azonban visszaverte őket. A mórok hat halottat és hét sebesültet, a francziák pedig egy halottat és két sebesültet vesztek. Berger százados azután csapatával vízhiány miatt sziklás vidéken volt kénytelen átvonulni s menet közben 22 benschülött lövésze elpusztult, köztük 11 a szomszág következtében.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.	aug. 21.	aug. 18.
Buza	locobuza 100 ⁷ / ₈	100 ³ / ₈
	szeptemberre 101	100 ³ / ₈
	decemberre 102 ² / ₈	102 ¹ / ₈

Tengeri szeptemberre	85 ³ / ₈	86 ¹ / ₈
decemberre	74 ¹ / ₈	75 ¹ / ₈
Csikagó.		
Buza szeptemberre	93 ⁷ / ₈	92 ³ / ₈
decemberre	94 ³ / ₈	94 ¹ / ₈
Tengeri szeptemberre	77 ¹ / ₈	75 ¹ / ₈

New-York, aug. 21. Gyapot New-Yorkban helyben 10.35 (10.40 tegnap), gyapot szeptemberre 9.29 (9.40 gyapot novemberre 8.91 (9.03), gyapot New-Orleansban helyb. 10.— (10.—), petroleum stand withe New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90) petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, augusztus 21. (Zárlat.) Zsir szeptem, 9.17 (tegn. 9.27), zsír októberre 9.27 (tegnap 9.37), szalonna short clear, —.— (tegnap —.—), sertésus októberre 15.85 (tegnap 15.22)

Az olvasóhoz.

E hó közepén új előfizetést nyitottunk az „Egyetértés“-re, a legrégebb s legtekintélyesebb magyar függetlenségi napilapra

Az „Egyetértés“ úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hi marad eddigi nagy múltjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományaihoz híven, eddig irányította, ezentul is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés“ ezentul is törhetetlenül és megújuló Intenzivitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedüli erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legválogatosabban és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely úgy irányelveinek szigorú betartásával, mint a napi események részletes és pontos feltárásával ezentul is a vezető helyen fog állani.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja“ című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességeit, a kül- és belföld nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket.

A magyar közönségnek az „Egyetértés“ a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentul csak fokozottabb munkássággal fogja kiérdemelni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 kor. — fill.
Félévre	14 kor. — fill.
Egész évre	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne állion be.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Szombat, augusztus 22. — Róm, kat.: Timót vt. — Prot.: Turul. — Görög-orosz: aug. 9. Mátyás ap. — Zsidó: Ab. 25. — A nap két reggel 5 óra 5 perczkor, nyugszik este 7 óra 5 perczkor. — A hold két éjjel 12 óra 27 perczkor, nyugszik délután 5 óra 35 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. Allandó nyári kiállítás nyitva a Könyves Kálmán művészeti szalonjában Nagymező-utca 37. Belépő-díj nincs. — Nyári kiállítás nyitva a Nemzeti Szalonban. Belépő-díj 1 korona. — Az Uránia Kigyó-téri szalonja nyitva. Belépő-díj 20 fillér. — Egyenruházati kiállítás a Techn. Iparmúzeumban zárva. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva. — A Történelmi Képesarnok zárva. — A földtani intézet múzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-Múzeum nyitva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva. — A Ráth György Múzeum (Városliget fasor 10.) nyitva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva. — Az orsz. levéltár oklevélkiállítás zárva. — A nyilvános könyvtárak zárva. — A múzeumok, képtárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőtt 9 óráig vannak nyitva.

— **A király programja.** A király legközelebbi programjáról félhivatalosan az alábbi tudósítást teszik közzé: A király szeptember 3-áig marad Ischlben. Aztán néhány napra Bécsbe megy. Az ezidei tartózkodás ő felségére igen jó hatással volt. Az uralkodó egészségi állapota tartósan kitünő, hangulata a legjobb. Ő felsége az idén is több vadász-kirándulást tett. Szeptember első harmadában előreláthatólag szeptember 6-án több mint négyheti tartózkodásra Budapestre, illetőleg Gödöllőre érkezik a király és szeptember 10-én boldogult Erzsébet királyné halálának tizedik évfordulóján a budai templomban tartandó ünnepies rekviemen jelen lesz. Szeptember 15-én Veszprémbe utazik a nyugatmagyarországi hadgyakorlatokra, amelyek szeptember 16., 17. és 18-án fognak megtartani. Veszprémben a püspöki palotában fog lakni és a hadgyakorlatok után visszatér Budapestre, hogy szeptember utolsó napjaiban az osztrák és magyar delegáció tagjait az udvari ebédeken vendégeiül lássa. A budapesti tartózkodás előreláthatólag október első napjáig fog terjedni, mire ő felsége visszatér Bécsbe. Október közepén a spanyol királyi pár bécsi látogatása van kilátásba helyezve. Hir szerint az uralkodó család fiatal tagjai a király hatvan éves jubileuma alkalmából külön hódolatot terveznek, mint a Habsburg-ház legelső fejének. Ez az ünnep közvetlenül a hatvan éves jubileum napja előtt fog a schönbrunni kastély színházában végbemenni.

— **Uj csillagkeresztet hölgyek.** A király Mária Jozefa főhercegnő Szapáry Pálné grófnő született Przedziecka Mária Luiza grófnőnek és Széchenyi Pálné grófnő született mezőszegedi Szegedy Erzsébetnek a csillagkereszt-rendet adományozta.

— **Erzsébet királyné főudvarmesternőjének halála.** Bruck mellett lévő Prugg kastélyban meghalt Harrach Teréz grófnő, aki az oly tragikus körülmények közt elhunyt Erzsébet királynénak utolsó főudvarmesternője volt. A matrona hosszú idő óta betegeskedett s a halál most váltotta meg szenvedéseitől. Az elhunyt grófné férjéhez, gróf Harrach Jánoshoz, a király ezt a részvétlét intezte:

Ischl, augusztus 20. Az Urban elhunyt neje, Mária Terézia grófnőnek halálhírét mély megilletődéssel vettem. Biztosítom önt, kedves gróf és gyermekeit ezen engem is oly közölről érintő veszteség feletti benső és őszinte részvétemről. Szomorodott szívvel gondolok ama szolgálataokra, melyeket az elköltözött nekem és udvaromnak tett, amelyekért mindig tisztelő és hálás emlékezéssel viseltem iránta. A boldogult grófné beszentelésén második udvarmesterem, Monteunovo herceg fogja személyemet képviselni. Ferencz József.

— **Uj kamarások.** A király szentmiklósi és óvári gróf Pongrácz Rezső m. kir. földmívelésügyi minisztériumi fogalmazó és 6. sz. huszárezredbeli tartalékos hadnagynak és szentmiklósi és óvári báró Pongrácz Vincze m. kir. pénzügyminisztériumi osztálytanácsosnak a kamarási méltóságot díjmentesen adományozta.

— **Czimadományozás.** A király földmívelésügyi magyar minisztere előterjesztésére Steingaszner Imre főmérnöknek a műszaki tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **A szerb trónörökös Párisban.** Egy bécsi esti-lapnak jelentik Belgrádból feltétlenül megbízható forrásból, hogy György szerb trónörökös a jövő napokban két-három heti tartózkodásra Párisba utazik, onnan pedig egy északfranciaországi fashionable és legmodernebb fürdőhelyre megy. A szerb udvarnak egyes meghitt emberei úgy rendezték György trónörökös fiúdzését, hogy a francia fürdőhelyen összeköttetésbe jusson a legnevesebb francia arisztokrata családokkal. A belgrádi udvarban nagyon örülnek, mert ily módon maga a trónörökös fogja megczafolni a róla évek óta terjesztett hamis híreket. A szerb udvar egy szóval sem tagadja, hogy a franciaországi fürdőhelyen György trónörökös több neves amerikai családdal is találkozni fog.

— **Horvátok és olaszok harcra Fiumében.** Óriási botrány játszódott le az elmúlt éjjel Fiumében. Hat horvát munkás a Zichy-térről Deák-köröndig haladt tovább és horvát dalokat énekelt. A rendőrök figyelmeztették őket, hogy ne zavarják az éjszakai csendet, mire elhallgattak. Azonban egy oszteriába betérve, folytatták a botrányos viselkedést. A járőrelek a horvát tüntetésre figyelmessé lettek és a rendőrszem ennek következtében a középponttól segítséget kért. Eközben az éneklő horvátok bottal fölfegyverkezve kijöttek az oszteriából és megtámadták az ott álló mintegy harmincz olaszot, kik a támadás ellen kövél védekeztek. A horvátok egy olasz embert súlyosan összeverték. A rendőr löni volt kénytelen. A közben megérkező rendőrcsapat a verekedőket szétválasztotta és két horvátot letartóztatott, a többi azonban megszökött. A rendőrök a horvátokat állandó horvátellenes tüntetés között a rendőrségre kísérték, ahonnan a jegyzőkönyv főlvétele után szabadon bocsátották őket.

— **Hilbert Károly temetése.** Hilbert Károly országgyűlési képviselőt Győrben ma temették el nagy részvét mellett. A temetésen megjelentek az összes hatóságok, egyetek és testületek képviselői. A temetési szertartást Ruschek Antal kanonok végezte. A temetésben a győri függetlenségi párt nevében Sankovits Bertalan plébános mondott bucsubeszédet. Az országos párt koszorút küldött a koporsóra.

— **Az orosz cenzúra.** A liberális Rigaer Neuesten Nachrichten, amelynek főszerkesztőjét egy cikik miatt nemrég 3000 rubel pénzbírságra ítélték, most a főkormányzó beszűntette. A lapnak az volt a bűne, hogy lenyomatott egy cikiket Guckow októbrista vezér lapjából, a Gols Moszkviból, amely a jobboldal forradalmáról elmélkedett.

— **Roosevelt nem jó Európába vadászni.** Adtunk hírt róla, hogy Roosevelt, az Unio elnökét királyunk, Vilmos német császár és Viktor Emánuel olasz király meghívták, hogy vegyen részt a jövő évben tartandó vadászaton. Egy amerikai lap értesülése szerint Roosevelt a meghívásokat nem fogadta el. Az elnöknek az az aggodalma, hogy a közfigyelmet nagyon is magára vonná. Más tudósítás szerint Roosevelt a meghívásról így nyilatkozott:

— Szívesen vadásznék Vilmos császárral, ha ezt mint férfi a férfivel tehetném, de félek a ceremóniáktól, melyekkel az ilyen találkozások jár.

— **Csóka József temetése.** A kereskedelmi minisztérium elhunyt miniszteri tanácsosának, Csóka Józsefnek temetése ma délután ment végbe az új Szent János kórház halotas házából. Délszaki növények között állott a ravatal, amelyen az özvegynek gyönyörű fehér krizantenum-koszorúja feküdt. A kátafalkot koszorúk erdeje borította és a falak fekete gyászfátyollal voltak bevonva. A ravatal mellett foglalt helyet az elhunyt családja, továbbá Szerényi József v. b. t. t., kereskedelmi államtitkár. A beszentelést Meinzi Farkas, az új Szent János kórház lelkésze végezte. A kereskedelmi minisztérium tisztikara nevében Péterffy Lajos miniszteri tanácsos bucsuztatta el a halottat. A gyászoló közönség mély meghatottsággal hallgatta a kegyeletes szavakat. Ezután a gyászmenet megindult a Farkasréti temetőbe, ahol Csóka József hamvait örök nyugalomra helyezték.

— **Az újságírók főorvosa szabadságon.** Dr. Nagy Albert, a főrendiház főorvosa, a Budapesti Újságírók Egyesülete főorvosa, négy heti szabadságra elutazott a fővárosból.

— **A német trónörökös a léghajós gyakorlótérre.** A trónörökös és felesége ma megjelentek a léghajós-osztály gyakorlótérén és megsejmeltek egy a katonai léghajót, mint a Parceval-ballont. Ezután a trónörökös szárnysegédével együtt felszállt a katonai léghajóra. Kellner kapitány a Parcevalon szállt fel, hogy bemutassa a trónörökösnek és felségének a fel- és leszállást. A trónörökös megígérte, hogy legközelebb a Parcevalon száll fel.

— **Gromon báró állapota.** Báró Gromon Dezsőnek, a közmunkatanács alelnökének állapotában a javulás szépen halad előre. Kezelőorvosa, br. Farkas tanár most is naponként létszer meglátogatja a beteget. Pénteken az orvos megengedte, hogy a beteg rövid időre elhagyhassa az ágyát. Ma kelt fel Gromon először a betegágyból. A gyors lefolyású tüdőgyulladás a betegnek az utóbbi napokban is még heves fájdalmakat okozott.

— **A portugál királygyilkosok.** Lisszabonban, mint egy onnan érkezett távirat jelenti, letartóztaták Ferraira nevű fegyverkovácsot és egyik segédjét. A rendőrség kiderítette, hogy ők adták fegyvereket Buiciának, az egyik királygyilkosnak.

— **Zászlóbotrány Lipiken.** Lipiken — mint onnan írják — a király születésnapja alkalmából, augusztus 18-án egyetlen épületen lobogott csak a nemzeti trikolor. Szőke Pál szállodája hordta a király születésnapja alkalmából a díszet. De nem sokáig, mert a helyi hatóság elrendelte a bevételét. Az erőszakos beavatkozás nagy konsternációt idézett elő a magyar vendégek között, akik Zágrábban a báni kormányánál panaszt tettek.

— **Zarándokok katasztrófája.** Párisból érkezett telegrammok jelentése szerint Beau közelében egy Párisból Lourdes felé haladó vonat, amelyen zarándokok voltak, összeütközött egy tehervonattal, tizenötven megsebesültek, közülük tizenegyen halálosan. A sebesülteket a beauri kórházba szállították.

— **Halálos végű vadászszerecséltenség.** Tragikus szerecséltenség ment végbe, mint Kőrömczbányáról jelentik, a dallosi kincstári erdőben. E hó 18-án Ambrózi kőrömczbányai kéményseprő-mester nagybátyjával, Patsch József budapesti kéményseprő-mesterrel, a hercegtől kapott engedély alapján, kimentek az erdőbe vadászni. A vadászat jól sikerült s a vadászok az éjszakát is künn töltötték a szabadban. Másnap reggel egy sűrű bozótban mentek keresztül s a kusza ágak beleakadtak Pachnik István hajtó fegyverébe. A puska elsült s a golyó az előtte haladó Patsch József budapesti kéményseprő-mester felsőtestébe hatolt, aki szörnyethalt. A holttestet Kőrömczbányára vitték és onnan értesítették Angyalföldön lakó családját. A hatóság erélyes nyomozást indított meg.

— **Egy hadnagy szerelmi tragédiája.** Véres szerelmi dráma történt tegnap a fővárosban. Paulik Géza volt honvédhadnagy leszúrta a menyasszonyát, azután önmaga ellen emelt fegyvert. Már régebben történt, hogy Paulik Géza honvédhadnagy beleszeretett az unokatestvérébe, Wobalovszky Irma óvónőbe. Feleségül akarta venni, de mivel a kaucazióra egyiküknek sem volt pénze, a fiatalember kilépett a hadseregből, hogy valami polgári foglalkozás után nézzen. Nem tudott azonban semmi állást sem kapni s mint vőlegényt egy ideig a leány hozzátartozói támogatták. Paulik azonban nagyon is igénybe vette ezt a támogatást, úgy, hogy a leány szülői utóbb már kételkedni kezdtek jó szándékában s visszaküldték neki a jegygyűrűt. A fiatalembert ez módfelett elkészerítette. Egy ideig kérlette, majd pedig, hogy ez nem használt, megfenyegette volt menyasszonyát, ha nem tér vissza hozzá. Tegnap délután Wobalovszky Irma az anyjával és több rokonával kirándult a Hűvösvölgybe. Az uton egyszerre eléjük toppan Paulik Géza s azzal az ürügyvel, hogy még egyszer meg akarja csókolni menyasszonyát, a társasághoz csatlakozott. A hölgyek elutasították, mire el is ment, de kevéssel utóbb megint ott termett, zsebkéssel támadt rá Wobalovszky Irmára és összeszurkálta, majd önmagán ejtett több szurást. A fiatalember és a leány vértől borítva estek össze. Mindkettőjüket a mentők vitték be a Szent János-kórházba. A rendőrség Paulik Géza ellen súlyos testi sértés miatt megindította az eljárást.

— Elhunyt szabadsághős. Schienovitz Pri-gyes, volt 48-as honvédeztárs, aki az osztrákoktól pártolt át, minek következtében a szabadságharc után börtönbüntetést is ült, ma 91 éves korában Aradon meghalt.

— Találkozó a levegőben. A harc a levegő-oczeán meghódítása körül mind hevesebbé válik. A mi energia és lelemény az aeronautákban van, az mind érvényesül mostanában. A jelek arra vallanak, hogy közeledik az idő a repülés problémájának végleges megoldására. Most már az első találkozás is megtörtént a levegőben. Ez bizonyára ezeknek az időknak, a mostani korszaknak olyan eseménye, mely túlneményképen magaslik ki a többi esemény közül, amelyről később korszakokban is beszélni fogunk. Tegnap történt ugyanis, hogy Berlinben a tegeli lövőterén két léghajó szállt föl egyszerre. Az egyik Gross őrnagy katonai kormányozható léghajója volt. Ezen a léghajón Einö szász-altenburgi herceg is helyet foglalt. A másik léghajó a „Parseval” volt, amelyet Kepler kapitány kormányozott. A két léghajó a brandenburgi kapu fölött találkozott. Kétségtelenül ez volt az első rendez-vous a levegőben. A két léghajó azután egyideig együtt manőverezett és azután a tegeli lövőterén megint leszállt. — Itt említjük meg, hogy Párisban Piquart hadügyminiszter tegnap délelőtt tizenegy órakor Saint-Clouban felszállt az Excelsior-léghajón és délután két órakor Rouen és Dieppe közt leszállt.

— Lourdesi zarándokok veszedelme. A Lourdesba menő személyvonat, amely zsufolva volt zarándokokkal, ma szerencsétlenül járt. Pau állomáson egy tehervonat beleszaladt a veszteglő személyvonatba és utolsó kocsiját felborította. Hatvanan ültek abban a vagonban és valamennyien megsebesültek, köztük egy lelkész és egy zarándok halálosan, tizenkét utas pedig szintén súlyosan.

— Iskolaavatás. A sárvári új állami polgári iskolaépületet Szent István napján avatták fel nagy ünnepség keretében. Az ünnepély Te Deummal kezdődött, amelyet Köberl prépost czelebrált fényes segélettel. Azután a városházáról a polgári iskola dísztermébe vonultak, hol az ünnepélyt Kálmán István városbíró a közoktatásügyi kormány képviselőjét, Ósi Vendel tanfelügyelőt üdvözölte és kérte, hogy az iskolát adja át rendeltetésének. A tanfelügyelő válaszában kiemelte a város áldozatkészségét és tüntető ovációk közepette méltatta a jelenlévő Batthyány Lajos gróf, titkos tanácsos fáradozását, kinek a monumentális iskolaépület felállításában kiváló érdemei vannak. Gróf Batthyány Lajos erre úgy a maga, mint a gondnokság nevében megígérte, hogy a jövőben is szívesen fog közremunkálkodni a kultúra érdekében és törekvése odairányul, hogy a közel jövőben már a polgári leányiskola is megnyitható legyen. Azután gróf Batthyány Lajos indítványára gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi minisztert táviratilag üdvözölték. Majd felolvasták az emlékiratot és azt aláírva, a falba helyezték. Délben banket volt, amelyen gróf Batthyány Lajos a királyt, Köberl prépost gróf Apponyi Albert közoktatásügyi minisztert és gróf Batthyány Lajost köszöntötte fel.

— A váci vasúti szerencsétlenség. Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy Vác közelében egy tehervonat kiskiklása következtében súlyos szerencsétlenség történt. Erről a szerencsétlenségről részletes tudósítás érkezett a mai nap folyamán. A kiskiklás okát még nem derítették ki egész terjedelmében. A jelzés állítólag helyes volt és a váltó is helyesen állt. A kiskiklás mindamellett a váltó fölött történt. Nem lehetetlen — sőt valószínűnek tartják — hogy a lokomotív siklott ki előbb s ez vontatta maga után a többi kocsi kiskiklását. A kocsik teljesen összezúzódtak. Valóságos szerencse, hogy a fűtőn kívül senki sem sérült meg. Tizenegy óra hosszáig tartott, amíg a forgalmat helyre lehetett állítani. A Szent István napján Bécs felé induló déltáni gyorsvonat volt az első, amely átszállás nélkül ment át Vác fölött és ennek a vonatnak is három óráig kellett vesztegelnie, amíg csigalassúsággal átmehetett a hevenyészett sínparon. Addig átszállással közlekedtek a vonatok és hogy ez mit jelent, arról csak annak lehet fogalma, aki szerdán délután vonatra ült és megpróbálkozott vele. Már Palotán félórás várakozás jelezte, hogy baj van. A zavar állomásról-állomásra megnövekedett és az egy perces tartózkodás ideje is órákra nyúlt, úgy hogy a déltáni vonat utasai végül az estéi bécsi vonat utasaival együtt várakoztak Dunakeszin és Gödön a továbbhaladásra,

Váczon nagy ügygyel-bajjal elkövetkezett az átszállás.

— A pinczerek harca. A budapesti kávéházakban rend volt Szent István-napján, a pinczerek sehol sem hagyták abba a munkát. Most fegyverszünet van; úgy a pinczerek, mint a kávéesek várakozó állásonra helyezkedtek. A szociálista szervezet tegnapelőtt, 19-én, tizenegy pinczért közvetített, 20-án hatvankettőt és ma tízet, köztük nyolc állandót. A kávéfőzőknél ugyanilyen a helyzet, ők azonban még több embert, száznegyvet helyeztek el a különböző kávéházakban. Ezzel igazolják, hogy a sárga szervezet nem tudott felülkerekedni. Most összesen negyvenöt pinczér sztrájkol, akiket anyagilag is bőven támogatnak.

— Kisiklott tehervonat. A kassa—oderbergi vasút vonalán Margutalu és Istvánhuta között ma délután egy tehervonat kisiklott. Több kocsi összetört. A forgalmat átszállással tartják fenn.

— Börkereskedők tanulmányútja. A Győrött rendezett III. országos cipész szakkiallítás tanulmányozására, mint Győrből jelentik, a budapesti börkereskedők testületének mintegy ötven tagja odaérkezett. A börkereskedők alaposan megsemmisítették az állami fa- és fémpipari szakiskola nagytermében elhelyezett tárgyakat és azután tovább folytatták tanulmányútjukat Bécsbe, ahol ez idő szerint szintén van ilyen szakkiallítás.

— Végzetes tévedés. A Bakony-erdőkből kitörő vaddisznók már sok kárt okoztak a pápai határban. Az elmúlt éjjel öt gazda összebészelt, hogy a kukoricásban kiállnak vaddisznósra. Az egyik gazda a dombosabb helyre állt, a többiek pedig lejjebb álltak lesbe. Egyszerre csörtetés hallatszott és a dombon őrt álló gazda a sötétben célzott, azt hívén, hogy a vadállatok közelednek feléje. A lövésre jai-kiállítás hallatszott és Barcza Mihály fiatal gazda szíven találva, holtan rogyott össze, egy másik gazda pedig térdén sebesült meg, míg a vaddisznó-falka a másik oldalon csörtetett el. Simon ellen gondatlanságból okozott emberölés miatt megindították az eljárást.

— A megfagyott északsarkai utazók. Közöltük, hogy az Erichsen-expedíció éhenhalt és megfagyott holttesteit megtalálták. Erről az eseményről Kopenhágából ezek a tudósítások érkeztek: A segély-expedíció kilencz nap után eljutott a Lambert-földre, amelynek közelében felfedezte egy sziklabarlang bejáratát. A hőtömeg eltakarítása után egy iramszarvasbőrbe burkolt emberi alak vált láthatóvá. Broenlund volt. Sapkája az arcába volt húzva és lábai takaróba voltak csavarva. Mellette feküdt grönlandi nyelven írott naplója. Megfagyott lábaival nem tudott tovább jutni s öt-hat nap után meghalt a barlangban. Mintán holttestét fával és hóval befedték, visszafelé indult az expedíció. A szerencsétlenül jártaknak emlékkövet állítottak az expedíció tagjai. A hajót vonatni kellett, mert a gép használhatatlanná vált. Huszonöt grönlandi kutyát agyon kellett löni, mert a grönlandi vezető kijelentése szerint, azok egy legközelebbi expedícióig nem maradnának életben.

— Tűz egy majorban. Az éjjel a kassai Schvarcz-féle majorban tűz pusztított, minek következtében 40.000 korona értékű elcsépeletlen gabona elégett. Elégett továbbá a gőzszéplőgép felszerelése is. A kár biztosítás útján megtérül.

— Házasságok. Alsóviszti Czáró Fogarassy Aurél földbirtokos és neje, szül. Feigel Emma leányát, Blankát eljegyezte alsódraskóczi Morvay Zsigmond Ugocsa vármegye tiszántúli járásának főszolgabírája.

Gajári Ödön és neje, Abrahámffy Kornélia Ilonka leányát eljegyezte dr. Martin József börkereskedő.

Ghymeszi és gácsi gróf Forgách János dr. főrendiházi tag, cs. és kir. rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter a szeb királyi udvarnál, Gácson e hó 18-án eljegyezte Lovassy Ellát, lovasi Lovassy Ferencz és neje, Kisfaludi Lipthay Ilona báróné leányát.

Rosner Hermann eljegyezte Offenberger Mór leányát, Szidikét.

Vajási Ajtay Géza és neje szül. érsekújvári Gyarmathy Anna leányát, Erzsikét eljegyezte sepsiszentiványi Szentiványi József jogtudor, Kolozsmegey tb. főszolgabírája, cs. és kir. tart. huszárhadnagy.

Deutsch Artur fővárosi bankigazgatónak bájosi leányát, Irént csütörtökön eljegyezte Szegő Béla fővárosi hivatalnok.

— Nászajándékok. jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műorás ékszerterelepen, Budapest, VII., Erzsébet-körut 29., I. em. szerezhették be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— Egy magyar műlovarnő öngyilkossága. Eperney francia vasutállomáson öngyilkosságot követett el egy műlovarnő, aki állítólag magyar műlovarnő volt. A szerencsétlen hölgy D'Orbe grófnő néven szerepelt. Chalonsból vasuton érkezett Eperneyba s abban a pillanatban, amikor a vonat az állomásra bebobogott, agyonlőtte magát. Öngyilkosságának oka állítólag az, hogy Chalonsban összezőrdült udvarlójával s emiatt unta meg az életét.

— Gázrobbanások a fővárosban. Három borzalmas szerencsétlenség történt tegnap a fővárosban. A II. számú sebészeti klinikán Nagy József harminczéves légszesz-szerelő a gáztartót szerelte s eközben gyújtót gyújtott. A kiömlő gár meggyuladt, fölrobbant s Nagyt borzasztóan összeégette arcán és kezein. Most a klinikán ápolják. — Az Aréna-ut 16. száma alatt levő iskolában Morent József negyvenhét esztendőskolászolga gázömlést érzett egy helyen, ahol kőművesek dolgoztak. Fölment egy létrán s ő is gyújtó világánál akart vizsgálgódni. Miközben így a gázömlés eredetét kutatta, fölrobbant a gáz, Morent lezuhant a létráról és nemcsak összeégett, hanem súlyos zúzódásokat is szenvedett. A Rókus-kórházban ápolják. — A Koppány-utczában levő gázgyárból a Rókusba szállították Klein Ferencz gázgyári munkást, aki a kórházban meghalt. A gyárban robbanás történt, de a részletek még ismeretlenek. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított ez ügyben.

— Lángban álló petroleumgyár. Nagy és veszedelmes tüzvészről érkezik híradás távirati uton Baselsből. Az odaváló közraktár-társaságnak petroleumraktára, mely a pályaudvar közvetlen közelében van, gygyuladt. Petroleum, benzin, karhid, terpentín, csupagyulékony és robbanékony anyag van ott felhalmozva. Eddigelé a tüzoltóság emberföltött munkájának nem sikerült a tüzet lokalizálni. Emberéletben szerencsére nem esett kár.

— Zsebtolvajlások. Szent István napja minden esztendőben dus arató-napja a zsebtolvajoknak. Az idén is gazdag harácsolásuk volt a finomkezü legényeknek. Tegnap óta félszáznál több följelentést tettek a rendőrségen. Mindössze két tolvajt sikerült elfogni. Az egyik Völlár János huszonöt éves székfónó, aki Jeszenszky Mária tisztító-intézeti tulajdonos pénztárczáját lopta el a villamoson. A másik Ungár Gyula huszonegy éves, hirhedt gonosz-tévő, ki három órát lopott el a városligeti mutatványos téren.

— Titokzatos revolverlövés egy fürdőben. Tegnap délután a nyár-utcai fürdőbe betért egy uriasan öltözött fiatalember egy leánnyal. Kabinjukból egyszerre revolverlövés hallatszott. Erre rájuk törték az ajtót. A földön ott feküdt a fiatalember átlőtt karra, mellette állt a nő, kezében a revolver. A fürdőmester legelőször a sebesültet vette gondozásba. A nő ezalatt eldobta a revolvért és kiosont. Nemsokára ezután magához tért a férfi is, fölvette ruháját s kijelentvén, hogy ő maga jelenti az esetet a rendőrségnek, eltávozott. A fürdőből jóval később értesítették az esetről a hetedik kerületi kapitányságot. Még eddig nem sikerült kideríteni, hogy kik az eset szereplői s hogy tulajdonképpen mi történt a kabinban. Tegnap a Rókus-kórházban egy Szadler Károly nevű ügyvédjelölt jelentkezett s átlőtt karját kötöztette be. Ugy gyanítják, hogy ez az ügyvédjelölt a fürdőbeli dráma egyik szereplője.

— Gázol a burvasut. A burvasut harmincznyolczas számú villamos kocsija tegnap este nyolcz órakor elgázolta Koczian András napszámosnak négy éves Mihály nevű fiát, aki nyomban meghalt. A fiúcska a Kartács- és Figyelő-utca sarkán edesanyjával ment s állítólag elugrott tőle a sínparra, ahol épp a 38-as kocsi jött. A rendőrség Varga János kocsivezetőt kihallgatta s megindította a nyomozást annak a kiderítésére, hogy terhel-e valakit gondatlanság? Az összeroncsol kis holttestet a morgueba vitték.

— Utonállók a Hírvösvölgyben. Ékes Ferencz asztalosmester följelentést tett a rendőrségen, hogy kirabolták. Tegnap estefelé a Hírvösvölgyben kerékpározott. A Mária-Remete országuton járt, amikor a bokrok mödül hirtelen öt csavargó-külséji férfi ugrott elő. Leölték a biczikliről, fejbverték s elrabolták százkilenczven koronát tartalmazó pénztárczáját. Ékes a revolverével akart védekezni, de a kezeit lefogták s elvették tőle a revolverét is, azután véresre verték. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Megtámadott csárda.** A Nagyszentmiklós és Ócsanádi közötti országon lévő Csókapusztai Harár-féle csárdát ma délelőtt egy sereg cigány megtámadta. Daczára a csárdabeliek ellentállásának és a közeli vasúti állomás személyzete segélyének a cigányok merénylete már majdnem sikerült, mikor a legváltóságosabb időben megérkezett a vonat, melynek utasai látva a cigányok merényletét, a vonatból kiugrártak és a csárdabeliek segélyére siettek. A cigányok erre lovaik és szekereik hátrahagyásával megfutottak. A csendőrség széleskörű nyomozást indított.

— **Halálozások.** Szeleán Adolf fővárosi műkertész, az Országos Kertészeti Egyesület egyik volt vezetője, szerdán éjjel hosszas szenvedés után meghalt 50 éves korában.

— **Özv. Záhorszký Kálmáné,** olchvári Olchváry Antónia folyó hó 17-én este 7 órakor Balatonföldváron életének hetvenedik évében elhunyt.

x **Önkénteseket** felszerel kedvező fizetési feltételekkel Blum Sándor Budapest, Váci-utca 15.

x **Zászlók,** czimerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme, különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x **Bob-hashajtó a legkellémesebb, 10 fillér.**

x **Röntgen-sugarakkal** a modern orvosi tudományban számos betegségnél kedvező hatást lehet elérni. Így fehérvérűség (lenkaemia), Basedow-féle betegség, a dűlmirigy (prostata) túltengése és bármely okból nem operálható rák vagy más rosszindulatú daganat esetében bevált a röntgenezés. Ezenkívül szőrtelenítés céljából (nőknél szakál, vagy bajusz eltávolítása), makacs bőrbajoknál, hajhullás vagy kopaszagnál és bőrvizketegnél is jó eredményel kerülnek a Röntgen-sugarak alkalmazásába dr. Hönig Izó elektroterápiai intézetében (Károly-körút 24.).

x **Igyék naponta ebéd előtt dr. Hommel-féle Haematogént.** Étvágya fokozódik, idegrendszere erősödik és rögtön helyreáll közérzése. Kérjen azonban kifejezetten dr. Hommel-féle Haematogént és utasítson vissza minden utánzatot.

A gyermek lelki nevelése.

— A család feladata. —

I.

A gyermek nevelését részleteiben véve két csoportra osztjuk. Nevezetesen a testi és a lelki nevelésre. Amde ez élettani tapasztalatok eléggé élénken bizonyítják, hogy e két nevelést egymástól szigorúan elkülöníteni nem lehet; sőt nem is szabad. Azonban e sorok kereteiben kivételt teszünk; amennyiben jelen alkalommal kizárólag csak a lelki neveléssel kívánunk néhány vonásban foglalkozni.

Nyilvánvaló, hogy a gyermek lelki nevelése, általánosságban véve, a családban veszi eredetét. A családi nevelés folytatódólag kiépítője: az iskola s ennek befejeztével pedig maga az élet legkülönbözőbb hatásai és változatai.

Azt tartja a példaszó, hogy a gyermeket nevelni nehéz, de helyesen és észszerűen nevelni még nehezebb. Épp ezért a nevelés helyessége minden szülő-től s általában minden nevelőtől sokoldalú ismeretet s gondos körültekintéssel párosuló választékoságot igényel.

A lelki nevelés velejében véve fokozottabb mérvű bonyodalmaságot és rejtélyességet foglal magában, mint a testi nevelés.

Mert míg a testi nevelésnél jobbra szemünk előtt folynak a nevelés által előidézett mozzanatok; addig a lelki nevelés e szóban forgottakon kívül még bizonyos számú és foku elvonással járul; mi a nevelőre nézve felelősségteljesebb és nehezebb munkát ró, mint a testi nevelés. Minthogy azonban a családi nevelés a szó legvalószínűbb értelmében mintegy alapja, váza a gyermek nevelésének s melyről tudvalevő, hogy azt homokra építeni semmi körülmények között sem szabad, mert ellenkezőleg az alap minemőségéhez mérten többé-kevésbé megboszulhatja magát; ennél fogva kívánatos, sőt szükségképeni, hogy a család, mint a gyermeki nevelés kezdő stádiuma, teljesen tisztában legyen a nevelésnél megkívántató feltételekkel s létező követelményekkel. Mik tehát, főbb elemeiben azon kívánalmak, melyeket minden egyes szülőnek, nevelőnek multhatatlanul ismernie kell

Ismernie kell elsősorban a gyermeklélektan törvényeit s azok helyénvaló alkalmazását. Továbbá ismeretei tárgyává kell tennie: a nevelendő egyén lelki és testi világát, annak egyes, különösképpen lényeges nyilvánulásait s azok fejlődését; fejlődésük kezdeményezését; az átöröklés útján szerzett tulajdonságokat; a gyermek vérmérsékletét; lelki és testi sajátságainak másokétól való eltérését s az ezzel járó különbségeket s végül a nevelés valamennyi eszközét; azok helyes és észszerű alkalmazását; a gyermek testi és szellemi világát fenyegető veszélyeket; azok okait; azokkal szemben érvényesítendő bizonyos profilaktikus intézkedéseket; a már meglevő hibák orvoslási módját, stb.

Ez alkalommal kérdezzük: vajon tisztában van-e mindegyik család a nevelésnél érvényesülő feltételekkel. Mielőtt a felvetett kérdés teljes tisztázására s részletezésére áttérnénk, legyen szabad e kérdés kapcsán, mely mintegy folytatásul szolgál, még azon kérdést felszínre hoznunk: hogy valtképpen hányféle lehet a családi nevelés? A családi nevelés annyiféle; ahány a család.

Lássuk csak, hogy hányféle család szerepel a gyermeknevelésnél. A családokat, mint a társadalom anyagát; három főkorre osztjuk. Nevezetesen vannak: művelt; kevésbé művelt és műveletlen családok.

Mindebből természetesen következik, hogy a legtöbb s legsúlyosabb nevelési hiba a műveletlen, avagy kevésbé művelt családokra esik.

Azonban a hangoztatott állítás nem mindig s minden körülmények között jogerős. Mert tény, hogy vannak műveletlen, vagy kevésbé művelt családok, ahol a gyermeknevelés, a nevelési ismeretek híján, tisztán a család veleszületett ösztönétől vezetve helyesebb, mint az egyes művelt családoknál. A művelt családok között is akad, még pedig nem egy, hanem több oly család, amely számtalan hibát követ el körében levő gyermekei nevelésénél.

Vessünk tehát legalább egy-egy röpke pillantást az egyes családok nevelési köreiből s jegyezzük fel az ott felbukkanó hibákat.

A gyermek lelki nevelésének egyik legnagyobb hatalmassága a példa. A példa, legyen az jó, avagy rossz, minden egyes egyénre, de kivált a gyermekre bizonyos vonzó hatással bír. A kis gyermekre, korlátolt elméjénél fogva, hatékonyabb a példa, mint pl. a szó. A szó kezdetben elvontabb, sivárabb a gyermek előtt, mint később, épp ezért a nevelés kezdetén csak nagyon kevés eredményt érünk el vele.

Számtalan tapasztalat bizonyítja, hogy a rossz példa vonzóbb a gyermekre nézve, mint a jó. Ennek élettani indoka abban pontosul össze, hogy a gyermek kíváncsisága rendszeren arra irányul, ami a gyermekre vonatkozólag bizonyos tilalmassági jelleggel bír. A tiltott dolgok mibenlétének felfedezése fokozottabb mérvben hódol a gyermek kíváncsiságának, s ezzel egyetemben az arra irányuló hajlamosságának, mint a nem tiltottaké.

Ebben nyilvánul tehát a rossz példa vonzóerejének s terjedésének a nyitja. A példa hatása lassan-lassan az utánzásra vezet. Az utánzás eszerint nem egyéb, mint valamelyes példa által ejtett szellemi kapcsolatnak kialakulása és állandosulása a gyermek műveltségében.

A gyermek legelső utánzandó példányképe: maga a szülő.

Igy tehát a szülő cselekedetei, szokásai, tulajdonságai, stb., áttevődnek, átplántálódnak a gyermekre. Emiatt mindaz, amit a gyermek előtt cselekszünk, alkalmazunk, teljesen hibamentes, tehát kifogástalan legyen.

Mert tudnunk kell, hogy mindazon hatások, melyek gyermekkorunkat érték, kitörülhetetlen nyomokat, állandóságokat hagynak emlékeztetünkben.

Minden egyes földi halandó, így tehát a szülő is számtalan hibával, gyarlósággal van tele. Amde tulajdonában levő gyarlóságait, hibáit ne tárja fel mindjárt kezdetben gyermekei előtt. Sokan erre ezt vetik föl, hogy hiszen a gyermek előbb-utóbb amugy is megismerkedik velük. Mire való tehát a palástolás! Az ilyenek elfeledik, hogy bármelyes emberi gyarlóság a zsenge, fejlődő elmére rombolóbb hatású, károsabb következményű, mint később, midőn már az értelem fel fogja a gyarlóság mibenlétét és lényegét.

Ott tehát, ahol a gyermek a családban: per-patvart, civódást, zsörtölődést, elégedetlenséget, rendtelenséget, aljasságot, erkölcstelenséget s más efélet lát: megszokja, miáltal megmetyéjezi a lelkét is, mely később fásulttá lesz a nemesebb dolgok iránt. Ez azonban nemcsak a család cselekedeteire, hanem beszédére is vonatkozik.

Ugyanis egyes családok felette bizalmas dolgokról, ügyekről értekeznek a gyermekek előtt. Értekezésük fonalában oly tartalmú szavak is akadnak, melyeket a gyermeknek egyáltalában nem volna szabad hallania. Vannak szülők, akik abban a tévhitben leledzenek s azt hiszik, hogy hiszen a gyermek amugy sem érti az előtte ejtett, reá nem vonatkozó szavakat, illetve azok tartalmát. Dehogy nem. Sokkal többször megérti, mint sem. Idővel észreveszi a hibát, de ekkor már késő a kellő óvintézkedés.

Szobolovszky István.

A tudomány mai állása szerint az Odol kimutathatólag a legjobb szer a fogak és a száj ápolására

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) A „Sasfiók“ ötvenedszer. A Magyar Színházban ma jubiláris előadás volt. A színház fiatal és lelkes gárdája ma játszotta el ötvenedszer Rostand poétikus drámáját „A sasfiókot“, melyet ma is szépszámú közönség hallgatott végig. Törzs, Garas, Mészáros G. és Csontos a főszerepekben, ma is sok tapsot váltottak ki.

(*) A Nemzeti Színház új othona. A volt Népszínházba vándorolt Nemzeti Színház átalakítási munkálatai befejezésükhöz közelednek. A színpadi munkálatok két-három nap alatt elkészülnek, amennyiben a nagy silyesztő alapítvány teljesen kész s csak a felső rész ráhelyezése ad még munkát, az pedig rövidesen elkészül, a kisebb átalakítási munkálatok pedig már most be vannak fejezve a legnagyobb részben. A vasfüggöny, amely eddig hirdetői célokra is szolgált, izlésesen, szinte művésziéleg át lett festve s most mintegy szép posztó-függönyt ábrázol, a függöny-járást pedig át fogják alakítani az eddigi emberi kézzel hajtás helyett, viznyomású erőhajtásra. Az öltözőket a színpad jobb és baloldalán helyezték el, úgy hogy a férfi öltözők a színpad jobb oldalán a félemeleten és a második emeletén, a női öltözők a baloldalon, a félemelet első, második és harmadik emeleten nyertek elhelyezést. Az irodahelyiségek a jobboldal első emeletén vannak. A színház homlokzatáról már leszedték a felső részen elhelyezkedett „Népszínház-Vigopera“ villanylámpából álló jelzést.

(*) A Vigszínház kapunyitása. A Vigszínházban ma ért véget a nyári szünet. A művészek, akiknek nyári szabadsága lejárt, már megérkeztek és ma már megkezdték a próbákat a kitűzött darabokból. Első előadásul holnap, szombaton, a Naitalin, Heltai Jenő jókedvű bohózata kerül színre és ezzel alkalma nyílik a közönségnek, amelynek a mulatságos újdonság már annyi derűs estét szerzett, hogy viszontlással kedvelt művészdárdáját, Hegedüs Gyulát, Varsányi Irént, Vendrei Ferenczét, Kornai Bertát, Tapolezay Dezsőt, Szerémy Zoltánt, Kiss Irént, Komlóssy Ilonát, Sarkadi Aladárt, Kész Rózsit, akik a Naitalin összes eddigi előadásaiban résztvettek. Holnapután, vasárnap a Tatárjárást játszzák.

— Alp
kitűnő nev
Magyar M
vészeti Tá
művésztes
Alpárt, a
sikerei ala
gyűlésén
választotta
művésznok
szersmind
nek is. Az
ten, a De
tájára nyi
legelső os
A palotáh
osztrák kö
bizottság r
a társaság

(*) A
ton, e hó
kitűnő tár
tervezett
helyzetekb
mutatják h
együttesbe
zónsége
Amíg a Fő
Színházban
fiatal gárd
valyi évad
baton a C
főn a Kert
amelyben
kivívták.
A mama
mutatóra,
teljesen el
Színház le
Vágót, Ré
ray Rózsit
Irmát és F

(*) T
Erzsébet-
kozik be a
fiatalabb t
hangversen
czertjét fo
ville fellép
Nemcsak a
világban r
amelyet S
zsébet-nőe

(*) V
Molnár
amely dia
is és ott v
irtuk anna
és színre
területére
meg, aki
Annál nag
Impreszári
darabot s
newyorki
vatkoznak
lyozni má
létére leg
napon az
Garden-szi
különböző
tekat men
csakugyan
uton, ki a
játsozták
még részü
yorki szín

(*) P
zeneművel
nyozott, a
ügyi korm
tárgyu op
opera tárg
vagy társ
komoly v
ezer korot
adják ki,
nem adott
jesen kido
szövegkén
december
a bíráló-b
Ferencz-té

— **Alpár Ignác kiténtése.** Ritka kiténtés érte kitűnő nevű építőművésznket: Alpár Ignácot, a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet és az Iparművészeti Társulat alelnökét. Európa egyik legelőkelőbb művésztestülete, a Római Építőművészek Egyesülete Alpárt, a Magyarországon és külföldön elért műépítői sikerei alapján, nemrég megtartott évi rendes közgyűlésén egyhangú lelkesedéssel tiszteletbeli tagjává választotta. Ezzel kapcsolatosan számot adhatunk a művésznnek újabb jelentős sikeréről is, amely egy szerszind diadala az egész magyar építőművészetnek is. Az Anker bécsi biztosító társaság Budapesten, a Deák Ferencz-téren építendő hatalmas palotájára nyilvános pályázatot hirdetett, amelyben a legelső osztrák műépítőkn kívül Alpár is résztvett. A palotához készített tervei messze kimagaslottak osztrák kollégáinak tervei közül, s a szigorú bírálóbizottság neki ítélte meg az első díjat s ő kapta meg a társaságtól a megbízatást is.

(*) **A Kék egér a Magyar Színházban.** Szombaton, e hó 9-én kezd meg a Fővárosi Nyári Színház kitűnő társulata a Magyar-Színházban három estére tervezett vendégjátékát. Engel és Horst kacagató helyzetekben gazdag bohózatát, „A kék egér”-et mutatják be a pesti közönségnek abban a kiváló együttesben, amelynek összevágó előadására a közönség eddig hatszor töltötte meg a Budai Szinkört. Amíg a Fővárosi Nyári Színház társulata a Magyar-Színházban vendégszerepel, a Magyar Színház fiatal gárdája a Budai Szinkörben mutatja be a tavalyi évad három legnagyobb sikerű darabját: szombaton a Császár katonáit, vasárnap A sasfőket, hétfőn a Kerülő utat adják elő abban a szereposztásban, amelyben e darabok a bemutatón nagy sikerüket kivívták. A Magyar-Színház legközelebbi ujdonsága: A mama barátai, amely a jövő hét végén kerül bemutatásra, Follinus Aurél rendezésében már csaknem teljesen elkészült. A mulatságos bohózat a Magyar-Színház legjobb erőt foglalkoztatja, köztük Csorost, Vágót, Rétheyt, Rátkait, Körmendyt, Vándoryt, Forray Rózsit, Mészáros Gizellát, Örléy Flórárt, Tóth Irmát és Fábrián Elzát.

(*) **Tíz éves hangversenyművész.** Az ungvári Erzsébet-nőgyelet kérelmére augusztus 10-én mutatkozik be az ottani szállóban Thoman Iván tanár legfiatalabb tanítványa, a 10 éves Meer Margit. A hangversenyen a csodagyermek Mozart C-moll koncertjét fogja játszani Thoman tanár kíséretével. Kiváló fellép még Thoman Istvánné énekesnő is. Nemcsak a városban, hanem általában a művészvilágban nagy érdeklődéssel várják a hangversenyt, amelyet Simcicky Ida és Virányi Sándorné, az Erzsébet-nőgyelet elnöknői rendeznek.

(*) **Viszály „Az Ördög” miatt Amerikában.** Molnár Ferencz híres vígjátéka, „Az ördög”, amely diadallal járja be a világot, eljutott Amerikába is és ott valóságos színházi harcokat idézett elő. Megírtuk annak idején, hogy a magyar vígjáték fordítási és színrehozási jogát az Egyesült-Államok és Kanada területére Savage, a híres impreszárió szerezte meg, aki a darab előadását már jóelőre hirdette is. Annál nagyobb meglepetést keltett, hogy egy másik impreszárió, Harrison Fiske, szintén lefordította a darabot s e hó 18-ára már ki is tűzte előadásra a newyorki Belasco-színházban. Savage, jogaira hivatkozva, tiltakozott az előadás ellen, de megakadályozni már nem tudta azt s így vérbeli amerikai léte legalább azt akarta elérni, hogy az említett napon az ő társulata is eljátszassa „Az ördög”-öt a Garden-színházban. A színészei azonban Amerika különböző államaiban időztek. Savage tehát táviratokat meneztetett mindenfelé s a premiér napjára csakugyan meg is érkezett minden színész, ki vasúton, ki automobilon, ki tengeren és estére már eljátszották Molnár vígjátékát. Kevés darabnak jutott még részül az a díszesség, hogy egy estén két newyorki színházban is bemutassák.

(*) **Pályázat magyar operára.** A király magyar zeneművek jutalmazására „Király díjak”-at adományozott, amelyekből ezidőn a vallás- és közoktatásügyi kormány egy egész estét betöltő, magyar tárgyú operára 4000 koronás pályadíjat tűz ki. Az opera tárgyát a magyar történelemből, regevilágból, vagy társadalmi életből merítheti és tartalma lehet komoly vagy vig, a szerző tetszése szerint. A négyezer koronás pályadíjat csak abszolút becsü műnek adják ki, és csak magyar honpolgár, sehol még elő nem adott operával nyerheti meg. A pályamű teljesen kidolgozott partitúrája és zongorakivonata, a szövegkönyvvel együtt jelíges levél kíséretében 1910 december 31-éig Mihalovich Ödön urhoz, mint a bíráló-bizottság elnökéhez, a Zeneakadémia (Liszt Ferencz-tér 12.) küldendő.

(*) **A császár katonái Budán.** A Budai Nyári Színházban holnap, szombaton kezd meg a Magyar Színház társulata három estére terjedő vendégjátékát. Első estén Földes Imre A császár katonái című nagyszerű drámáját adják, melynek ez lesz a budai első előadása. Vasárnap ugyancsak a Magyar Színház társulatával Edmond Rostand a „Sasfők” című hatalmas drámái műve kerül színre. A főszereplők minden előadásban ugyanazok lesznek, mint a Magyar Színházban.

FŐVÁROS.

Lakás- és közegészségügy.

— Menedékhelyek és népszállók építése. —

Budapest, augusztus 21.

A főváros egészségügyi viszonyai bámulatosan megjavultak az utolsó években, mégis a szegényebb néposztály lakásviszonyai olyan lehetetlen állapotokba kerültek, melyre a mai kulturáramokban már példa nincsen. Dr. Bárczy István polgármester már régebben észrevette ezt az anomáliát s utasította az illetékes ügyosztályokat, hogy a lakásviszonyok rendezése dolgában tegyenek sürgős előterjesztést. Ennek alapján ma dr. Magyarevits Mláden, a fővárosi tisztifőorvosa hosszabb előterjesztést tett a tanácsnak a szegény néposztály lakásviszonyainak rendezése dolgában.

Az előterjesztés mindenekelőtt megállapítja, hogy a főváros közönségének áldozatkészségéből létesült közegészségügyi intézményeink bámulatosan megjavították a főváros egészségügyi viszonyait. Az utóbbi években azonban azt kell tapasztalunk, hogy ez a folyton előrehaladó javulás egyszerre megállott oly fokozaton, amely nincsen arányban intézményeinkkel. A kulturáramok nagy városai bizonyítják, hogy az egészségügyi viszonyokra olyannyira jellemző halálozási arányszám jóval lejjebb szállítható a budapesti arányszámmal. Hogy a fokozatos javulás egyszerre csak megállott, annak egyik főoka a mind súlyosabban érezhető lakásinségben és ezzel kapcsolatos lakászsufaltságban található meg. A lakászsufaltság és általában a rossz lakásviszonyok természetesen az első sorban a legszegényebb néposztálynál éreztetik káros hatásukat, amely általában a lakásviszonyokkal szorosan összefüggő fertőző betegségek, tüdővész és legutóbb a kiütéses tifusz elterjedésében nyilvánult legveszedelmesebben.

Az előterjesztés a hajléktalanokra hívja fel a figyelmet. A főváros rohamos fejlődésével ugyanis nem tartott lépést az éjjeli menedékhelyek szaporítása. Nincs elég menedékhely, másrészt a főváros tulajdonában levő szükségbarakkok közös termei ma már a legrozogábbak, deszkafalazataik annyira korhadtak és különben is oly hiányos felszerelésűek, hogy tovább így ienn nem tarthatók. Szükséges volna tehát egy a már meglévő éjjeli menedékhelyek, mint a rozogant szükségbarakkok pótlása.

Mint hogy az éjjeli menedékhelyek lakói többnyire igen keveset érkező és foglalkozású egyének és közéjük a fővárosban önálló állandó lakással nem bíró egyes férfit- és nőmunkások és iparossegédek nem szívesen keverednek, hanem inkább keresik fel a zsúfolt kis zuglakásokat, mint ágybérlet, szükséges volna ezek részére is alkalmas éjjeli szállásról gondoskodni, legcélszerűbben népszállók építésével.

Közegészségügyi szempontból kiváló fontosságú van az éjjeli menedékhelyeknek, a népszállóknak és a tömeges éjjeli szállóknak, mert ezeket állandó ellenőrzés alatt lehet tartani.

Nagy a hiány az oly lakásokban, ahová a zsúfolt lakásokból a fölös lakókat át lehet telepíteni. Erre a célra építettek ugyan az úgynevezett szükséglakások, de ezeket lefoglalva tartják a szegény, de népes családok. Elkerülhetetlen tehát, hogy új szükséglakásokról történjen gondoskodás, amelyek bármikor rendelkezésre állhassanak.

Gondoskodni kell: 1. a hajléktalanok menhelye egyesülete bevonásával új menhelyekről; 2. alkalmas népszállókról és a magánvállalkozás útján tömeges éjjeli szállásokról; 3. szükséglakásokról, ahová ideiglenesen, rövid időre legyenek elhelyezhetők egyes családok, vagy egyének; 4. igen olcsó, primitív lakások építéséről.

Menedékhely egyelőre kettő kellene és pedig egy a IX. kerület külső részében, mintegy 300 ágygyal és egy a X. kerületben, Kőbányán, mintegy 200 ágygyal.

Népszállót egyelőre csak egyet kellene próbaképpen építeni a VIII. kerületben, a mai Köztemető-úti barakk helyén és pedig 300 egyénre. Szükség-lakás összesen elegendő volna 44, melyből 14 épülne a budai, 30 pedig a pesti oldalon. A mai úgynevezett szükséglakások helyett mintegy 3000 igen olcsó primitív lakásra volna szükség, 2500-ra a pesti, 500-ra a budai oldalon.

A lakászsufaltságot — mondja végül az előter-

jesztés — ezek az építkezések sem fogják teljesen megszüntetni, de mindenesetre jelentékenyen csökkenteni fogják és azáltal, hogy lesz hely, ahová menjenek a legzsúfoltabb lakások lakói, nagyobb eréllyel lehet majd elérni a közegészségügyet oly nagy mértékben veszelőztető zsúfoltság megszüntetésében.

(*) **Hivatal-átvétel.** Vosits Károly tanácsos szabadságáról visszaérkezett és újból átvette a középítési ügyosztály vezetését.

(*) **A budapesti személy-pályaudvarok.** A Kereskedelmi minisztérium, mint megírtuk, augusztus 25-ére közigazgatási bejárást tűzött ki, amelyben a fővárosi pályaudvarokon teendő átalakítások terveit tárgyalják. A tanács mai ülésében foglalkozott a fővároshoz küldött tervezettel, amely nemcsak a beruházandó költség miatt jelentős, hanem fontos azért is, mert egész sereg városrendezési változtatással jár.

Valamennyi között a legfontosabb a nyugati pályaudvar személyforgalmi épületeinek a kibővítése. Ezt aképp akarják végrehajtani, hogy új felvételi épületeket emelnek s elkülönítik a helyi forgalmat a távolsági forgalomtól, ami lehetővé teszi mindkét forgalomban a vonatok korlátlan szaporítását. Együttal a fűtőházakat és a nagy szénraktárakat kitelepítik a rákosi rendező-pályaudvarra. Maga ez a körülmény is igen jelentős, mert a VI-ik kerületnek régi óhaja, hogy a nyugati pályaudvar ettől a két kellemtelen tartozékától megszabaduljon. A nyugati pályaudvar, átalakításán kívül nagyobb szabású munkát végeznek még a ferencvárosi pályaudvarnál is. A költségek meghaladják a huszmillió koronát. A tanács örömmel fogadta a tervezetet s a főváros részéről a bejárási tárgyalásra kiküldötte Antal Gyula tanácsjegyző, helyettes tanácsost, Melia Kálmán tisztifőügyész, Heuffel Adolf középítési igazgatót és a mérnöki hivatal több tagját. Feltételül azt az utasítást adta, hogy az összes megállapodásoknál tartásuk szem előtt a főváros fejlődésének érdekeit.

(*) **Betiltott keserüvizgyártmányok.** Az utóbbi időben Fektor és Forol név alatt édesízű keserüvizgyártmányokat hoztak forgalomba. A belügyminiszter ma kiadott rendeletével ezeknek az elárusítását és forgalomban hozatalát eltiltotta és elrendelte az elközbzásukat.

EGYESÜLETEK.

(—) **Az Eötvös-alap választása.** Az Eötvös-alap tanító segélyegyesülete holnap tartja meg tisztújító közgyűlését. Az egyesület eddigi elnöke, Ujváry Béla kir. tanácsos, valamint a Tanítók Háza gondnoka, Józsa Mihály lemondtak állásaikról, minélfogva ezen tisztségeket, valamint a többi tisztikari tagságokat választás után kell betölteni. Ma délután látogatott s zájós lefolyású előértekezlet volt, hogy a tisztikar tagjaira vonatkozólag lehetőleg megegyezzenek. Ez azonban nem történt meg s nyílt kérdés, hogy ki fogja betölteni e fontos tisztségeket. Elnökké Ujváry Bélán kívül Kozma Lászlót és Nagy Lászlót jelölték. A gondnoki állásra pályázók közül Kapi Rezső, Havass Pál és Vargóczy Jánosnak van a legtöbb kilátása. Az előértekezlet Ujváry elnök vezetésével a gondnoki állás jelölésére egy héttagnó bizottságot küldött ki, amely a holnapi közgyűlésen teszi meg javaslatát.

(—) **A feministák munkaprogramja.** A Feministák Egyesületének tisztikara ülést tartott, amelyen beszámoltak arról az országos agitációról, amelyet a nyár folyamán fürdőhelyeken és vidéki városokban kifejtettek. A nagyfontosságú eredményről az őszi nyilvános gyűléseken fognak beszámolni. A további munkára vonatkozólag megállapodtak abban, hogy a fősúlyt a nők választójoga elérésére fordítandó munkára helyezik majd. Igen érdekes vendége lesz már szeptember folyamán az egyesületnek: Mrs. Carrie-Chapman-Catt a választójogi világszövetség elnökének személyében. A kiváló asszony már két év előtt is itt járt és akkor egyéniséggel és politikai szenzáció számba menő előadásával óriási kört hódított annak a mozgalomnak, melynek ő a legkiválóbb képviselője. Érdekes vendég lesz továbbá Mrs. Billington-Greig, az angol választójogi nőmozgalomnak leglelkesebb vezetője. Az egyesület végleges munkaprogramját a szeptember elején tartandó választmányi ülésen fogják meghatározni.

(—) **Zászlószentelés.** A Budapesti Kisújvárosok Ipartársulata tegnapi, Szent István-napján délben szentelte fel diszszáslóját fényes ünnepségek között a Bazilikában. A zászlószentelésre hatvantage bandériummal vonultak fel. A zászlóanyát tisztelték Tauszky Lipótné, szül. kápolnai Pauer Adél töl-

tötte be. A zászlószentelést dr. Kovács Kálmán apát-plébános, pápai kamarás végezte. Az ünnepi beszédet Tompa Antal díszelnök tartotta, kiemelve abban azt a fényes eredményt, amelyet ez az alig két éves ipartársulat csekély tagdíj mellett elért. Az ipartársulat elnöksége tudatja, hogy a még künnlevő zászlószentelők napoként délután 2-6-ig beverhetők az ipartársulat irodájában, IX., Ferencz-körút 17. szám alatt.

Nyilt-tér

rovatban kördöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. HARMAT GYULA

füdőbajosok rendelő-intézete

Inhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82. sz. Tüdő, mellbajok, tüdővész, tuberkulózis, vérkóros, tüdőcsőshurkú, kitűnő eredménytel gyógyítanak inhalációkkal és szóróanyagokkal. Rendel 11-12 és 2-4-ig.

Alapított 1843.

The Mutual

New-Yorki életbiztosító-társaság.

Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik. Résztvényesei nincsenek. Elfogad biztosításokat az ember életére különböző módokat szerint. Legliberálisabb feltételek.

Összvágyon 1907. decz. 31. Kor. 2,438,814,691—
 Biztosítások állománya 1907. deczember 31. 7,078,548,285—
 Díjbevételek 1907. decz. 31. 270,493,660—
 A biztosítottak között 1908-ban felosztásra kerülő nyerevények 4,015,654—

Vezérképviselőség Magyarország és a Kelet részére: Budapest, VI., Andrássy-ut 20.

THE GRESHAM

Életbiztosító Társaság Londonban.

ALAPITTATOTT 1848.

Magyarországi Igazgatóság Budapesten V., Ferencz József-tér 5-6. (saját palotában.)

Két életbiztosításiakat a legkülönbözőbb kombinációk szerint, előnyös díjak és feltételek mellett. A Gresham kötvényfeltételei kiválóan liberálisak.

Kölcsönök fedezésére szolgáló kötvények azonnal nyújtanak fedezetet öngyilkosság vagy párbaugy szintén bírói ítélet folytán boállott halál esetében.

A kötvények megtámadhatlanok és el-
 évülhetlenek.

Vagyónállás 1906. december 31-én 229,540,518.43 K
 Ervényben levő biztosítások 600,000,000—
 Biztosított feleknek kifizetett 571,800,000—
 Magyar értékek, elhelyeztet díjtartalék 25,940,909.10

Angol, francia és amerikai rendszerű **KÉSZPÉNZÉRT félárban:** ruházódhatik minden ember finoman és elegánsan és ország-elsősorú ismert **Zélinger Samu** urisabónál

SPORT.

A Szent István-díj.

— Armada — első. —

Tegnap délután került dülőre, tengernyi nép jelenlétében, a legnépszerűbb verseny, a 60.000 koronás Szent István-díj, melyet az előfogatások kedvence, a papíron is legjobb esélyvel induló Armada nyert meg könnyen három hoszszal Roquin előtt, míg a 61 kiló súlyt vivő Lángoló, a horribilis terhet czipelő klasszis-lovak megszokott helyén, a harmadik helyen végezte futását, nyakhoszszal előzvé meg a favorit Palotást, mely gyöngye kezű lovasa ügyetlensége folytán még a helyekről is lemaradt. Armada győzelmi stílusa imponáló volt és benne reális ló nyerte a gazdag díjat, szenzációs azonban Rouquin kitűnő futása, mely ma öldöklő pace-t diktálva, starttól a távig az élen tartotta magát, holott legutóliára a közepes képességű Kis betyártól vereséget kellett szenvednie. A nagy díjtól eltekintve, a favoritok szakadatlan veresége jellemzi a tegnapi napot, a sok auos kedvenc egymásután lemaradt s különösen Halt és Lady Cornelié veresége, továbbá Isnardie győzelme okozott kínos meglepetést. Az utóbbi ló tegnapi győzelme valóban különös színben tünteti fel a Zombory-istálló lovainak napról-napra változó formáit. Nevezetesen néhány nap előtt Pletyka és Isnardie együtt futottak egy versenyben, hol a jobbik lovat, a favorit Isnardiet, melyet a jobbik lovas is ilt, a rosszabb lovas alatt, de jóval hosszabb odds-sal induló Pletyka előzött meg a célban, míg tegnap, ugyanoly távon s ugyanoly súlyviszonyok között, már a hosszú oddsu Isnardie győzött és a fogadott Pletyka ezuttal, a változatosság kedvéért, még helyre sem érkezett.

Részletes eredmény a következő:

I. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Táv 1600 méter. 1. Nowotny L. 4é pm Ovidius 61½ (Szente), 2. Mr. Redgrey 4é sk Ella 58½ (Kisziváth), 3. Mr. C. Wood 4é pher Soltykoff 51½ (Smutny). Futottak még: Forfeit (Izményi), Katz im Sack (Töttel), Virginia (Klimscha). Félhoszszal könnyen nyerve, három hoszszal harmadik. — Tot.: 10:28. 40:64, 66.

II. Sashegyi díj. Díj 3000 korona. Táv 1600 méter. 1. Jankovich-B. Gy. 3é pm Vörös király 52½ (Pratt), 2. Szemere M. 3é sk Jalouse 53½ (Juhász) és Egyedi A. 6é pm Menyörgös 59½ (Janek), holtversenyben. Futottak még: Miracle (Krouzil), Dinom-Dánom (Aylin), Pagony (Smutny), Vansittart (Dyk), Love Letter (Carslake). Biztosan két hoszszal nyerve, két hoszszal holtversenyben második. — Tot.: 10:123. 40:106, 108, 58.

III. Szent István-díj. Díj 60.000 korona. Táv 1800 méter. 1. Söllinger R. 5é sk Armada 47½ (Cockeram), 2. Gróf Batthyány E. 3é sm Rouquin 46 (Baumgartner), 3. Szemere M. 4é pm Lángoló 61 (Szente). Futottak még: Palotás (Vivian), Kristály (Cleminson), Togo (Pretzner), Capt. Jack (Birkeruth). Három hoszszal könnyen nyerve, egy hoszszal harmadik. Tot.: 10:38. 40:68, 104, 94.

IV. Nyeretlen kétévesek díja. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Moesonyi A. sm Bruhus 56 (Pretzner), 2. Hg. Hohenlohe-Oehringen sk Halt 51½ (Carslake), 3. Hg. Taxis M. E. sk Benzi 54½ (Pratt). Futottak még: Virginia (Peschka), Verőfény (Scher-sin), Bellevue (Györfly), Calalor (Bulford S.), Lotus (Krouzil). Küzdelem után nyakhoszszal nyerve, hat hoszszal harmadik. — Tot.: 10:59. 40:48, 44, 68.

V. Nyeretlen kétévesek handicapja. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Hg. Lubomirski L. pk Jar-nuta 59½ (Krouzil), 2. Rohonczy G. stpm Rengeteg 47½ (Paul), 3. Mr. C. Wood pk Lady Cornelié 49½ (Cockeram). Futottak még: Rosebud (Cleminson), Józsi (Pretzner), Sesesusa (Taral), Monferrina (Aylin), Koncez (Blades), Royalty (Birkeruth). Küzdelem után nyakhoszszal nyerve, két hoszszal harmadik. Tot.: 10:148. 40:152, 116, 64.

VI. Kétévesek eladóversenye. Díj 2000 korona. Táv 1000 méter. 1. Zombory R. pk Isnardie 50½ (Boris), 2. Báró Herzog M. stpm Dont care 49 (Fetting F.), 3. Gróf Wenckheim D. pk Esz 57½ (Janek). Futottak még: Verveine (Peschka), Sperbern Kreuz (Pulai), Gyűrű (Hönig), Pletyka (Smutny). Biztosan nyakhoszszal nyerve, kéthoszszal harmadik. Tot.: 10:84. 40:90, 132, 74.

VII. Háromévesek handicapja. Díj 3000 korona. Táv 1800 méter. 1. Zombory R. pher Jimmy 44½

A rendszerem abból áll, hogy angol és francia gyári raktárakban vásárolt 3-6 méteres legujabb divatu minta gyapjuszövetekből mérték szerint készítik: finom öltönyt... 21 frtért nagyon finom prima öltönyt 26

(Gulyás), 2. Egyedi A. pm Prokop 53 (Carslake), 3. Rohonczy G. sm Ezres 46 (Paul). Futottak még: Arvaleány (Vivian), Lancelot (Aylin), Rovely (Ros-siter), Tante Ágnes (Krouzil), Mazurka (Pratt), Salome (Ulrichshoffer). Kéthoszszal könnyen nyerve, kéthoszszal harmadik. Tot.: 10:135. 40:126, 100, 74.

— Nyolczadik nap. —

A holnapi nap legérdekesebb futama az idén alapított 8000 koronás flyer-verseny, a Villám-díj, melyben 13 benevezettet találunk. Közöttük kétség-kívül Rentier válik ki és 10 font pónalitása daczára is benne látjuk a díj nyerőjét, míg helyre Kondort és Ormódot várjuk.

Jelöltjeink:

- I. Foglaló—Soltykoff
- II. Dryander—St. Jules
- III. Rentier.
- IV. Ransom—Lady Cornelia
- V. Halt—Theophrastus
- VI. Armida—Isnardie
- VII. Mután

( ) A III. KTVE. atlétikai háziversenye. A III. Kerületi Torna- és Vivő-Egylet tegnap sikerült házi-versenyt rendezett, előkészítőül a vasárnapi Óbudai Torna-Egylettel vivandó atlétikai matchre.

Az eredmények a következők: 60 m. juniorfutás. 1. Oderszky Ferencz 7 mp. 2. Fried. Sulydobás handicap. 1. Walter Árpád (50 cm.) 10.04 m. 2. Gellért E. (350) 10.01 m. Távolugrás. 1. Oderszky Ferencz 563 cm. 2. Schmiedeg J. 554 cm. Gerelyvetés handicap. 1. Oderszky Ferencz (950) 41.70 m. 2. Paulin János scr 41.60 m. 800 m. handicap. 1. Burger Miksa (10 m.) 2.22 mp. 2. Link B. (60 m). Fülelabdadobás. 1. Gutt-mann József 20 m. 25 cm. 2. Oderszky Ferencz 20 m. 25 cm. Magasugrás. 1. Paulin János 157.7 cm. 2. Pfeiffer István (4 m.) 48.37 m. Kalapácsvetés handicap. 1. Paulin János (5 m.) 26.52 m. 2. Ruda Gy. (5 m.) 26.50 m. 400 m. futás handicap. 1. Pfeiffer István (10 m.) 56.8 mp. 2. Burger M. scr. Hármassugrás. 1. Oderszky Ferencz 11.22 m. 2. Honich A. 10.90 m. Diszkoszvetés. 1. Walter Árpád 30.99 m. 2. Paulin János 30.69 m. Távolugrás (helyből). 1. Steits György, 276 cm. 2. Klein Sándor 265 cm. 1500 m. handicap. 1. Müller Milán (40 m.) 4 p. 51 mp. 2. Hönich Antal scr. A verseny után a III. KTVE 4:0 arányban verte meg a Kőbányai TE. fülelabda csapatát.

( ) Kerékpárverseny. Gyenge rendezésben zajlott le a Condor K. E. Szent István-napi kerékpárversenye a millenáris versenypályán. A nagyhangu reklámok meglehetősen nagyszámu nézőt csaltak a tribünökre, köztük sok vidékit; azonban a kapkodó rendezés miatt a megjelenteknek nem nagy sportéletzetben volt részük. Igen silány volt a „nemzetközi” konkurrenzia, bár a rendezőség hibájából — sikeres. Valóban kár ilyen versenyekkel siettetni kerékpár-sportunk végleges bukását.

Részletes eredmények a következők: I. Megnyitó-verseny, (1000 m). 1. Rojko (2.4 p.) 2. Horváth. 3. Ninetti (Bécs). II. Kezdők versenye, (1000 m). 1. Rigler (2.26 p.) 2. Widišchy. 3. Hemzely. III. Szent István-díj. 1. Löwy (4.24 p.) 2. Püspöky. 3. Baumler. IV. Magyar-osztrák match, (5 km.) Indult: Ninetti (Bécs) és Bernáth, harmadik körnél Bernáth kiállt és így I. Ninetti (6.26 p.). V. Kismotorok versenye, (5 km.) 1. Simó (4.1 p.) Tételony-verseny, (1000 m). 1. Spitz. 2. Püspöky. 3. Vass J. 4. Horváth. Végül Poszert az 5 km-es rekordot (Sievers eddigi rekordja 5.21 mp.) megjavította 3 mp.-el.

( ) Tennis-verseny Ipolyságon. A Honti Sport-Club az évenként rendezni szokott tennis-versenyét augusztus hó 15-17-én tartotta meg, mely különösen érdekessé vált az által, hogy a versenyen Segner Pál, Tóth Ede, Schmid Ödön és báró Haupt-Stummer Ger-trud is résztvett. Segner Pál az idén most vett részt első ízben versenyen s fényes formájáról tett bizony-ságot, mert úgy Tóth Edét, mint Schmid Ödönt, a H. S. C. vándordíjának tavalyi védőjét megverte. Az említettek kívül még számos jó játékos vett részt a versenyen. Így Saczelláry György, Bárczy Oszkár, báró Haupt-Stummer Leó és Ágost, Kehrling Béla, ifj. Ivánka László, a hölgyek közül báró Weisz Enid és Gabriella, Miss Davis. A versenyen 49 versenyző, 122 nevezést adott le s daczára a folytonos esős idő-járásnak, a versenyt három nap alatt bonyolították le. A verseny eredménye a következő:

Magyar-
 Felöltő vagy
 Télikabát
 Budapest, IV., (Belváros)
Magyar-utca 6. az emeleti termekben.
 Múzeum-körút és Rössuth Lajos-utca sarkán mellett

I. Férfi
 Pál, ki Sch
 6-2 arány
 tól 6-4, 6-
 czy Oszkár
 egyes bajn
 báró Weisz
 egyes hand
 Oszkár 6 K
 négyhatod
 — IV. II. c
 négyhatod,
 nyi Jenő h
 hatod; 19
 Miss Davis
 3. Csermák
 egyhatod;
 Schmid Öd
 Czobor Imr
 Selevér Jó
 hatod és bá
 zés. — VII
 Stummer C
 Mariska—b
 Mis Davis
 hatod és D
 12 nevezés.

( ) Ner
 Egyesület
 uszóversen
 szikus szár
 noksága, 4
 díjátért és a
 bajnokság
 párharcza
 védő: Zach
 ban nem k
 Toldi, Bar
 Pois stb. A
 emelkedik
 T. K., F. T
 junior-szám
 tenek egyh
 ket láthatu

( ) Foo
 vezet ifjus
 kezdlemb
 igen szép
 ( ) Tur
 száma —
 zettek köz
 mentő. Ga
 Joseph, To
 indulói: O
 (Aylin), Na
 (Pretzner)
 len futását
 vagolt. A
 hogy egye
 körülmény
 tás, mert

TÖ

§ Dr.
 hüntető t
 elnöklete
 a 3 évi fe
 között. Dr
 azzal az
 12.000 k
 könyvet,
 engedélyt
 dr. Kreut
 Kreutzer
 Béla gyó
 főnöke, d
 12.000 ko
 mos ügyv
 gyaláson
 egyik áld
 büntette
 vonta. A
 rasztaló
 rasztalta
 Bayer A
 dr. Kreut
 tette ki
 pedig sik
 lalta a v
 gást adot
 hogy Jar
 nem léph
 beszeret
 határozat
 üeti kl

I. Férfi egyes bajnokság. Vándordíj. 1. Segner Pál, ki Schmid Ödönt, a vándordíj védőjét 6-2, 6-2, 6-2 arányban verte meg. 2. Tóth Ede, ki Segner Páltól 6-4, 6-4 arányban szenvedett vereséget. 3. Bár-
czy Oszkár és Kehrling Béla. 16 nevezés. — II. Hölgy egyes bajnokság. 1. Báró Haupt-Stummer Gertrud, 2. báró Weisz Gabriella; 5 nevezés. — III. I. oszt férfi egyes handicap. 1. Segner Pál 0.30 óthatod, 2. Bár-
czy Oszkár 6 kéthatod, 3. báró Haupt-Stummer Ágost négythatod és Kellner Alfréd háromthatod; 17 nevezés. — IV. II. oszt. férfi egyes handicap. 1. Eisert Pál négythatod, 2. Boróczy Lajos háromthatod, 3. Magurá-
nyi Jenő háromthatod és Petrich Kálmán 0.15 egy-
thatod; 19 nevezés. — V. Hölgy egyes handicap. 1. Miss Davis 0.15 háromthatod, 2. báró Weisz Enid 0.15, 3. Csermák Rózsi háromthatod és Meszéna Mariska egythatod; 14 nevezés. — VI. Férfi páros handicap. 1. Schmid Ödön—Bár-
czy Oszkár 0.15 négythatod, 2. Czobor Imre—Salkovszky Imre 15 háromthatod, 3. ifj. Selevér József—báró Haupt-Stummer Ágost háromthatod és báró Weisz Jenő—Ivánka Géza 15; 13 nevezés. — VII. Vegyes páros handicap. 1. Báró Haupt-Stummer Gertrud—ifj. Ivánka László 0.40, 2. Meszéna Mariska—báró Haupt-Stummer Ágost 0 egythatod, 3. Miss Davis—báró Haupt-Stummer Leó 0.15 négythatod és Davis Antalné—Csupor István háromthatod; 12 nevezés.

( ) Nemzetközi uszóverseny. A Balaon Uszó-Egyesület vasárnap, a hó 23-án tartja meg rendes évi uszóversenyét a Császárfüdüben, a következő klasz-
szikus számokkal: Magyarország 200 yardos baj-
noksága, 440 yardos uszás Budapest székesfőváros
díjért és a dr. Virava János vándordíj. A melluszó-
bajnokság két legjobb melluszónk, Baronyi és Toldi
párharcra lesz, míg a fővárosi díjban az eddigi két
védő: Zachár és Bruckner találkoznak. A Virava díj-
ban nem kisebb nagyságok usznak, mint Halmay,
Toldi, Baronyi, Hendl, Bruckner, Zachár, Hornung,
Pois stb. A többi számból különösen a staféta-verseny
emelkedik ki, hol a Balaton B. A. K., M. A. F. C., M.
T. K., F. T. C. csapatai küzdenek az elsőségért. A
junior-számok egész csapat tehetséges küzdőt gyűj-
tenek egybe és így mindenesetre érdekes küzdelme-
ket láthatunk.

( ) Football. A Fővárosi Torna-Club nemrég szer-
vezett ifjúsági csapata az ILSz. bajnokságáért vívott
küzdelemben 6:2 arányban verte meg a legutóbb
igen szép eredményeket elért BAK. ifjúsági csapatát.

( ) Turfírek. A Budapesti-díj — a keddi nap fő-
száma — az Elnöki-díj megismétlése lesz. A neve-
zettek között ugyanis az Elnöki-díjban indult Kár-
mentő, Galantuomo és Gánna és ezekkel még „48”,
Joseph, Togo és Lángoló. — A Villám-díj valószínű
indulói: Ormód (Janek), Cromdale (Vivian), Kondor
(Aylin), Napsugár (Taral), Mony (Birkeruth), Álnok
(Pretzner) és Rentier (Krouzil). — Palotás helyzet-
len futását azzal magyarázzák, hogy Roquin nekilo-
vagolt. A futam után meg is intették Roquin lovasát,
hogy egyenesen lovagoljon. Armadát azonban semmi
körülmények között sem bírta volna megverni Palo-
tás, mert a Söllinger-ló nagyon könnyen nyert.

TÖRVÉNYSZÉK

§ Dr. Kreutzer István újabb büne. A budapesti
büntető törvényszék vádpancája dr. Makucz bíró
elnöklete alatt ma újból dr. Kreutzer Istvánnak,
a 3 évi fegyházra ítélt ügyvédnek bünygyével foglal-
kozt. Dr. Kreutzer István 1903 november hó 23-án
azzal az ürügyvel csalt ki Janicsáry Ivántól
12.000 koronáról szóló pesti hazai takarékpénztári
könyvet, hogy összeköttetése révén egy gyógytári
engedélyt szerez neki. A patikából nem lett semmi s
dr. Kreutzer a pénzt felvéve, elköltötte. Ekkor
Kreutzer újabb áldozatot keresett és talált Kibling
Béla gyógyszerész-segéd személyében, aki helyett
főnöke, dr. Bayer Antal gyógyszerész adott át neki
12.000 korona értékű értékpapírt, amelyet a szélhá-
mos ügyvéd szintén elikkasztott. A megtartott főtár-
gyaláson dr. Kreutzer István rutul megrálgalmazta
egyik áldozatát, dr. Janicsáry Ivánt, aki a család
büntette címén tett feljelentését időközben vissza-
vonta. A törvényszék a dr. Kreutzerre kiszabott ma-
rasztaló ítéletében csak 12.000 korona erejéig ma-
rasztalta el a 3 évi fegyházra ítélt ügyvédet dr.
Bayer Antal gyógyszerész javára. Mivel időközben
dr. Kreutzer nem tett eleget ígéréteinek s nem elégi-
tette ki Janicsáry Ivánt, ez újból feljelentette még
pedig sikkasztás büntetéseért. A kir. ügyészség vál-
lalta a vád képviselőt s dr. Kreutzer védője kifogá-
st adott be az ügyési vádirat ellen, azt vitatva,
hogy Janicsáry a már visszavont panaszában újból
nem léphet fel dr. Kreutzer ellen. A vádpancás ma
beszerezte a főtárgyalási bünygy iratait s hozandó
határozatát augusztus 28-án délelőtt 9 órakor hir-
deti ki.

§ A csábító gyilkosa. Argyelán János arad-
megyei székudvari földesgazdát, aki feleségénél ta-
lálta unokaöccsét, Argyelán Istvánt agyonverte,
a nagyváradi tábla ma az aradi törvényszék marasz-
taló ítéletének megváltoztatásával fölmentette.

KÖZGAZDASÁG.

A magyar koronajáradék a párisi tőzsdén. Csü-
törtöki számunkban a „Táviratok” rovatában már
megírtuk, hogy a párisi pénzügyi körökben híre járt,
hogy a magyar részről a magyar koronajáradéknak
a párisi tőzsdén való jegyzése céljából megindított
tárgyalások kedvezően haladnak. Elsősorban csak
800 millió koronányi járadéknak kotirozásáról van
szó, de azonkívül a tárgyalások kiterjednek egyéb
pénzügyi kérdésekre is, így arra a kezdeményezésre,
amely magyar részről indult ki, hogy a francia
tőzsde az eddiginél nagyobb mértékben érdeklődjék
magyarországi vállalkozások és pénzügyi iránt.
E törekvések hazánk két kiváló államférfiának és
pénzügyi kapacitásának, Wekerlének és Széllnek
neveléshez fűződnek. Különösen Széll Kálmán illeti
az a főérdem, hogy még miniszterelnöksége előtt,
mint a Magyar Jelzálog-Hitelbank elnöke, a magyar
zálogleveleknek, de kiválóan a községi kötelezőknek
szolid és megbízható elhelyezést biztosított. A kez-
det nehézségein tehát már túlestünk, elsőrangú bank-
címleteinket már a francia tőke ismeri és ezzel a
felismerhetetlen előnnyel számolunk kell akkor,
amikor a magyar koronajáradéknak a párisi tőzsdén
való bevezetése érdekében ma széleskörű akciót
fejtünk ki. Caillaux pénzügyminiszter látogatása,
illetve azok a benyomások, melyeket ő a mi politikai
és gazdasági életünk vezérférfiaival folytatott esz-
mecserék folytán fog nyerni, kétségtelenül nagy lé-
pést jelentenek járadékunknak a francia piacon
való térfoglalhatását illetően.

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védegy-
let a következő fizetéseketelenségeket közli: Poller
János kereskedő hagyatéka Szombathely; Sugár Al-
bert be nem jegyzett kézműáru-kereskedő Jászber-
ény.

A szerb kereskedelmi szerződés életbeléptetése.
Mióta a szerb szkupstina megszavazta a Magyar-
országgal és Ausztriával kötött kereskedelmi szerző-
dést, azóta az osztrák kereskedelmi és ipari körök
igen erős agitációt folytatnak a szerződésnek mielőbb
való életbeléptetése érdekében. Különösen az osztrák
divatáru- és vászonkereskedők és a szövőiparosok
sürgetik a szerződés életbeléptetését, hogy üzleteiket
Szerbiában tovább folytathassák. A bécsi és a brünni
kereskedelmi és iparkamara sürgős fölterjesztésben
is kérte a kormányt a szerződés érvényesítésére. A
szerdai közös minisztertanács is foglalkozott ezzel
a kérdéssel; a külügyminiszter állítólag szintén sür-
gette a szerződés életbeléptetését, politikai okból,
hogy befolyásunk Szerbiában kárt ne szenvedjen.
Mit határozott a közös minisztertanács: nem tudjuk,
de valószínű, hogy a szerződést, ha szeptember 1-én
még nem is, de azért hamarosan életbe fogják lép-
tetni.

A takarmányhiány. Darányi földművelésügyi mi-
niszter rendeletére hasznos kis tájékoztató füzet ké-
szült s került ki ma a sajtó alól, mely füzet a
„Takarmányban szűkölködő gazdák figyelmébe” címen röviden s emellett könnyen
érthető módon foglalkozik azokkal a kérdésekkel,
melyeket a takarmányhiány vidékek gazdáinak szem
előtt kell tartani. Bevezetésében óva inti a gazda-
közönséget állatainak olcsó áron való elvesztetése-
től, melynek elkerülhetése érdekében megmagya-
rázza, hogy mi a teendő, hogy a zöldtakarmányo-
zás idejét őszszel minél hosszabb időre kinyújthas-
sák, rámutat olyan növények termelésére, melyek-
kel a jövő év tavaszán a zöldtakarmányozást leg-
korábban lehet megkezdeni, főként pedig hasznos
tanácsokat ad abban a tekintetben, hogy minden
olyan anyag, melynek takarmányértéke van, takar-
mányozás céljaira a gazdák felhasználjanak. Itt em-
lítjük meg, hogy az utóbbi napokban az ország
majdnem minden vidékéről kedvező hírek érkeztek
atekintetben, hogy az esős időjárás folytán a takar-
mányhiány csillapulni fog.

A kivándorlás. A kivándorlás ügyéről már több-
ször írtunk s megírtuk azt is, hogy a múlt évben a
kivándorlás nagy mértékben Németországon keresz-
tül történt. Most megállapíthatjuk, hogy az 1907-ik
év folyamán a hamburgi és brémai kikötőt — amely,

két kikötő látja el tudvalevően a Németországon ke-
resztülmenő kivándorlást — összesen 389.995 sze-
mély hagyta el s így az 1906-ik évi 381.826 főre rugó
kivándorlóval szemben, dacára az ősz folyamán je-
lentkezett igen erős visszavándorlásnak, emelkedés
mutatkozik. Brémán keresztül 234.013 személy vándor-
lott ki, Hamburgon keresztül 155.982 személy. A
kivándorlók főkontingensét úgy Brémába, mint Ham-
burgba Oroszország szállította és pedig összesen
119.352 személyt; Magyarországból 112.788
(1906: 101.508), Ausztriából pedig 110.444 (89.196)
személy vándorolt ki e két kikötőn keresztül. A ki-
vándorlók tömege, mint rendesen, Észak-Amerikába
utazott, akik között 111.634 magyar és 106.595 osz-
trák szerepelt. Hamburgban magában a tengerentúli
kivándorlás az 1906-ik évhez viszonyítva 12.433 sze-
mélyvel emelkedett. Jelentékenyen emelkedett Ham-
burgban a múlt év folyamán a nem kivándorló utasok
száma is; ezek száma 33.828 volt és pedig 21.400 ten-
gerentúli hazájába visszatérő idegen, 2349 németor-
szági afrikai gyarmatokba utazó, 3 Német-Keletafri-
kába uazó és 10.076 németországi kereskedelmi
utazó, különféle országok felé. A hamburgi kikötőből
az 1907-ik év folyamán elutazott mindössze 189.810
személy (155.892 kivándorló és 33.828 egyéb utas);
közöttük 21.698 németországi honpolgár. 1906-ban az
elutazók száma 173.483-ra rugott s így az elutazók
száma a múlt évben 16.327-tel emelkedett. Az utasok
elszállítását 805 gőzhajó fogatosította, amelyek
között az 1897-ik évi birodalmi kivándorlási tör-
vény alapján 554 kivándorlási hajó volt. Hamburgon
keresztül 51.890 osztrák és 35.365 magyar hon-
polgár vándorolt ki. A kivándorlók között foglal-
kozásuk szerint volt: mezőgazdasággal foglalkozó
28.958 osztrák és 24.760 magyar, iparos 6.849 osz-
trák és 3209 magyar, kereskedelemmel foglalkozó
2038 osztrák és 801 magyar, szabad foglalkozásu
282 osztrák és 135 magyar, végül egyéb iparágat
üző és ismeretlen foglalkozásu 13.763 osztrák és
6460 magyar. Ezek közül az Egyesült-Államokba
ment 49.028 osztrák és 35.141 magyar, Angol-Észak-
amerikába 1800 osztrák és 1 magyar, Argentínába
458 osztrák és 144 magyar, Braziliába 193 osz-
trák és 6 magyar, egyéb délamerikai államba 40
osztrák és 12 magyar, Ázsiába 8 osztrák, Nyugat-
Indiába 4 osztrák és 3 magyar, végül Angliába 292
osztrák és 18 magyar. A brémai Norddeutscher Lloyd
és a Hamburg-Amerika Linie kimutatása szerint e
hajózársaságok az 1907-ik év folyamán összesen
217.812 személyt szállítottak Németországba, ami az
1906-ik évvel szemben 73 százalék emelkedésnek
felel meg. E rendkívül erős emelkedésnek az oka az
északamerikai nagyarányú visszavándorlásban kere-
sendő, ahonnan a múlt év folyamán 151.804 személy
érkezett Németországba, az 1906-ik évi 103.214 visz-
szavándorlóval szemben. A legerősebb december-
ben volt a visszavándorlás (39.744), míg a leggyen-
gebb januárban (7387) személy.

Fűszerkereskedők gyűlése. A Fűszer-, Vegyes-
és Kiskereskedők Országos Egyesülete augusztus
20-án tartotta közgyűlését, melyen Vágó József tit-
kár előterjesztette az igazgatóság jelentését az egye-
sület második évi működéséről. Az igazgatóság jelen-
tése felöleli mindazon sérelmeket, melyek ezt az el-
hanyagolt szakmákört érintik. A szeszárítás, só-
hiány, vasárnapi munkaszünet s az új ipartörvény sé-
relmeit sorolja fel a jelentés, amely felett kifejtett
eszmecsere után elhatározta a közgyűlés, hogy a
minisztériumtól kérni fogja: 1. hogy oly község-
ben, melyekben az összes fűszer- és vegyeskereske-
dők a vasárnapi 12 órai záródót korlátozni, vagy a tel-
jes szünetet óhajtják, ott a fűszolgabíró a kereskedők
összessége hozzájárulásával ezt elrendelhesse;

2. hogy a vasárnapi záróra után nemcsak az
árusítás, hanem a vásárlás is büntetendő legyen;

3. hogy a záróra után a cukor-, zöldséges- és
élelmiszer üzletek és tejcarnokok sem adhassanak el
árut;

4. hogy a bor, sör és pálinka, amit vasárnap a
vendéglők árusítanak, csakis a vendéglőkben legyen
elfogyasztható;

5. hogy az alkalmazottaknak szánt 24 órás hét-
köznapi szünet legfeljebb 4 órára redukálódjék, mer-
az alkalmazottak vasárnap ennél hosszabb ideig nem
dolgoznak és végül

6. hogy a Budapest területén engedélyezett kará-
csony előtti vasárnapi munkafelfüggesztés, az egész
országra, vagy legalább is Budapest környékére is
terjesztessék ki.

A közgyűlés kéri a minisztériumtól azt is

hogyan az üzleteket a munkaszünetet követő napon és vasárnapokon is reggeli öt órakor lehessen kinyitni. Ezután a választások következtek. Alelnökké íj. Weisz Rudolfit, számvizsgálónak Jobbágy Lászlót s igazgatóknak Czegléd Károlyt, Hoffmann Mórt, Márkus Jakabot és Volyánszky Jenőt választotta a közgyűlés.

A gazdák és mezőgazdasági helyzet. Az országos gazdasági egyesület gyakorlati gazdákból álló tudósítóinak a mezőgazdasági helyzetről szóló jelentését mindig élénk érdeklődéssel fogadja az érdekelte közönség. A tudósítók augusztus huszadiki kelettel a következőket jelentik:

Arad. A vármegye egész területére kiterjedő kiadó esőzések folytán a kukorica, répa, dohány, cizrok s egyéb kapásnövények és kerti vetemények sokat fejlődtek és javultak, ellenben a cséplési munkálatokban a gazdák akadályozva voltak. A dohánytörés folyamatban van.

Baja. Az időjárás hűvös és esős; a csépléssel nagyon elmaradtak, a tengerinek, kerti veteményeknek, főképp szőlőknek szép meleg idő kellene.

Balassagyarmat. Kiadó esők voltak, ami sarjuteremésre és kisegítőkarmányokra nézve jó reménnyel kecsegtet. Cséplés javában folyik. Őszi vetés alá a talaj jól előkészíthető.

Debreczen. A lefolyt héten naponkénti eső a kapásnövényekre és takarmányművekre kedvező volt.

Léva. Az időjárás a takarmányfélékre és kapásnövényre igen jól hatott; a szőlő szépen érik.

Miskolc. Állandóan nyirkos, borult időjárásunk van. A cséplés még tart. Kukorica közepes, takarmány igen kevés, gabonaművek közepesen alul maradtak.

Nagykanizsa. A tartós esőzéstől javulást várhatunk a vetett takarmányoknál; a szántás is könnyen eszközölhető. Most szép, meleg időre van szükségünk. A repce vetése megkezdődött.

Nyíregyháza. Mindennapi esők a jókor érő szőlőkben már is tetemes károkat okoztak, félős a burgonya rothadása, káros a kapadományra. Tengeri és gumónövények szépek, kaszálók, legelők felújultak.

Nyitra. Az időjárás a mai napig esős, borús és hideg volt. A lesült legelők és rétek ismét felfrissültek; a tengeri, a későn vetett takarmányfélék, a késői burgonya szintén javultak a sok eső folytán. Most már csak szép, napos idők kellene, hogy a szőlő jól megérhesen.

Pancsova. A sok eső gyenge tengerinken sokat segített. Most holdankint 15 mm-t ígér.

Szatmár. Az állandóan esős időjárás mellett a cséplés csak nehezen halad előre, a tenyésztésre azonban az idő előnyös, noha több esőre már egyáltalán nincs szükség. A tengeri gyönyörűen fejlődött s jobb termést fog adni a jó közepesnél, répa és burgonya szintén jó, gyümölcs és szőlőből pedig közepes termés remélhető.

Sopron. Mult napokban egy kis esőnk volt, mely távolról sem volt elegendő. Az időjárás szokatlan hűvös. A tarlószántás a nagy szárazság miatt csak nehezen megy. A répa- és burgonyatermés nagyon szenved a szárazságtól. Takarmányhiány mutatkozik.

Versecz. Nyolcz nap óta esős idő volt, csak ma derült ki. A tengeri szépen fejlődik. A here is jó eredméllel bíztat.

Zalaegerszeg. A mult héten nagyobb mennyiségű esőnk volt. Jótékony hatását a kapásnövények erősen érzik, sajnos, a takarmánynövényeken már nem sokat segített. Tartani lehet főleg, hogy a szőlők a sok esőzés következtében rothadni fognak.

A vízi társulatok államosítása. Régi óhaját képezi a gazdaosztálynak, hogy az ármentesítő és belvízszabályozó társulatok államosíttassanak. Ez ügyben most dr. Fábry Károly, a gyomai kerület országgyűlési képviselője és Farkas József mákói polgármester memorandumot terjesztenek a képviselőház elé. Beadványukban kifejtik, hogy hosszabb megfigyelés után arra a meggyőződésre jutottak, hogy az ármentesítő és belvízszabályozó társulatok nem elégítik ki többé a magasabb gazdálkodás szükségleteit, hanem költséges fentartásokon felül gátat vetnek az olyan szükséges vízművek létesítésének, amelyek öntözési műveletekkel a különben szikes területeket is alkalmassá tenné a kerti gazdálkodás céljaira. Ezen területek ugyan alkalmasak magasabb berendezésekre, de nem bírják ki az ármentesítés költségein felül való újabb megterhelést. Ezt a bonyodalmas kérdést csak úgy lehetne sikeresen meg-

oldani, ha a vízi társulatok, csatornázás és öntözés, egységes vezetés alá vétetnék. Ezen egységes vezetés pedig csak az állam kezelése alatt nyujtana kellő biztosítékot afelől, hogy a magánédekek nem sértenek hlyton oly módon, mint ez a jelenben történik pl. a demarkacionális vonal megállapítása körül és a haszon aránylagos adóztatás elvénél. Makó város képviselőtestülete a földmivélsügyi miniszterhez ez ügyben feliratot fog intézni, amelyben az összes vízi társulatok államosítását fogja kérni. A felirat támogatására felkéri Justh Gyula és Návay Lajos képviselőházi elnököket.

A vasárnapi munkaszünet ügye. Szterényi József államtitkár új törvénytervezete a vasárnapi munkaszünet szabályozásáról elégtelenséget keltett a vidéki kereskedelmi alkalmazottakban anélkül, hogy kielégítette volna a vidéki kereskedők óhajait. A kereskedők állítólagos érdekében tervezett vasárnapi munkaszünet megszorítása, illetve az elárúsítás engedélyezése déli 12 óráig, a főnököket nem elégíti ki, mivel a cserébe követelt hétköznapi szünet sokkal nagyobb zaklatásoknak és üzembavaroknak teszi ki a kereskedőket, másrészt az alkalmazottak 24 órai munkaszünetük megcsorbítását látják benne, mert meg vannak győződve, hogy a kárpótlás adott hétköznapi szünet egyszerűen kivihetően. A Temesvári Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete ezért mozgalmat indított a teljes vasárnapi munkaszünet érdekében, melyhez már eddig is számos kereskedelmi- és alkalmazott-egylet csatlakozott. E tárgyban szeptember 6-án országos kongresszust rendeznek Temesvárott, melyhez már nagy számmal érkeztek a bejelentések.

Uj alkoholmentes italgyár. Ismeretes, hogy az 1905-ben megalakult „Turul” alkoholmentes italgyár r.-t. nem birt prosperálni, s kénytelen volt folszámolni. Az alkoholmentes italok hívei azonban nem bírtak ezzel a ténnyel megbarátkozni, s most — a mint értesülünk — Magyar alkoholmentes italgyár r.-t. czéggel alkoholmentes italgyárt alapítottak Budapesten 70.000 K alaptőkével. Az igazgatóság tagjai Csicsáki János és Molnár József. A felügyelő bizottság tagjai: Csernoch János, Romhányi Ignác, Murányi József és Mayer Adolf. Megjegyezzük, hogy Molnár József ezeltől a „Turul” ügyvezető igazgatója volt.

Az erdőri szakiskola új rendje. Darányi földmivélsügyi miniszter, hogy az erdészeti alkalmazottak szakképztségének színvonalát emelje, a folyó évben új szabályzatot dolgoztatott ki a magy. kir. erdőri szakiskolák részére. Ez a szabályzat különösen az ujonnan felveendő szakiskolai növendékek részére már legközelebb életbe lép. A szabályzat végrehajtása tárgyában a miniszter legutóbb a négy szakiskola igazgatóságához újabb rendeletet intézett, melynek főbb rendelkezései a következők: Miután a tanév ezentul szeptember 1-én kezdődik, a mostani másodéves tanulók vizsgáit augusztus hó végével meg kell tartani. Az új szabályzatnak az oktatás berendezésére vonatkozó része csakis az ujonnan felvett tanulókra nézve kötelező, a szabályzat többi része azonban f. év szeptember 1-től kötelező minden hallgatóra nézve. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy a jövő tanévben a régi tanulókat is az új rendszer szerint oktassák. A miniszter e tekintetben a szakiskolák igazgatóit hívta fel javaslatételre, melyet azok a f. évi augusztus hó 8-án tartandó tanácsülésem terjesztenek elő. Az új szabályzat szerint a szakiskolákba felveendő hallgatóknak nagyobb előképzettségének kell lenni, mint eddig. A miniszter azonban nem zárkozik el attól, hogy a hallgatók egy részét bizonyos felvételi vizsga alapján vegyék fel az intézetbe. A végrehajtási rendelet kimérítő utasítást ad ezen felvételi vizsgálatokra vonatkozólag, egyuttal közli a magánérdőbirtokosok alkalmazottaival szemben követendő eljárást, akiktől tudvalevőleg az erdőri törvény nem követeli imperatívus a szakképztség igazolását. Az ily alkalmazottak részére az ugynevezett továbbképző tanfolyamokat rendszeresíti a miniszter.

Gabona- és cukorrépa-termésátlagok Németországban, Ausztriában és hazánkban. Annak számzerű feltüntetésére, hogy mezőgazdaságunk átlagos terméseredményei mily kevésbé kielégítők a német, sőt részben a kevésbé fejlett osztrák földmivéls elérte átlagos hozamokkal szemben, tanulságosnak tartjuk itt összeállítani a német, osztrák és magyar statisztikai évkönyvek adatai alapján e három birodalom hektáronkénti őszi buza-, őszi rozs- és czu-

korrépa-termésátlagait métermázsákban. 1906-ban az átlagos termés a következő volt:

	Buza	Rosz	Czukor
	hektáronként mm.-ban		
Német birodalom — — —	20.35	15.77	340.00
Ausztria — — — — —	13.65	12.47	266.57
Magyar birod. (1906. évi rekordtermés) — — —	14.81	12.16	238.27
De 1905-ben csak — — —	12.58	12.02	202.45

Megjegyzendő, hogy Németországban a hektáronkénti átlagos hozam búzából 57,5, rozsából 88,75, cukorrépából 20,1%-kal emelkedett a legutóbbi 25 év folyamán, míg Ausztriában ugyanezen idő alatt búzánál 24,7, rozsnál 18,3, cukorrépánál 37,7% az átlagos terméseredmény növekedése. Hazánk ezzel szemben elenyészően kisebb átlagos emelkedésről adhat számot s ez is csak a belteresebb üzemi gazdaságoknak köszönhető, míg a régi módi gazdálkodást folytató birtokok nagy részénél alig van haladás.

Nagy hadseregszállítás. A hivatalos lap legközelebbi száma közli a cs. és kir. közös hadsereg kisebb ruházati és felszerelési cikkek szükségletének szállítására vonatkozó árlejtési hirdetményét, amelyvel 198 különféle cikk beszerzéséről kíván a hadsereg gondoskodni. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége ezt a hirdetményt egész terjedelmében kinyomatta és összes tagjainak megküldötte azzal a felhívással, hogy a pályázatban résztvenni el ne mulasszák, mert a Szövetség programját a közös szállítások terén csak úgy hajthatja sikerrel végre, ha a hirdetményben felsorolt cikkek szállításánál szóbajöhető minden cég tényleg részt vesz a pályázatban. A hirdetmény egyes példányait oly cégek is megkaphatják a Szövetség irodájában, amelyek nem tagjai a Gyáriparosok Szövetségének.

Mezőgazdasági gőzmalom és sörgyár Pécsen.

Pécsen részvénytársaság van alakulóban 1,250.000 korona alaptőkével 2500 db 500 koronás részvényvel, gőzmalom és sörgyár létesítésére. Az új társaság — amint értesülünk — átveszi íj. Scholtz Antal pécsi sörgyárát és azzal kapcsolatosan gőzmalom épít. A sörgyár értéke 700.000 korona, ebből azonban jelzálogi kölcsönre 400.000 koronát levonnak és a hátralékos 300.000 koronából 200.000 koronát részvényekben, 100.000 koronát készpénzben fizetnek ki a Scholz-czégnek. A részvényalírás záróideje 1908. október 15. Az alapítók: gróf Zichy János, Zsolnay Miklós, Kindl József, Truka József, János Engel Gyula, Jeszenszky Imre, Döry Ödön, Krausz Béni, Seper Kálmán, Horváth István és Pörster Jenő.

Uj vonatjáratok. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés megsürgette a kereskedelemügyi miniszternél a Kassa és Sátoraljaihely, Ódombóvár és Báltaszék, valamint Pécs és Báltaszék közötti már régebben tervebe vett új vonatjáratoknak rendszeresítését. Az egyesülés előterjesztésére a kereskedelemügyi miniszter most arról értesíti az O. M. K. E.-t, hogy a szóbanlevő vonatjáratok a folyó évi nyári menetrend tárgyalása alkalmával nem hagyhattak figyelmen kívül és életbeléptetésük csupán a mozdony és személykocsiszerezvény hiánya miatt maradt el. Az új vonatjáratok bevezetésére irányuló kérelmet nyilvántartják s mihelyt kellő számú mozdony és személykocsi fog rendelkezésre állani, a vonatjáratok forgalombahelyezése is meg fog történni.

Vágóállatbiztosítás Budapesten. A mészárosoknak gyakran érzékeny veszteségük volt amiatt, hogy a levágott állatokat valamely ok miatt elkobozták és nem volt semminemű intézmény, amelynél az elkobzásokból eredő és egy teljes esztendő folyamán nagyobb összeget kitevő károsodás miatt visszatérítést, illetve kárpótlást nyerhetek volna. E bajon való segíthetés módozatainak megállapítása felett szakkörökben már hosszabb idő óta folytak a tanácskozások, amelyek most eredményre is vezettek. A mészárosipartestület előljárósága e tárgyban rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen Reisz Dávid elnökölt. A tanácskozást később a gyűlésbe meghívott állatbizományi cégek képviselőivel folytatták. A hosszabb tárgyalások után elfogadott megállapodás a következő: A budapesti mészárosok és a bizományosok közös visszatérítési szövetkezetet létesítenek.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatra valódi áldás gyomorbetegségek és székesorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-8 óra alatt tel. jesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér.
nagy üveg 60 fillér.

A megállapítandó biztosítási díjnak 20 százalékát a mérszárosok, 80 százalékát a bizományosok, illetve a beküldők fedezik. A szövetkezet az egészben elkobzott állatok teljes árát haladéktalanul visszatéríti a mérszárosoknak. Az üzem egyelőre három, esetleg hat hónapra van tervezve. A végleges megállapodásokat az ipartestület rendkívüli közgyűlése elé fogják terjeszteni. Az elnököt megbízták, járjon közbe a városnál, hogy a vásárpénztár is belépessen a szövetkezetbe.

Csáktornya új megállóhelye. Csáktornya község a Déli vasút és az államvasutak igazgatóságától a tanítóképző-intézet mellett új megállóhely létesítését kérte. A Déli vasút igazgatósága értesítette a községet, hogy a megállóhelyet hajlandó létesíteni, ha a költséget Csáktornya község és vidéke magára vállalja.

Az „Anker” élet- és járadék-biztosító-társaság (Magyarországi igazgatóság, Budapest, Erzsébet-tér 13.) 1908. július havában benyújtott a társaságnál 936 ajánlat 6.705,672 K biztosított összegre és kiállított 921 kötvény 6.756,836 K összegre. Díjak fejében bevett a társaság 1.506,812 K-át és elhalálozás folytán kifizetett 683,049 K-át. A január-július havi időszak alatt benyújtott 6063 ajánlat 44.229,483 K-ra és kiállított 5396 kötvény 39.654,172 K-ra. Ugyanezen időszakban díjakért 11.838,596 K-át vételezett be a társaság, halálesetek folytán pedig 3.122,535 K-t fizetett ki. A társaság vagyona 1907. december 31-én 174 millió K, biztosítási állománya 538 millió K, halálöszték és esedékessé vált elérési biztosítások folytán a társaság fennállása óta 338 millió K fizetett ki.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-intézet. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arson-alizatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hystéria).
Rendelés d. o. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektus!

Idégyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdések (Paralysis).
Idegfájdalmak, idegzsibák (Neuralgiák, lochias).
Gerincvelő-sorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Köszvény és ceuz (Rheuma, huygysavas lerakódások, izületi és csontbetegsége).
Székrekedés.
Anyagcserebejok. (Elhízás, cukorbetegség, vérszegénység).
Bőrbejok. Bőrvizketeg.
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszóság).
Aranyeres csomók.

VIZÁLLÁS

méter		méter	
aug. 19. aug. 21.		aug. 19. aug. 21.	
Ann	Shárding 1.57 1.57	Baja	M.-Szécs 0.60 0.60
Duna	Passau 2.36 2.36		Tekelháza 0.77 0.77
	Linz 0.19 0.12		V.-Námény 0.72 0.75
	Nécs 0.02 2.7		Tokaj 1.8 1.8
	Pozsony 1.00 1.00		Tiszaújváros 1.22 1.22
	Komárom 2.43 2.43		Szolnok 0.80 0.83
	Budapest 1.82 1.42		Csongrád 1.33 1.33
	Paks 2.48 2.48		Szeged 1.10 1.10
	Mohács 3.38 3.08		P.-Bocsa 2.09 2.29
	Gombos 2.39 2.39	Óndava	Hódr 0.96 0.96
	Ujvidék 1.45 1.45	Tapoly	Bárfia 0.72 0.72
	Pancsova 1.92 1.92	Bodrog	Ladány 0.88 0.83
Arva	Orsova 0.3 0.23	Sáó	Zsolca 1.29 1.29
Vág	Mórahalom 0.75 0.75	Székely	H.-Németh 0.96 0.96
	Troncsán 0.40 0.40	Berettyó	Margitta 0.68 0.68
	Szered 0.77 0.77	R.-Uffalu	0.15 0.15
Hába	Sz.-Góthárd 0.40 0.50	Kőrös	Csucs 0.42 0.42
	Sárvár 0.10 0.10		N.-Várán 0.06 0.06
	Győr 1.91 1.91		Belényes 0.59 0.59
Dráva	Várán 1.75 1.75		Tonka 0.28 0.28
	Zákány 0.24 0.24		Gurahone 0.30 0.30
	Boros 0.98 0.98		Borosjenő 0.48 0.48
	Bécs 1.44 1.44		Békés 0.01 0.01
	M.-Szerdah. 0.68 0.68		Gyoma 0.83 0.83
Hura	Zagyab 1.08 1.08	Maros	Gy.-Fehérvár 0.04 0.04
Száva	Székely 0.18 0.18		Branyicska 0.56 0.56
	Mitrovicza 1.75 1.75		Foborsin 0.0 0.0
Szamos	Dócs 0.84 0.84		Arad 0.50 0.50
	Dócs 1.32 1.32		Makó 0.26 0.26
Kraszna	N.-Szátyó 0.0 0.0	Jemes	K.-Kostály 0.96 0.96
Latorca	Munkács 0.18 0.18	Béga	Kiszlótó 0.0 0.0
Laborec	Homonna 0.28 0.28		Tomosvár 0.04 0.04
Ung	Pereseny 0.0 0.0		Becskepek 0.80 0.80

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Gazdát: ERDŐS ARMAND

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDÉ

Gabonatőzsde.

Budapest, augusztus 21.

A mai készáru piacra barátságos volt a hangulat. Bőséges kínálattal szemben a malmok kissé tartózkodók voltak ugyan, de az árak lejebbszorítására nem nagyon rétrekedtek. Mivel másrészt az eladók sem voltak rátartósak, meglehetősen élénk forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mintegy 45.000 q buza kelt el jól tartott árakon. A legdrágább eladási ár 23.65 korona volt 80.5 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 21.80 korona 77 kilós szerémségi buzáért. A határidőpiacra a mai üzlet különben szilárdan és a tegnapielőtti zárlatnál némileg magasabb jegyzésekkel indult meg, kezdetben meglehetősen jó vételkedv mutatkozott és csekélységgel még tovább javultak a jegyzések, később azonban egyre élénkebb kínálat kezdett mutatkozni, mire aztán lanyhult kissé az irányzat és az árfolyamok is gyöngültek kevésbé. A szerdai zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen csak nagyon kevés eltérés mutatkozik az árfolyamokban; így az októberi buza, az áprilisi buza és az újtermeni két-két fillérrel, az októberi rozs hat fillérrel, az októberi zab tíz fillérrel gyöngült.

Vidéki piacok gabonajegyzései.

Az O. M. G. E. jelentése szerint a vidéki gabonárák augusztus 21-ikén a következők voltak:

	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
Arad	21-—	16:60	14-—	14:20	14:60
Baja	22:40	17:80	14:80	15-—	14:80
B.-Gyarmat	—	—	—	—	—
Debreczen	21-—	16-—	14-—	16-—	17-—
Eszék	21:40	17:20	15:20	15:40	16:40
Győr	22:60	18:60	17-—	16:60	—
Kassa	21-—	17-—	15-—	15-—	17-—
Léva	21:50	18:60	16:40	16:40	17-—
Losoncz	21:60	71-—	16-—	16-—	17-—
Miskolcz	22:40	18-—	14-—	16:40	18-—
N.-Becskepek	21:60	18-—	13:20	14-—	14-—
N.-Kanizsa	22-—	18-—	16:90	16:40	16:40
N.-Sz.-Miklós	21-—	17:20	14-—	16-—	15:60
Nagyvárad	—	—	—	—	—
Ny.-Egyháza	21:20	18:20	15:80	16:50	16:50
Nyitra	22:40	19:20	18:50	16:80	15:60
Pancsova	21:70	—	14-—	14:60	14:30
S.-A.-Ujhely	—	—	—	—	—
Sopron	22:70	18:50	17:10	16:60	—
Szatmár	20:60	18-—	13:40	14-—	17:60
Szolnok	—	—	—	—	—
Temesvár	—	—	—	—	—
Ujarad	20:80	16:60	14-—	14-—	14:60
Verecz	21-—	16:80	14-—	14:50	15:60
Zalaegerszeg	21:80	17:60	16-—	15:60	17-—
Zenta	22:20	19-—	14-—	15:20	15-—

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki uj	75	—	79	22.85—23.15
"	76	—	80	23.05—23.45
"	77	22.60—22.90	81	23.15—23.55
"	78	22.70—23.00	82	—
Féjermegyei uj	75	—	79	22.65—28.95
"	76	—	80	22.95—23.35
"	77	22.40—22.70	81	—
"	78	22.50—22.80	82	—
Pestvidéki uj	74	—	78	22.50—22.90
"	75	—	79	22.65—23.05
"	76	—	80	22.95—23.35
"	77	22.40—22.70	81	—
Bánsági uj	74	—	78	22.70—23.00
"	75	—	79	22.85—23.15
"	76	—	80	23.05—23.45
"	77	22.60—22.90	81	23.15—23.55
Bácskai uj	74	—	78	22.60—22.95
"	75	—	79	22.75—23.15
"	76	—	80	22.95—23.40
"	77	22.50—22.90	81	—
Rozs I.-rendű uj	—	—	—	18.75—18.85
középmínőségű uj	—	—	—	18.55—18.55
II.-rendű	—	—	—	15.40—15.70
III.-rendű	—	—	—	15.00—15.40
IV.-rendű	—	—	—	15.60—16.80
Zab I.-rendű	—	—	—	16.20—16.50
II.-rendű	—	—	—	15.65—15.80
Tengeri belföldi uj	—	—	—	—
Repce: Káposztarepce	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

A készáru piacon elkelt:

Buza, Tiszavidéki: 200 mm. 80 kg. 23.60 korona, 100 mm. 80 kg. 23.50 korona, 300 mm. 80 kg. 23.50 korona, 200 mm. 80 kg. 23.40 korona, 900 mm. 80 kg. 23.50 korona, 700 mm. 80 kg. 23.50 korona, 200 mm. 79.5 kg. 23.45 korona, 100 mm.

79.5 kg. 23.40 korona, 400 mm. 79.2 kg. 23.40 korona, 200 mm. 79 kg. 23.50 korona, 200 mm. 79 kg. 23.10 korona, 200 mm. 79 kg. 23.15 korona, 400 mm. 79 kg. 23.15 korona, 200 mm. 79 kg. 22.70 korona, 500 mm. 78.8 kg. 23.40 korona, 100 mm. 78.5 kg. 23.30 korona, 400 mm. 78.5 kg. 23.10 korona, 500 mm. 78.5 kg. 23.10 korona, 100 mm. 78 kg. 23.35 korona.

Pestvidéki: 400 mm. 80.5 kg. 23.65 korona, 200 mm. 85 kg. 23.65 korona, 1200 mm. 80 kg. 23.40 korona, 500 mm. 79.8 kg. 23.20 korona, 200 mm. 79 kg. 23.20 korona, 100 mm. 79 kg. 23.— korona, 100 mm. 79 kg. 22.75 korona, 200 mm. 79 kg. 22.70 korona, 100 mm. 78.5 kg. 22.60 korona, 200 mm. 78.5 kg. 22.70 korona, 300 mm. 78.5 kg. 23.20 korona, 150 mm. 79 kg. 23.20 korona, 100 mm. 78 kg. 23.20 korona, 1000 mm. 78 kg. 23.15 korona, 100 mm. 78 kg. 23.— korona, 100 mm. 78.5 kg. 23.— korona, 100 mm. 77.5 kg. 22.70 korona, 100 mm. 77 kg. 23.— korona, 3000 mm. 76.8 kg. 22.— korona, 300 mm. 75 kg. 22.26 korona.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 79 kg. 23.— korona, 200 mm. 79.5 kg. 23.— korona.

Szerémségi: 2600 mm. 77 kg. 21.80 korona. Törökbecsei: 5000 mm. 79.5 kg. 23.50 korona, 2000 mm. 79 kg. 23.40 korona, 3400 mm. 79 kg. 23.25 korona.

Bácskai: 300 mm. 79 kg. 23.60 korona, 2000 mm. 78 kg. 23.20 korona, 700 mm. 76.3 kg. 22.80 korona.

Becskepek: 5000 mm. 80 kg. 23.55 korona Hartai: 1305 mm. 77.5 kg. 23.10 korona. Makói: 5000 mm. 79.5 kg. 23.50 korona.

Rozs: 100 mm. 18.55 korona, 300 mm. 18.50 korona, 500 mm. 18.50 korona.

Árpa: 680 mm. 15.30 korona Zab: 100 mm. 16.90 korona, 100 mm. 16.35 korona, 100 mm. 16.30 korona.

Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacra kötött:

Dél előtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza 1908. októberre 11.19, 11.21, 11.16. Buza 1909. áprilisra 11.56, 11.59, 11.53. Rozs 1908. októberre 9.30, 9.31, 9.27. Zab 1908. októberre 8.11, 8.12, 8.08. Tengeri augusztusra —, —, —. Tengeri 1909. májusra 7.12, 7.14, 7.10.

1 óra 30 percig zárulnak:

1908. októberi buza	11.15—11.16
1909. áprilisi buza	11.52—11.53
1908. októberi rozs	9.25—9.26
1908. októberi zab	8.08—8.09
1908. júliusi tengeri	7.70—7.72
1909. májusi tengeri	7.10—7.11

Budapesti gabonaforgalom.

1908. augusztus 18-tól augusztus 20-ig.

Erkezett: Elszállított:

Buza	30143	4155
Rozs	4132	100
Árpa	10775	4400
Zab	5529	—
Tengeri	—	7628
Liszt	763	24799
Korpa	—	5284

Értéktőzsde.

A tegnapi Szent István-napi magánforgalom csekély volt az értéktőzsdén. A Magyar hitelrészvény, bécsi eladásokra gyöngült, ellenben az Osztrák hitel szintén vételre tartott árfolyamon maradt. A tegnapi magánforgalomnak egyik érdekes eseménye volt a 4%-os koronajáradék élénkebb kereslete, melyet a párisi jegyzés hírére vásároltak. A mai előtőzsde már a gyengébb külföldi jelentésekre, valamint a bécsi tőzsde kedvtelen hangulataára, szintén gyenge irányzattal folyt le. A forgalom mérsékelt volt, mely a zárlat felé teljesen elcsendesült. A déli tőzsde folyamán kedvezőbb berlini jelentésekre és bécsi fedezésekre általában javult; a forgalom azonban csekély keretek között mozgott. A helyi piacon teljesen szünetelt a forgalom. A járadékpiac a tegnapi élénkebb forgalom után ma már ismét csendes volt. Az Osztrák hitel ma reggel 628.75 koronán indult, előbb 629.25-re javult, aztán 628.75-re gyöngült, később újra 630.50-ig emelkedett. A Magyar hitel 742.50 koronás kezdő kurzusra 741.75-re gyöngült, aztán 742.50-re javult, az Államvasut 691.25 koronán kötött. Forgomba került továbbá: Leszámitolóbank 471.25 koronán, Jelzálog 430.50—430.25 koronán, Városi villamos vasut 260.50 koronán, Magyar ko-

koronajáradék 92.90 koronán, Hazai bank 280.— koronán, Salgó 574 koronán.

Előfizésde.

Előfizésde üzletellen.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 629.25—628.52 Magyar hitelrészvény 742.50—741.75. Osztrák-magyar államvasut —. Rimamurányi vasmű —. Jelzálogbank 435.50.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde szilárd.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 629.25—630.25. Magyar hitelrészvény 741.15—742.50. Osztrák-magyar államvasut 691.—. Déli vasut —. Rimamurányi vasmű —. Magyar leszámítolóbank 472.50. Jelzálogbank 430.50. Salgótarjáni közszénbánya r.-t. 574.—.

Utófizésde

Az utófizésde szilárd. Köttek: Osztrák hitelrészvény 630. Magyar hitel 742.25. Államvasut 691.—. Jelzálogbank 430.50. Leszámitoló-bank 472.50. Közúti villamos 261.—.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, augusztus 21. (Saját tudósítónk jelentése.) A külföldi tőzsdék jelentései nem mutattak egységes irányzatot és az áralakulások nem adtak direktívát. Egyébként sem fordult elő semmi olyasmi, ami a konzumot nagyobb tevékenységre készítette volna és így a piacon nagy üzletlenség uralkodott. Gabonaneműek irányzata nyugodt, árai változatlanok, takarmányok közül tengeri tartott, zab nyugodt irányzat mellett néhány fillérrel olcsóbban lett volna kapható. Árpában az irányzat nyugodt, a külföldi érdeklődők nem voltak piacon, a konzum csak némi kis mennyiséget vásárolt. Árengedményeket az eladók nem koncedáltak. Köttetett egy tétel morvaországi urasági áru 10.50 K származási helyéről. Ami az argentinai gabonakivitel illeti, az e héten 39.000 tonnára rugott, míg a múlt héten 26.000 tonnát tett ki összesen.

Jegyzetett buza: új tiszavidéki 11.95—12.40 korona, marosi 11.75—12.15 kor., bánáti 11.75—12.15 korona, tótfelvidéki 11.55—12.— korona, csepeli —. korona, új déli vasuti 11.60—12.—, marchfeldi 11.35—11.75 korona.

Uj-rosz: tótfelvidéki 9.70—9.95 korona, csepeli 9.65—9.90 kor., pestmegyei 9.75—10.— déli vasuti 9.65—9.90 korona, különféle magyar 9.65—9.90 kor., osztrák 9.55—9.80 korona.

Arpa: morvaországi 9.40—10.75 kor., marchfeldi 9.—9.90 kor., bécsvidéki 9.—10.— kor., tótfelvidéki 8.30—10.40 kor., csepeli —. győri —. kor., déli vasuti 8.50—10.— kor., tiszavidéki 7.60—9.40 kor., északmagyarországi 8.—10.— korona.

Magyar tengeri: régi 8.25—8.50, új —. korona, cinquantin 8.70—9.—, új —. korona.

Magyar zab: selejtes —. kor., közepes 8.40—8.95 korona, elsőrendű —. kor., válogatott 8.95—9.25 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai —. korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, augusztus 21. A mai előfizésden a külföldi impulzus hiányában az üzleti tevékenység nagyon szűk körben mozgott. Alpesi bányarészvényekben némi realizációkat eszközöltek. Csak Déli vasuti részvényekben volt az üzlet valamivel élénkebb. A déli tőzsde nyugodtan, tartott árfolyamokkal indult. Később berlini jelentések kapcsán a hangulat általánosán javult, különösen Hitelrészvények emelkedtek.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitelr. 628.75. Magyar hitelr. 739.50, Länderbank —. Államvasut 691.—. Elbavölgyi vasut —. Déli vasut 112.50— Alpesi bányatársulat 670.75. Rimamurányi 555.50 Májusi járadék 96.30. Magyar koronajár. —. Orosz érték —. Török sorsjegy 184.25, Német márka 117.42.

A déli tőzsde nyugodt hangulatban nyílt meg.

1 óraker jegyeztek:

Osztrák hitel 628.75, Magyar hitel 740.50, Länderbank 437.—, Unio-bank 542.50, Államvasut 691.—, Anglo-bank 293.50, Bankverein 515.50, Déli vasut 112.75, Gőzhajó —. Alpesi bányarészvény 670.75, Májusi járadék 96.30, Magyar koronajáradék 92.90, Török sorsjegy 184.25, Német márka 117.42, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 555.—, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —. Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, augusztus 21. (Osztrák értékek zárata.) 4-2 százalékos papír-járadék 96.35, 4 százalékos

osztrák arany járadék 115.95, 1860-as sorsjegy 152.25, Osztrák hitelsorsjegy 474.—, Angol osztrák bankrészvény 293.—, Bécsi Bankverein 514.70, Osztrák-magyar bank 1739.— Déli vasut 112.50 Dunagőzhajózási társ. 1000.— Dohány rész. 391.— Cs. k. arany (vert) 11.35 Német bankv. 117.37 Osztr. koronajáradék 96.45, 1864-es sorsjegy 260.50, Osztrák hitelintézeti részvény 629.25, Union-Bank 542.50, Osztrák Länderbank 436.50, Osztrák-magyar államvasut 690.50, Elbavölgyi vasut 451.—, Alpési részvény 679.60, 20 frankos 19.08, Londoni váltóár 239.45, Lipótkohó 423.—, Töröksorsjegy 184.40. Nyugodt.

Bécs, augusztus 21. (Magyar értékek zárata.) 4 százalékos arany-járadék 111.05. Tiszal és szeg. kölcs. sorsjegy 143.25, Magyar hitelbank részvény 739.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 473.—, Rimamurányi 552.—, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 398.—, Magyar koronajáradék 92.85, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —. Magyar nyer.-k. sorsjegy 183.50, Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 429.—, Magyar keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, augusztus 21. (Tőzsdejelentés.) A tőzsde irányzata megnyitáskor szilárd volt. Az üzleti tevékenység azután, mint eddig, ugy most is, a legszűkebb határok között mozgott. Csak egyes értékek, amelyeket a spekuláció előnyben részesített, javultak, így a vezető kohórészvények, amelyek az Iron Monger kedvezőbb üzletjelentésére körülbelül ½%-kal emelkedtek. Vasutak közül Kanada Pacific-részvények és Déli vasut magasabban jegyeztek. Bankok többnyire mérsékelt veszteségeket szenvedtek, szintegy járadékok, amelyek közül csakis törökök jegyeztek némileg jobban. Gőzhajós részvények háttérbe szorultak. A további folyamatban az elért árfolyamjavulások az uralkodó üzleti kedvetlenség nyomása alatt legnagyobb részben ismét elvesztek. Zárlat nyugodt. A készpénzpiac túlnyomórészt gyöngébb irányzatot követett. Magánleszámitolási kamatláb 2½%, napipénz 3%, utimópénz 3¼%.

Zárlatkor jegyeztetik: 4-2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.90, osztrák hitelrészvény 198.—, Déli vasut 140.—, orosz bankjegyek 214.80, 4 százalékos új orosz kölcsön 77.50, Disconto Commandit 176.10, Dinamit-truszt 165.50, Harpeni 200.—, Unifikált török járadék 93.70, 4-2 százalékos ezüst-járadék 96.30, 4 százalékos magyar aranyjáradék —, Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 85.10, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 214.25, Gelsenkircheni 193.60, Laurakohó 209.60. Kedvetlen.

Frankfurt, (Zárlat) aug. 21. 4-2 százalékos papír-járadék 99.35, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.65, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.45, Osztrák hitelintézeti részvény 197.60, Osztrák-magyar államvasut 147.75, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 203.92, Bécsi Bankverein 140.75, Villamos részvény 140.50, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.60, 4-2 százalékos ezüstjárdék —, Osztrák koronajáradék 96.40, Magyar koronajáradék 93.—, Osztrák-magyar bank 124.70, Déli vasut részvény 21.30, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 857.75, Párisi váltóár 811.33, Union bankrészvény —, Alpési bányarészvény —. Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) augusztus 21. 4-2 százalékos ezüstjárdék 99.—, 1860. sorsjegy 153.—, Déli vasut 21.50, 4 százalékos aranyjáradék 89.70, Osztrák hitelrészvény 198.—, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 104.30, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.30. Gyengébb.

London, augusztus 21. Angol consol 86½%.

Páris, aug. 21. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.97, Osztr. aranyjáradék 99.80, Magyar aranyjáradék 94.80, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 487.—, 4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 287.— 5 százalékos marokkói járadék 515.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 95.40, 4 százalékos Kons. amori, román járadék 91.—, 4 százalékos Amort. román járadék 1905.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 99.60, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 518.—, 4 száz. Szerb járadék 1907.—, 4 százalékos spanyol járadék 96.15, 4 százalékos unifikált török jár. 94.30, Török sorsjegy 174.—, Török dohányrészvénye 412.—, Osztrák földhitelintézet 11.24, Osztr. Länderbank 472.—, Magyar Jelzálogbank 456.—, Banque de Paris 1520, Banque Ottomane 694.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 117.—, Meridional vasut 666, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 599.—, Rio Tinto 17.41, Sucrelle d'Egypte

—, Tula 271.—, Thomson Houston —, Urikány kőszén 170, Chartered 20.50, De Beers 303.50, East Rand 105.50, Jagersfontein 106.—, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 61.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.12, Váltó német piacokra (rövid) 123.17, Váltó Bécsre (rövid) 104.93, Váltó Belgiumra (rövid) ¼, Olasz aranyváltó (rövid) 1/8, Váltó Svájcra (röv) pari. Csek Londonra 251.35, Magánkamatláb 1½, Engedő.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vásárcsarnok.

1908. augusztus 21-én.

Jelentékeny hozatalok mellett a kereslet gyöngébbé iránt mérsékelt úgy, hogy az érkező tételek csak redukált árak mellett volt elhelyezhető. Különösen szőlőben s körteben történt nagyobb visszacsúszás. Dinnye ideje már muldófélben van s nem keresett. Nyári alma csendes. Besztercei szilva elég jól elhelyezhető. Vaj szilárdabb. Tojásjegyzéseink utolsó jelentés óta ismét emelkedtek némileg.

Mai árak:

Husneműek: Helybeli marhahús hátulja 128—136 K, eleje 108—112 K, vidéki borju, bőrbőn hosszan mérve súlylevonás nélkül 70—80 K, helybeli borjúhús 112—124 K, sertésbőr szalonnával 130—132 K, lehuzott sertés 132—136 K, szalonna friss 128—130 K, szalonna sózott 116—120 K, szalonna füstölt 128—132 K, olvasztani való 128—132 K, hár 144—148 K, sertészsír 140—144 K, mind métermázsánsként. Füstöltbőr (vidéki) kg.-ja 1.30—1.60 K, hazai sonka 1.80—2.— K, szalámi magyar 3.20—4.— K, nyári szalámi 1.20—1.40 K.

Vad: Őz 1.60—1.80 K, szarvas —.70—80 K dáravad —, vaddisznó —, K kg.-kén egészben, nyul nagy 2.80—3.20 K, nyul stüldő 2.—2.40 K, fogoly 1.—1.20 K, fácán — K szalonna —, K, darabonként. Fenyvesmadár kötege —.

Baromfi-félék: Élő rántani való csirke 1.20—1.60 K, sütni való 2.—2.60 K, kacsza sovány 2.40—3.40 K, kacsza hizott 4.—5.— K, liba fiatal 4.50—7.60 K, lud hizott 10.—16.— K, tyúk 340—380 K, pulyka — K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.30—1.50 K, hizott rucza 1.40—1.60 K, hizott pulyka —, K, levestyúk 1.40—1.80 K kg.-ként, Pulárd 180—2.— darabonként.

Tejtermékek: Tevaj (centrifugált) I. 2.20—2.40 K, II. 2.—2.10 K, főzővaj (köptilt) 1.40—1.80 K, tehénturó 10—24 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöltségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 8.—8.20 K, rózsza új 6.80—7.20 K, fehér 5.—5.40 K, kifli —. K, sárgarépa 8.—12.— K, petrezselyem 8.—16.— K, vöröshagyma makói 16.—18.— K, közönséges hazai 8.—10.— K, fokhagyma 30.—36.— K, káposzta 13.20—13.60 K 100 kg.-ként. Burgonya, új —, K, kalarabé —. fill, spárga solo K, közep — K, leves — f kg.-ként. Zöldeb hűvelyes — K, kifejtett — K, zöldborsó hűvelyes —, K, kifejtett — K. Paradicsom 6.—8.— K 100 kg.-ként. Uborka salátának 10.—12.— K, ecetbe —.60—1.—, savanyítani —.80—1.— K 100 darabonként.

Gyümölcsfélék: Szőlő — 20.—.32 fillér kg.-kint Alma válogatott elsőrendű áru (aranyarmen rannet, Jonathán, Törökbálint, batul stb.) — K, másodrendű — K, harmadrendű apró áru — K. Körte elsőrendű —.40—.60 K, másodrendű 20—30 K, dió I. 40—60 K, II. 30—40 K. Görögdinnye — K, cantalup — K, turkestan — K 100 darabonként.

Vegyesáruk: Méz —70.—94.— K. gyümölcsíz —. K, gomba friss —. kilogrammonként.

Tojás: bácskai 75—77 K, erdélyi apróbb áru 73—74 K.

Budapesti szurómarhavasár.

Budapest, augusztus 21. Felhajtott: 1270 drb élő borju (közte 15 rugott), — drb leölt borju, — drb növendékmarha, — drb élő bárány, — drb leölt bárány.

Arjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 80—86 fillér, kivételesen 88 — fillér; középminőségű élő borjúkért 70—78 fillér; leölt borjúkért — fillér; silány és rugott borjúkért 52—60 fillér, növendékmarháért — fillér, kilogrammonként, levonás nélkül. Élő bárányokért — korona, leölt bárányokért — korona páronként. Az irányzat élénk volt, az árak változatlanok maradtak.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, augusztus 21-én. (Hivatalos tudósítás). Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónként 400 kilogrammon felül) — fillér. Fialat nehéz (párónként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fialat könnyű (párónként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 130—132 fillér. Fialat közép (párónként 131—132 fillér. Könnyű (párónként 250 kgr-ig) 135—137 fillér. Szerbiai nehéz (párónként 260 kg fölül súlyban) — fillérig, közép (párónként 240—260 kilogramm súlyban) — fillérig.

Sertéslétszám: 1908. évi augusztus 18. napján volt készlet 36682 drb., 1908. augusztus hó 19-én felhajtott 1634 darab, 1908. augusztus 19-én elszállított 206 darab, 1908 augusztus 21. napjára maradt készletben 38110 drb. A hízott sertésüzlet irányzata: csendes.

Sertésüzletvásár.

Budapest, aug. 21. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 930 darab sertés, 64 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 1001 darab sertés, 1 darab süldő, — darab malacz. Összesen 1931 darab sertés, 65 darab süldő, 6 darab malacz. Eladott 1521 darab sertés, 38 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 410 drb sertés, 27 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirterítés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban 98—108 fillér, ételsúlylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig, 100—110 fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsúlylevonással 126—134 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 128—136 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 128—134 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140—300 kgr.-ig — fillérig, ételsúlylevonással — fillérig. Belföldi süldő 96—124 fillérig, norvát süldő — fillér Malacz — fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők.) A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

GYÓGYITHATÓ A SÉR? — E kérdéssel foglalkozó tanulmány most hagyta el a sajtót. Bárkinek díjtalanul zárt borítékban megküldi.

POLLITZER SÉRMBULATORIUM

Budapest, Kossuth Lajos-utca 8., főemelet. Egész nap orvosi ingyenes rendelés.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 20. —

Kinevezések. A földmivelésügyi miniszter Malicsk Odón selyemtenyészési pénztárnokot és Kiszely Ede méhészmestert a IX. fizetési osztályba, Láner Károly budapesti lakos, okleveles gazdát, az állami állományok és telepítési szolgálat személyzeti létszámába, ideiglenes minőségű fizetéses gazdasági gyakornokká; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Simon Józsefet, Szabó Károlyt, Lett Józsefet, Fiedler Lajost, Vayán Ferenczet, Varga Bélát, Tamás Istvánt, Deschlenszky Nándort, Joó Sándort, Sándor Szilvesztert, Sturm Józsefet és Kozma Sándort, a gyógypedagógiai tanítóképző II-ik évfolyamán működő okleveles tanítókat a gyógypedagógiai intézetek létszámába állami tanítónak, valamennyit ideiglenes minőségben, Hajdu Ferenc okleveles gépészt az országos m. kir. zeneakadémia rendszeresített gépész állására ideiglenes minőségben, Orosz Ilonát és Biringer Margit okleveles tanítókat a páczini állami elemi népiskolához rendes tanítókká nevezte ki.

Athelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Siposs Jenő ercsényi állami elemi iskolai tanítót a páczini állami elemi iskolához helyezte át.

Pályázatok. A munkácsi adóhivatalnál gyakornoki, az azoldi javító-intézetnél két felügyelői, a har-tai orsz. közvetítő-intézetnél örmesteri állásra 2 hét; a zalatna főbányahivatalnál bányafőorvosi, a muzslai járásbírósnál irnoki állásra 4 hét; a kolozsvári javító-intézetnél gondnoki állásra 5 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJORMÁTYÁS

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése. 1908. augusztus 21-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az idő tulnyomóan derült. Kiseb esők az északi és keleti Felföldön fordultak elő. A hőmérséklet tovább emelkedett és maximuma: Csáktornyaán 27 C°, minimuma: Tátrafüreden 6 C° volt.

Ó-Gyallán tegnap délelőtt 11 óra 37 perctől 11 óra 55 percig közepes erősségű földrengést jeleztek a műszerek.

Prognózis a következő 24 órára:

Melegebb és tulnyomóan száraz idő várható.

Table with columns: Allomás, Legnagyobb magasság, Hőmérséklet, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék, Hőmérséklet. Lists various locations and their weather conditions.

Table with columns: Buza, Kétszemes, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára. Lists prices for various types of wheat and other grains.

Table with columns: Pénz, Ár. Lists prices for various types of bonds, stocks, and other financial instruments.

Table with columns: Pénz, Ár. Lists prices for various types of bonds, stocks, and other financial instruments.

KÜLÖNFÉLÉK.

Mea culpa!

En alkotóm, a végső küzdelemben
Bűnbánó arcczal feléd fordulok:
Ha volt is vétkem, már leveleztem,
Érzem: a golgotán megrozkadok...
Ó, vedd le rólam lesújtó kezéd,
Sebzett válam, úgy nyomja a kereszt...

Igaz, sokszor lázadt ellened lelkem,
Hogy láttam, mily meddő a küzdelem.
Szent neved illetlen ajkamra vettem
S megint benned végkép a hitem...
De szent volt a cél, mit elérni vágytam:
Nem maradhattam a földnek sarában...

Te adtál szárnyat csüggeteg lelkemnek,
Hogy repüljek a szebb jövő felé,
Hol jószág van csak, hire sincs a szennynek...
S midőn szívem már majdnem föllelé
A boldogságát, akkor összezuzva,
Szárnyaszegetten hullottam a porba...

Most hogy továbbint szívem legszebb álma...
És fejtemre az ősznek dere szállt...
Letört ifjúságom ékes virága...
Látva: minden reményem rommá vált.
Ellened, Uram, már nem harcolok,
Legyen meg a Te szent akaratom...

En alkotóm, a porba sülve kérlek,
Küldjed felém jószágod sugarát:
Vess véget már a sok-sok szenvedésnek,
Vérző testem ne vonszoljam tovább...
Bocsás meg, ha vétettem ellened,
És vedd magadhoz fáradt lelkemet.

Vékony Pál.

(Tegezés a francia forradalom korában.) Közismert dolog az, hogy a francia forradalom alatt egy ideig a francia polgárok és polgárnők tegezték egymást. Azt azonban csak kevesen tudják, hogy minő módon kapott lábra ez a szokás és mikor tűnt le ismét. Egy tekintélyes családból származó hölgy, Louise Róbert, egy luttidu származású ember neje, leánya Guinement de Keralio lovagnak, volt az első, aki azt ajánlotta, hogy a francia polgárok és polgárnők általános és kölcsönösen tegezzék egymást,

hogy ily módon is kifejezésre juttassák a demokratikus egyenlőség fenséges elvét. Ezt az ajánlatot Louise Róbert férje lapjának, a republikánus „Mercur national”-nak 1790. évi december 14-iki számában álnév alatt is közzétette. Ez éppen abban az időben történt, amikor a citoyen és citoyenne megszólítás kezdte kiszorítani az addig szokásos „monsieur”-t és „madame”-t, de azért még jó ideig eltartott, míg a tegezés általános elterjedt. 1792. augusztus 10-től kezdve a tegezés az ü. n. „nép-egyesületek”-ben szabálylává vált és 1793-ban Párisban is a demokrata érzelmek kifejezőjévé vált. Robespierre és a többi vezető férfiu még hallani sem akarták róla és a konvent, amelynél a „népegyesületek” ily tárgyú dekrétum kibocsátását kérték, elutasította a kérést. Lassankint azonban a tegezés annyira elterjedt, hogy hivatalos iratokban is használták. Elterjedt a hivatalokban, a hadseregben és innen terjedt el a lakosság minden rétegébe. Így tartott ez a köztársaság II. évének Thermidor haváig, amelynek 9-ik napján ismét visszatért a megszólítás előbbi formájához. Amikor a III. év Ventose 21-én egy polgár Páris egy kávéházában egy tábornokot letegeztet, ez utóbbi bosszankodni kezdett e vakmerősége felett és alaposan összeszóvalkozott. Ugyanez évben La Harpe az Ecole normal-ban tartott felolvasásában tiltakozott a tegezés ellen és a következő két évvel bizonyította álláspontjának helyességét, amelynek logikai kapcsolata azonban nem egészen világos:

1. A tegezés a zsarnoki uralom alatt álló országokban szokás, mint például Oroszországban.
2. Van morális és szociális egyenlőtlenség, amelyek a természetben és az éssen alapulnak.

Ezután a tegezés lassankint elmaradt a mindennapi érintkezésből és csak a hivatalos érintkezésben maradt fenn továbbra is, míg a IV. év Vendémiaevében itt is megszűnt. Leghamarabb szűnt meg azonban a tegezés a hadseregben. A III. év Frimairé 10-én a hivatalos iratokban még a tábornokoknak is a „te” járta, 10-én azonban már ismét „ön” volt a megszólítás.

(Ó-egyiptomi motívumok a divatban.) II. Ramses, a nagy Fáraó, bizonyára sohasem álmolta, hogy még három ezer évvel halála után is szerepet fog játszani az emberiség történetében. Ezt a szerepet a legújabbban az angol női divat terén tölti be. Ugyanis a hosszú hadi-öltöny, amelylyel Ramses ábrázolni szokták, annyira megihletett egy találékony eszű toille-művésznőt, hogy annak mintájára egy szép női ruhát készített. A Londonban most megnyitott divatkiállításán a hölgyek elragadtatással bámulják ezt az újfajta lenge öltönyt, amelynek világos ultramarin-

kék színe a rajta levő mályva- és biborszinű lótszavirág-hímzésekkel bizonyos a piramisok országára jellemző innepélyes méltóságról tanuskodik. Egyébként a divatkiállítás számos más tekintetben is arra enged következtetni, hogy a régi Egyiptom jelentős szerepet játszik az öltözködés terén. Így például igen kedvelt és ajánlott újdonság a nyakraváló láncz, amely színes golyókból vagy tarka bőrdarabokból készült. Az ötvösök legújabb műalkotásai is ó-egyiptomi motívumokat tüntetnek fel. Gyémántot, rubintot, smaragdöt nem dolgoznak fel, hanem chalcedont, opált, turmalint, piros és zöld achatot, amelyek sokféle színeikkel és izléses összeállításukkal magikus hatást gyakorolnak a szemlélőre. Skarabeusok és a régi egyiptomiak egyéb díszítményei szintén nem hiányoznak a legújabb ruhákon, ugyancsak a stílizált lótszavirággal, a rózsával és más primitív díszítményekkel is sűrűn találkozunk a kiállításon.

(Hogyan fürödtek az ókorban?) Hogy a fürdés milyen általános szokás volt az ókorban, erről a népek legrégebbi mondái és történetei tanuskodnak. A régi görögök például rendkívül szerették a meleg fürdőt. Homérosz hősei fárasztó utazások után vagy kemény csata után a fürdőben pihenték ki a fáradalmakat. Polykaste, Nestor egyik szép leánya, elkészítette az ifju Irlemashi számára a fürdőt, önkézzel megfürösztötte, aztán illatos olajjal megkenete testét, amelyre végül egy díszes köpenyt adott. Ugyanígy fürösztötte meg a büvös Kirke is az Odysseusát. Akkoriban persze nem ütköztek meg azon, hogy nők, sőt hajadon lányok szolgálták ki a férfiakat a fürdőben. A rómaiak valóságos művészek voltak abban, hogy hogyan kell a fürdőt „élvezni”. A köztársaság kezdetén még a fürdőzés terén is nagyon egyszerűek voltak a viszonyok. Scipio Africanus például egy igen egyszerű szűk és óvalos szobában fürdött. Néró idejében azonban már keleti kényelemmel berendezett fürdők voltak, értékes márványmedencékkel, faragványokkal és művészi festményekkel. A padlózatot pompás mozaikok díszítették és a víz ezüst csövekben folyt be. A római előbb hosszabb sétát tett, azután a fürdőbe menve, az „apodyterium”-ban meleg fürdőt vett és drága olajjal megkenette magát. Együttal kefével jól megdolgozták elernyedt izmait. Majd a „caldarium”-ba ment, ahol forró levegőben vagy forró vízben gőzfürdőt vett, utána pedig a „frigidarium”-ban lehűtötte fölmelegedett testét. Az „unctarium”-ban végül testét újból bedörzsölték különféle illatos balzsamokkal, ráadták a togát, amelyet művészi ránczokba szedtek és a római jeunesse dorée képviselője mehetett napi munkája után — ha volt.

A NAGY TITOK

IRTA: W. COLLINS.

40

És Dexter lett volna a tolvaj? Esetleg a szolgák elaludtak és ő mellettük surrant el. De milyen uton juthatott be a hálószobába, hiszen be volt zárva, tehát csak a könyvtárszobán keresztül? Ugy tehát nála kellett, hogy legyen annak a kulcsa is. És ugylátszik, hogy az már jóval azelőtt is nála volt elrejtve. A hónap hetedikén jött az ápolónő Gleninchbe és már akkor a kulcs nem volt az ajtóban. Erre az ápolónő határozottan emlékezik és ezt vallomásával meg is erősítette.

Milyen következtetésre vezettek ezek a felfedezések? Dexter az izgalom egy pillanatában talán kezembe adta a rejtély kulcsát, mely így összefüggésben volt az összekötő aító kulcsával?! Harmadszor is visszatértem az íróasztalhoz. Az egyetlen, aki erre választ tudna adni, Plaimore volt.

Részletes levelet írtam neki a történetéről, bocsánatot kértem, hogy nem fogadtam meg jó tanácsát és szent ígéretet tettem, hogy semmibe bele nem fogok, amíg előbb az ő tanácsát ki nem kértem.

Mivel szép idő volt és én vágyódtam a friss levegőre, elhatároztam, hogy magam viszem el a levelet a postára.

Mikor visszatértem a villába, a házvezetőnő értesített, hogy az anyósom van itt és vár rám.

Mielőtt még anyósom egy szót szólhatna volna, már leolvastam arcáról a rossz hirt, melyet hozott.

— Szedje össze a bátorságát és olvassa ezt, — szólítottam és átadott nekem egy sürgönyt.

Egy táborig kórház főorvosától volt éjszakai Spanyolország egyik falujából és így hangzott:

„Macallan Ernő esete-patában lövéstől súlyosan megsebesült, de veszélyen kívül. Második sürgönyt bevárni.”

Könyves szemekkel roskadtam egy székre. Csak most éreztem, milyen bensőn szeretem!

Az anyósom átkarolt és megcsókolta a homlokomat. Érezte hogy ebben a pillanatban a legjobb, ha nem szól egy szót sem...

Összeszedtem teljes erőmet és bátorságomat és a sürgöny utolsó szavaira mutattam.

— Várni akar még? — kérdeztem.

— Egy napot sem. — felelte anyósom. —

Azonál elmegyek a külügyi hivatalba egy utlevélért és ajánlóleveleket szerzek be magamnak. Az éjjeli vonattal Calaisbe utazok.

— Ön utazni akar? Csak egyedül? Kérem, hozza magával mindjárt az én utlevelemet is; hét órákor este ott vagyok önnél.

Eleinte le akart beszélni elhatározásomról; de már az első szavaknál félbeszakítottam őt.

— Elfelejtette az én önfeljuságomat, anyám? Kérem, siessen, mielőtt a drága idő kárba vész.

Anyósom a legnagyobb szeretetreméltósággal engedett. Megcsókolt és elhajtattott.

Az egész utról csak halvány emlékem maradt. Annál élénkebben áll szemem előtt a szegényes falusi korcsma, melyben Ernőt viszontláttuk élet-halál között vívódva és az egész világot elfelejtve.

Éppenséggel semmi romantikusság nem volt abban, amely férjemet halálos veszedelembé sodorta.

Hogy egy szegény megsebesült katonát kihozzon a csatahelyről, nagyon közel merészkedett a harc helyéhez és ekkor kapta a lövést. A táborig kórház testvérei élők veszélyeztetésével hozták vissza.

A sebláz, mint rendszeren, ilyenkor magánkiületbe hozta. Félrebeszélte folytonosan, amenynyire néhány halk szavát meg tudtam érteni, mindig az elhunyt asszonnyal és velem foglalkoztak folytonosan vándorló gondolatai. Hetek teltek el, még mindig élet-halál között lebegett és sem az anyját, sem engem nem ismert fel.

Egy nap aztán az orvos örvendetes hírrel lepelt meg: Ernő nemsokára teljesen meggyógyul.

Azt azonban hozzátette az orvos, hogy a beteget a legkisebb izgalom, vagy meglepetés viszadönti a betegségbe.

Anyósom tehát úgy vélte, hogy ne tudjon meg Ernő semmit, hogy mi ketten ápoltuk őt. A következő hetekben azt mondta, hogy rejtőzzen el teljesen, ha nem tartom esetleg jobbnak a hazautazást.

Reményeim, hogy a titkot felfedezzem, semmivé süllyedtek; Macallan asszony is meg volt győződve róla, hogy Ernőt visszanyertem e sebesülés folytán. El voltam határozva, hogy minden további kutatást feladok, ekkor megérkezett — még ugyanaz nap — Plaimore levele s felmentett az alól a kínos elhatározás alól, melyet tenni akartam.

Az alantakban leírom a levél fontosabb részleteit:

„Megtaláltam az egyik szolgát, ki azon az éjszakán a folyosón örködött, mikor Ernő első felesége meghalt. Az ember egészen pontosan emlékezik arra, hogy Dexter késő éjszaka megjelent közöttük. Dexter így szólott hozzá:

— Szabad ugyebár bemennem a könyvtárba és egy keveset olvasnom? Nem tudok aludni a rettenetes eset miatt!

A szolgáknak nem volt utasításuk, hogy a könyvtárba való bemenetelt tiltásák. Azt tudták, hogy az összekötőajtó, mely a hálószobába vezet, be van zárva és a másik két aító kulcsa az orvosnál van. Megengedték tehát Dexternek a bemenetelt.

Dexter bezárta maga mögött az ajtót és az inasok azt hitték, ott maradt, mi azonban tudjuk, hogy ő a hálószobában volt. A hiányzó kulcs segítségével bejuthatott oda. Hogy meddig maradt ott, azt nem tudta az inas határozottan megmondani. Ő már csak arra emlékezik, hogy mikor Dexter kijött, halottápadt volt és szó nélkül visszatért szobájába.

Ezek a tények! Az ezekből való következtetéseknek legnagyobb a fontosságuk és igazolják mindazt, amit és önnök Edinburghban mondtam.

(Polyt. köv.)

SZÍNHÁZAK

Szombaton, 1908. augusztus 22-én

Vigszínház

NAFTALIN.

Enekes helyét 3 felvonásban Irtá Helmi Jenő, Zenéjét szor. zelte Szirmai Albert.

Személyek: Dr. Szabolcsay B. Hegedűs Terka, a felesége Varsányi L. Laboda Péter Tanczai Patkány Etus Kornai B. Dr. Csapláros K. Vendrei Mancsi a felesége Kiss I. Kabóczáné Kész R. Kapronczay Tamás Sarkadi Hazmester Szerémi

Kezdeté fél 8 órákor

Király színház

100 év múlva

Enekes. táncos. látványos látás 8 felvonásban, 9 képből. Irtá Martos Ferencz. Zenéjét össze állította Marthon Géza.

N. Zajlay István Németh Baczur Gaszton Papir Tóth Thea Olivés G. Péter, hoteltulajdonos állatkerti igazg. Boross Franco, Major, miniszter, szorkeszű Szirmai Pavlósek, Pribilesek, Samu, szerencsen Fenyvesi László lt. Poleskei polgármester, Dörösi Z. Molnár Kékk, Huszárkapitány Raskó

Kezdeté fél 8 órákor

Műsor Vasárnap: d. u. János vitéz. este: 100 év múlva

Magyar színház

A kék egér.

Bohózat 3 felvonásban.

Kezdeté fél 8 órákor

Műsor. Vasárnap: A kék egér.

Fővárosi nyári színház

A császár katonái.

Dráma három felvonásban. Irtá Földes Imre.

Kezdeté fél 8 órákor

Személyek: Karády István Vágó Garas Karády Zoltán Borostyán Karády Erzsébet Borostyán Schneller Lajos Z. Molnár Blarjay István Réthely Szilassy Ernő Törzs Jókay Géza Csorlos Székessy Ágoston Vándori Koller Gyula Rátkay Szedlacsck János Papp Szedlacsck János Kormendy Ferencz

Kezdeté 1/3 órákor

Műsor.

Vasárnap d. u. A varázskorongó este: Sasliók

Városligeti Nyári Színház

A Kirchfeldi pap

színmű 4 felvonásban.

Kezdeté fél 8 órákor.

PÁLMALIGET" NAGYVENDÉGLŐ

ARÉNA-UT 74. SZÁM.

Estonkint BANDA MARCOZI és FIAI zenekarának hangversenye. — Előkelő családok találkozó helye. — Eliszondú könyha, kitűnő mőnes-györöki és külsőleges borok. — ooooo Számos látogatást kór tisztelettel ooooo

EKAMP GYULA a híkszádi fürdő étterem volt bérleje.

IFJ. SCHULLER FERENCZ

nagyvendéglője

VI. kerület, Andrássy - ut 39. szám. A szalmaözegek logkedveltebb étterme.

Kérésre árák! * Kifűnő kiszolgálás

Jól lát? Ha nem, akkor forduljon bizalommal HATSCHÉK optikához, csak Károly-körút 6. sz. ahol szemüveg és látásvezék le legelőcésben kaphatók minden árbanzék bérmentve.

Butor

készpénzért és részletre

3 szoba teljes berendezés 360 forintért mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba állandóan készen raktáron a legegyszerűbb kivittől a legfinomabbig. Képes árjegyzék ingyen, Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata. Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok.)

TENNIS-RAKET JAVÍTÓ

Tennis-pálya-készítő s felszerelő. Versenyjátékosok egyedül raketjavítója. — MACHER REZSŐ sportüzlete Budapest, IV., Koronaherceg utca 3. szám. (Az udvarban)

Országos Magyar Tanügyi Iroda

Alapított 1904.

Budapest, VI., Vörösmarty-utca 42. sz. Vidéki szülőknek Budapestben iskolába (elemi, közép, egyetem) járó gyermekeit (fiú és leány) előkelő családoknál ellátásra elhelyezi, e célból a szülők az irodában levő több ezer budapesti előkelő családnak ajánlatai közül tetszés szerint válogathatnak. Elvállalja tanulónak Budapest összes tanintézetébe leendő beiratását. Nevelőt, instruktort, ajándékos elhelyez. Szülőket a tanuló önmegneveléséről magaviseletéről havonként értesíti. Beszerez (új és használt) tankönyveket, taneszközöket, holt és élő állatok szarvait díjmentesen. Fejlesztési út Európá szentes iskoláiról. — Utbaigazítást ad magántanulóknak. Kérjen prospektust! Ellátásra való elhelyezés ezélijából — előjegyzést már most elfogad —

Császárfürdő Budapest

Nyári és téli gyógyhely. magyar Irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kőnes hévívízi gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szén-savas- és villamos vízfürdők. Ivo-l. ura. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld

Az igazgatóság;

A Szent-Margit-Intézet

(IV., Knezsits-utca 7. szám) igazgatósága tudomására hozza a mélyen tisztelt közönségnek, hogy az új tanévben a nevezett intézet polgári leányiskolájával kapcsolatosan női kérekedelmi csatlólyamot nyit.

A belratkozások szeptember 1., 2. és 3-án lesznek.

Magán elemi iskola

Józsefvárosban.

Néhai Dr. Brenner Jánosné, Bitt és tiszteletben állított tanítónő hátrahagyott 44 éves fennálló, magán elemi iskola. Muraközy Ilona. A tanítást szeptember 10-től kezdődő új tanévben az eddigi tantervét helyeslegében (VII. évfolyam) tantervvel együtt folytatja bar 1-től.

Advertisement for BUTOR featuring a logo and text: BUTOR KÖTVÖS-UTCA 17. (Andrássy-sarok) EHRENTREU-TELEFON 227. BUDAPEST, VI., KÖTVÖS-UTCA 17. ÉS ARJASZÉK INOVEN.

ÉRTESÍTÉS.

A nagyérdemű közönséget tisztelettel értesítjük, hogy KALAP KIRÁLY, üzletét Eskü-ut 6. átveitük és szakszerűleg vezetjük tovább. Saját gyártmányaink olcsó elárusítása, ugyszintén angol és olasz divatkalapok gazdag raktára. Becses pártfogásért eszedezik

Műhely: Hársfa-utca 33. Osztermann és Stern Kalapos mester alatt tiszttatnak. — Kalap Király, Eskü-ut 6.

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17

Ma és minden este:

MASCHA DIGRAM

a wien cs. k. szab. Josephstadt-Theater tagja. THE 8 LANCASHIRE-LADS angol férfi-együttes. Marion az utókorhatalon zeneimitátor. Mab Dersy lábrújhegytáncosnő egy zongora billentyűn. Baumann tőhátón, mint Tarai jockey. Tellheim humorista. The Kideros a legújabb akrobatikáni kompozitziók. Továbbá 12 egyéb attrakció. — Az előadás kezdete 8 órákor. Jegyelővétel 10-1 és 3-6 óráig. A télikeriben reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK calgányzene-kara hangversenyez.

BEKETOW CIRKUSZ Városligeti

Ma, szombaton, aug. 22-én, este háromnegyed 8 órákor XVII. High-Life-Estély Az intelligencia találkozója. „HELGOLAND“ Nagy kiállításos vízi némajáték 150 négyzetméter víz a cirkusban. Főnyes kivilágítás, tűzjáték. FONTAIN ILLUMINEUSE 60 hölgyből álló ballerka és az egész nagy műsor.

DELI étterem és kávéház

a Duna-parti korszón, Wurm-u. sarkán Ma és mindennap délután 4/5-1/2-ig és este 1/2-től kezdve európai hírd

CISKOVSKY

quartette hangversenyez, fényes változatos műsor. Meg és molog ételtek. Rendes polgári árak.

AMERIKAI PARK

Telefon 4-19. UI-ÖSBUDAVÁRA Igazgató: Friedmann A.

Nyitva délután 6 órától reggel 4 óráig. Ma és mindennap

Nagy Disz Előadás a Varietében.

Persina 100 idomított állattal. 8 Tan-Kvai 8 a kínai művészek és az egész monstre augusztusi műsor. 8 Colini-Clairons 8 a forgószélláncosok A Tabarin Moulin-Rougeban Kezdeté 12 órákor 25 szenzációs új szám Kezdeté 12 órákor HAJNALIG TÁNCZELŐADÁSOK Az előadások kedvezőtlen időben is megtartnak.

Advertisement for 2 millió és 200.000 kor. Konvertált Jelzálogbank-Sorsjegyet vásárol. Havibefizetés darabonként: 18 havi részletfiz. á 7 K 90 fill. 33 havi részletfiz. á 4 K 70 fill. 25 » » 5 K 90 fill. 40 » » 4 K — fill. Legközelebbi huzás 500.000 K főnyereménnyel augusztus hó 25-én lesz. Már az első részlet beküldése ellenében kiadjuk a sorszat és számot tartalmazó részletlevet (törvényes okmány), melynek birtokában az egyödül és kizárólagos játékog a vevőt illeti. Az összes részletlek befizetése után kiszolgáljuk az eredeti sorsjegyet. Általános Bank Részv.-Társ. BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 39. Alaptőke 2,000,000 korona. Tartalékalap 155,000 korona.

2 millió 200 ezer korona
 nyerhető évente
 1 darab Konvertált Magyar Jelzalog-sorsjeggyel.
 Legközelebbi húzás augusztus 25-én.
 40 havi részletfizetésre. Havi befizetés 1 drbra csak 4 kor. — fill.
 Már az első részlet és 35 fillér portó beküldése ellenében kiadom a sorsjegy-sorozat és számot tartalmazó, törvényesen kialakított részletívet, melynek birtokában a vevő már minden húzáson az egyedüli játékosját élvezi.
FLEISSIG bankház — BUDAPEST, — VII., Erzsébet-körút 2.

Idegesség, Isten veled!

Amióta az Elektro-Vitalizer-készüléket feltalálták, azóta irtó háborút izentek az idegességnek. Ennek a modern betegségnek modern gyógymódban találták meg az ellenszerét, még pedig a villamos gyógymódban, a mely a legtermészetesebb uton öli meg ennek a betegségnek csiráját. Ezért tehát azok, akik általában gyengének, törődöttnek érzik magukat, akik nemis gyengeségben, álmatlanságban, emésztési bántalmakban, rheumában, hűdősben, neuralgias bántalmakban, görcsökben, vagy bármely idült betegségben szenvednek, olvassák el ezt a népszerű nyelven megírt tudományos értekezést, amely gazdagon illusztrált fejezetben tárgyalja a villamos gyógymód alapelveit és magyarázza az Elektro-Vitalizer készülék előnyeit.

Az intézet költséget és fáradságot nem kímélve, teljesen ingyen és bementve, zárt borítékban bocsátja ezt az igen értékes könyvet a nagyközönség rendelkezésére, külön kötetben férfiak és külön nők részére. Ha pedig meglátogat, ingyen mutatjuk be gyógymódunkat.

Elektro-Vitalizer orvosi rendelés-intézet
 Epest, Károly-körút 2. félem. 10

Szelvény egy ingyen könyvre.
Elektro-Vitalizer orv. rendelésintézet.
 Budapest, Károly-körút 2. félem. 10
 Kérem részemre díjtalanul, bementesen és zárt borítékban elküldeni a "Modern Villamos Gyógy-módról" szóló művet { Férfiak } { A nem kívánt } { nők } { törleendő }

Elismerő-levél.
 Kovács Kálmán, Melykút, Bacs-m. 1908. július 21. Igen tisztelt Doktor Ur! A készüléket négy héten át használok, a javulás általános, amennyiben összes fájdalmaim megszűntek, étvágyam jobb, jól alszom. A készüléknek legfőbb hatása az általános erősödésben nyilvánul. Fogadja igen t. Doktor Ur hálás köszönetemet.

Rendkívül olcsó és kényelmes hajójáratok
 Budapest, Vác és Nagymaros között.

Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási-Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. é. augusztus hó 23-án azaz vasárnap rendkívül olcsó és kényelmes kirándulás hajójáratokat tart fenn Budapest-Vác-Nagymaros között

Indulás Bpest-Petöfi-térről	8:00 órakor de.	és 2:30 órakor du
> Batthyány-térről	8:05	> 2:35
> Ó-Budáról	8:20	> 2:50
Érkezés Vácra	10:00	> 4:20
> Nagymarosra	11:00	> 5:30
Ind. vissza Nagymarosról	11:30	> 8:00 este
> Vácra	12:15	dél 8:45
Érkezés Bpest-Óbudára	1:10	du. 9:40
> Batthyány-térről	1:25	> 9:55
> Petöfi-térről	1:30	> 10:00

Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetdíjai a következők:
 Budapestről-Vácra vagy megfordítva
 I. hely 40 fillér, II. hely 30 fillér
 Budapestről Nagymarosra vagy megfordítva
 I. hely 1 korona, II. hely 70 fillér.
 Vácra Nagymarosra vagy megfordítva
 I. hely 60 fillér, II. hely 40 fillér.

Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok ez I. osztályon féláron, katonák (legénység) a II. osztályon féláron a m. kir. állami és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon a II. osztályú jeggyel utazhatnak. Azonkívül az utazó közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet- és térítjegyek adatnak ki és pedig:
 Budapestről Nagymarosra és vissza
 I. hely 150 fill. II. hely 120 fill.
 Vácra Nagymarosra és vissza
 I. hely 90 fillér, II. hely 75 fillér.

Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott termes gőzhajó közlekedik, melyen a közönség első elől is védve van. A hajón jó vendéglő és polgári árakkal s pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között oszavargózás közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van. Ha e járatokat bármily okból abban kellene hagyni, úgy erről a társulat idejekorán hírdetést fog közzé tenni.
 Budapest, 1908. A forgalmi igazgatóság.

Jóforgalmu
 százéves szatocsüzet öreg-ség miatt azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban.

"AZ ANKER"
 élet- és járadék-biztosító társaság.
 Magyarországi igazgatósága:
BUDAPEST.
 Az „Anker-palota” építkezésének befejeztől
V., ERZSÉBET-TÉR 13. SZ.

Vagyon 174 millió korona. Biztosítási állomány 538 millió korona. Kifizetések 338 millió korona. A társaság eszközei: Mindennemű tőkebiztosításokat halál-estekre, kiházasítás és aggkori el-látási biztosításokat, továbbá gyer-mekbiztosításokat nevelési járadékkal és a nélkül, melyeknél a díjfizetés a szerződő korábbi elhalálozásával megszűnik, életjáradék-biztosításokat, meghatározott és olcsó díjak mellett. A társaság vagyonából Magyar-országban 1907. év végén 27 millió korona van elhelyezve. Mindenemű felvilágosítást készségesen nyújtanak az „Anker” képviselői.

BIKA-SÖR
 Magyarország ezidőszereint legjobb söre.
 Orvosi szaktekintélyek gyógyszerül rendelik.
 Páratlan hatása különösen belső bajknál.
 Sápkos gyermekeknek is adható.

Kimérésben van:
 Katona Géza éttermel, Váci-útoza.
 Deák Sándor Deák-tér,
 Deák Ferencz Egyetem-tér 1.

Palaczkokban kapható:
 New-York kávéház, Club kávéház Lipót-körút,
 Katona Vilmos Szondy-útoza 94., Angyal Vil-mos Váci-útoza, Katona Ödön Váci-útoza 85.,
 Gara Gyula Lipót-körút 25., Fehér M. Márton Felső Erdősor 25., Hajsza Izidor Izabella-u. 92.
 Blau Ignác főúti József-körút 83., Főútiútoza 6.

Báró NOPCSA ELEKNÉ uradalmi sör- UJARAD
 honnan szállítások kisebb mennyiség-ben is bárhová eszközöltetnek.

Budapesti **Hermina-ut 49.** Telefon raktár: 81-58.

Grammofonok
Cimbalmok
Citerák
Fuvolák és
egyéb hangszerek
részletfizetésre
 kaphatók

Aufrecht és Goldschmied
 hangszeráruházában
Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.
 Árjegyzék ingyen!

GUMMI
 és halhólyag 2, 3, 5, 6, 8 és 12 kor. tucatonként.
 Valdi NEVERRIP 6 korona. SUNLIGHT elefántcsont-fehér 8 korona. Valdi DIANA (védjeggyel) 8 kor. tucattja.
 MENINGA PESSAR 4 korona. ATHAKOS PORBE-FUVO 10 korona. IRRIGATOR, HAVIKÓTO

sérvkötők a legolcsóbb árakon
WEINSTINGLER DIANA
 kötszergyár
 Budapest, VII., Szövetség-útoza 11. szám.
 Árjegyzék ingyen. Képviselek kerestetnek.

Vadászoknak és turistáknak
 nélkülözhetetlen, télen melegítő, nyáron hűsítő, törv. védett

Nimród
 meleg és hideg italtartó lapos börtök flecczel bélelve, közön-éges üveggel, mely ugyanazon szolgálatot tesz, mint a drága

THERMOS PALACZK
 a forró ital reggel beöntve, télen a legkellemebb italt szolgáltatja egész nap és nyáron a behűtött italt nem me-gszik meg benne egész nap. Továbbá THERMOS PALACZK védőtokok bőrből, flecczel bélelve saját telálmányom, legolcsóbban kapható:

ACS LÁSZLÓ szlijgyártó, Ullői-ut 19. szám

"VALUTA" erszény
 egy darab bőrből készítő ára I korona kizárólag

"Székely" bőrdobosnál
 VII. Rákóczi-ut 4
 Árjegyzék ingyen

Negyedévre
7
kor.

Az
előfizetési ár maradt a régi:
1/4 évre **7** korona

Negyedévre
7
kor.

Főtámasza az Egyetértés vezércikkeinek az a körülmény, hogy a függetlenségi párt legkiválóbb vezérférfiai az Egyetértésben hozzák vezéreszméiket és irányító gondolataikat.

A magyar sajtóban páratlan kedvezménynyel lépünk az olvasó elé.

Az Egyetértés Vasárnapja

ezimen hetenkint egyszer magas irodalmi színvonalon álló nyolcz oldalas mellékletet adunk, amelyben előfizetőink mindent megtalálnak, ami a héten érdekes volt.

Az Egyetértés Vasárnapja

Magyarország és a külföld heti eseményeit szóban és művészi kivitelű képekben mutatja be és így szívesen látott vendége minden háznak.

Le a kalappal az Egyetértés és színház, irodalom és művészet rovata előtt. A kulturális élet minden jelenségével állandóan és teljes bőséggel foglalkozik mindig az Egyetértés.

Biztosíthatjuk, hogy a politika, országgyűlés-rovatunk mindig a legkimerítőbb és legrészletesebb információját adja a politikai élet minden mozzanatának.

Az Egyetértés Vasárnapja

a hét politikai aktualitásairól rajzokat és torzrajzokat közöl, amelyeket elsőrangú rajzolóink készítenek.

Az Egyetértés Vasárnapja

szépirodalmi részét a magyar írógárda legjelesebbjei szolgáltatják, a külföldi írók munkáinak fordítását szintén jeles erők végzik.

Rözmegelégedésre kiváló figyelemmel kíséri az Egyetértés a fővárosi ügyek fejlődését. Mindenkor közügynek tekinti a főváros jólétét.

Megsugjuk Önnek a titkot, hogy a belpolitikában való tüzetes tájékoztatás mellett az Egyetértés kiváló gondot fordít a külföld politikai eseményeire.

Az Egyetértés Vasárnapja

első számában megkezdte egy regény közlését, azonkívül ad croquiskat, színházi és sportcikkeket.

Az Egyetértés Vasárnapja

nem jelent tulkiadást, mert a vasárnapi mellékletet teljesen díjtalanul, az előfizetési árak felemelése nélkül küldjük az olvasónak.

A híroságnál lefolyó események a leggyorsabb feldolgozásra találnak az Egyetértés hasábjain. Tudósítói a legmegbízhatóbban számolnak be a törvénykezéstről.

Nem dicsekszünk, de azzal büszkünk magunknak, hogy az Egyetértés híven ahhoz a hivatásához, hogy a közélet mindenféle megnyilvánulását élénk figyelemmel kíséri, ugyanígy részesíti az egyházi élet eseményeit.

Az Egyetértés Vasárnapja hetenkint legalább nyolcz oldal terjedelmű lesz.

Mint a bomba, úgy hat

divatrovatunk asszonyolvasóinkra, mert ezen rovat gyors és megbízható tájékoztatója az asszonyoknak mindazokban az ügyekben, amelyek a toalett fontos kérdéseit illetik.

Világot behálózó hirszo-gálata van az Egyetértésnek. Minden, ami történik, ami az idők és ami a nap krónikájához tartozik, hűen tükröződik vissza az Egyetértés hasábjain.

Mint a golyó, mely célba talál, akképp találja el az Egyetértés olvasói igényeit, mert az Egyetértés tárczarovatát irodalmunk jelesei gazdagítják dolgozataikkal.

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 28

„Nefelejts”
Kit szeretek, imádok, arról ítéletet nem mondok. A vigyázat nekem éppúgy szükséges, mint neked, édes. Említéd, hogy Budapestre készülsz, felmenieid jó előre tudasd és én ott leszek. Azok a végzetlen, szinte legyőzhetetlennek látszó akadályok nekem csak szenvedélyem elkerülésére szolgálhatnak. Hisz bálványunkért szívesen szenvedünk. Leveled epedve várom. Mil-liószor csókol (ha szabad) rabszolgád.

Bajusz-növesztő,
biztos hatású. Prospektust ingyen küld:
Weimann, Berlin
Warschauerstrasse 77.

Házilag készített tojások tarhonyának kilóját 80 fillér, édes rózsapaprikának dobozát 1 kor., mézédés baracklekvárnak 2 kor., szilvalekvárnak 1 kor., töpörtös házi szappannak kilóját 120, kislőstön főzött barackkonyaknak literjét 4 kor., bármily csekély mennyiségben szállít vegyesen Stern Adél Csongrádról.

Muskotály,
passetuti és chasselas szőlőt postakosaránként 1 füt; ugorka, paprika, paradicsom, csemege-szilva 80 kr.-ért; paradicsomnak mázsáját 6 füt; fenti szőlő mázsáját 14 füt; szegfűkörté, csemegealma postakosaránként 1 füt, mázsánként 12 füt. Előlegbeküldéssel szállít Gyümölcskivitel Csongrádról.

Csemege-szilva,
chasselas nemes fajok, postakosaránként 2 kor., mázsánként 28 korona, szegfűkörté, csemegealma 2 kor., ezelbe, vagy vízbe való ugorka, paprika, paradicsom, csemege-szilva kosaránként 140, ismételt-árusítóknak külön árjegyzék. Vasuti rendelést előlegbeküldéssel szállítok. Szabó Csongrádról.

Modern lakások
III., Lajos-utca 70 sz. novemberre 2-3-4-5 szobával, minden modern kényelemmel, gáz, villany, kiadók. Portánál ingyen városi telefon. Ugyanott tágas pinczehelyiség.

Csemege-szilva
meglepően szép édes Chasselas és Passatutit 5 kilót 200 koronáért, 100 kilót 36 koronáért óriási őszibarackot 3 kor., almát, körtét és szilvát lekvárnak 1 1/2 koronáért szállít Müller J. Kiskunhalas.

Csemege-szilva
gyöngyös-visontahegyit 5 kilónként K 350, óriási őszibarackot befőzéshez 4 koronáért, „Mátragyöngy” görög, turkesztán, cantalup-dinnyét 25 kilónként vasuton 7 koronáért, 5 kilónként postán 2 K.-ért szállít Löwy Gyula mintagazdasága Gyöngyösön.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államszámvitelani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: **Dr. Kállay Zoltán** jogi szeminariuma Bpest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Néteveszsze össze más hirdetéssel!

Saját gyártmányú Vas- és rézbutorok
Rézagy — — — 45.— füt
Vasagy matraczcsal 8.50
Gyermekagy — — — 11.50
Sodronyagy-betét 8.50
Vas- és rézbutorok gyári árban. 28048

WEISZ LIPÓT
Király-utca 99. szám.
TELEFON 57-01.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, Al-lardó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

BUTOROK
háló-, ebéd-, szalonde-
rendezések, továbbá ur-
szoba, iroda berendezései
réz- és mahagoni butorok
szőnyegok és függönyök
halódi angol bőrgarnitúrák
eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám
I. emelet 262
Károly-utca sarok.

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem.
Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám,
Izabella-utcasarkán

Kolozsvári
Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrovidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikertét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere utáni igen csekély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre kiemelten válaszol **Dr. Erős Vilmos,** Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Magánnyomozó
törv. bejegyzett cég el-vállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb könyves ügyekben teendő kutatásokat, személyek, lakások üzletek feltűnése nélkül megfigyelést a el-tűnt egyének és névtelen levelek íróinak kinyomozását, bel és külföldön. **Barna Libor János,** Budapest, Rákóczi-utca 6. L. 15. Telefon 103-52. 28587

Kitünő likörök
és rum készíthetők házilag olcsón essenzialimmal. Egy liter készítéséhez való üvegcsé ára 60 fillér. Készítési utmutatás mellékelve. 10 üveg nél bérmentve. **Réthy Béla** gyógyszerész Békéscsaba.

Koporsó asztalosok
részére mindennemű koporsók diszítései összes temetkezési cikkek képes árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatályár Részvénnytársaság, Nagymező-utca E 46. szám. 27903A

Butor
a legfinomabb és egyszerűbb kivitelben, kedvező fizetési feltételek mellett kapható. Asztalosok készítményeire kölcsönt adunk bármely magasságban. Műbuteikereskedelmi Részv. Társaság, Budapest, Aranykéz-utca 5. 28736

ASSZONYOK
vigyázzatok!
Felnagy gyermekáldás ellen megtantit véde szem Fischer Róza tezik'nyve. Több ezer kórós és hálaírat, 1 koronáért (esetleg leveleibelyekben) megküldi Fischer Róza asszony Budapest, VII., Damjanich-utca 2/B. 1012. sz. sz. 5.

BUTOR
árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon bőrfotelek, gyönyörű tükör, diván, borszek, íróasztal, porzsa-szőnyeg és egyes darabok; Földes B. VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Villamos világítás
saját dynamóval, lakóhájak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Aránjat és felvilágosítás ingyenes. **Strigl és Gartner,** elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. 27855

Vadászfegyver
gyűjtemény, részben örökségből származó egyenként is polom áron eladó. Közöttük Toplewer-kulcsu Lancaster 20 forint. Előrefekvő lakatszerkezettű, modern Hammerles 35 forint. Grener-zárú, Bücksfiinte 40 forint. Schnelleres Mannlicher 28 füt. Drilling, valódi Krupp acélsövekekkel 65 füt. Winchester 35 füt. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodogghamerles, ugyanítt Götz Zeiss, Voigtländer és más finom lönyképerőgep, egy porzsa-szőnyeg és egy motorkörkép nagyon olcsón azonnal eladó. **IV. E. Egyetem-tér 5. szám. Radonál. 29082**

Zalogcédulákat,
brillansokat, ékszerket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek. **Brillansokért többet fizetek, mint amennyiért vették.** **SCHILLER ISIDOR,** Sip-utca 8. 27133

Telt kebel.
Telt kebel két hónap alatt **Pilules Orientales**

(teled pluhák) által, az egyedül-lek által, melyek a mellét fej-lestik, szilárdítják, helyreállítják a a női mellét erősítik, a teledet köleszűrés, anélkül, hogy az egésznek ártanak, Garantiáltá arzenikummentes
— Orvosi kiválósgoktól ajánlja. Abszolút diszkrétció. Egy doboz használati utmutatással franko 4-45 korona előresz be-küldése vagy 6-75 korona után-vétel mellett.
I. RATIÓ gyógyszerész PARIS. Raktárak: Bécs, R. Pechhofér gyógyszerész, Singer-sztr. 15 Budapest, Török József gyógy-szerész Király-utca 12.

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása
háló-, ebéd-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegok, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.
GROSZ SANDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

A legelőnyösebb részlel-fizetésre **zongorát, pianinót, czim balmot, hegedüt**
készpénzbeni áron a leg-
újabb rendszerű **bankhitel**
utján kizárólag csakis **Reményi** nagy magyar hang-szerlelőpén.
Prospektus és árjegyzék in-gyen.
Budapest, Király-u. 58. szám.

Magyar Tanügyi
Intézet (Hatóságilag en-gedélyezve.) József-körut 10. Felvilágosítást nyujt egy bel — mint külföldi iskolákról, elntéz minden a tanügyi körébe tartozó ügyve elntéz iskolai be-iratasokat, gondoskodik középiskolai tanulóknak, egyetemi hallgatóknak tisz-tességes családotknál le-endő elhelyezéséről, ellá-tásáról. Szülöket gyerme-keiknek minden egyes tan-tárgyból való előmenetel-ről az iskolában, valamint lakásán való viselkedéséről kéthetenként, illetve havon-ként körülményesen érte-sít, roájuk feltűzel. Be-szerkelet a könyveket és tan-szerkelet. A tanulók korre-
petálásáról gondoskodik. Tanító-személyzetet (tanár, nevelő, tanító, nevelőnő) ajánl, illetve elhelyez. Tan-ácsot, felvilágosítást és utmutatást ad magánviz-gálati ügyben. 28849

FARAGÓ J.
műbutoraktár, kárpitos és díszítő
Bpest, Váci-utca 2.
Elfogad teljes lakberende-zéseket, valamint minden-nemű kárpitos- és díszítő-munkákat. 27881
Mintaraktár művészi kivitelű butorokból, francia és angol szövetekből. Költsévetés dímentes.
TATRAKALAUZ
1908.
Utmutató a Magas-Tátrába és a Tátravidéki fűrdőkre.
A Magyarországi Kárpátgyesület közreműködésével szerkesztette:
Dr. Szontag Miklós
kír. tanácsos.
— Átnézte —
Dr. Jármy László.
Térképekkel. 4 uj kiadás.
Ára 2 kor. 40 fill.
SINGER és WOLFNER
kiadása,
Bpest, Andrássy-ut 10.

Gyorsírásból,
könyvitelből, gépirásból (többféle rendszer) német és angol nyelvű nyilnak meg új tanfolyamok szeptember elején a Nötisztviselők Orsz. Egyesületében VI., Andrássy-ut 83. Iratkozni már most kell. Díjtalan állasközvetítés.

Pótvizsgákra
Pogári, gimnáziumi,
kereskedelmi, reál, malgánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is). **Kerekes Ignác,** Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyeget kérek. 27808

30 forint. Varrógépek
egy új valódi csatló Singer varró-gép részakórny-nyel 5 évi főtállás-nal csakis **SINGER A.**
mügépésznél Budapest, főz-let Akácia-utca 55. Minden-nemű varrógépek javítását legjutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Stenografai
Rákóczi-ut 60. I. em., ezelőtt Váci-körut 88. Ingyenes gépirásoktatás az összes írógéprendszereken. Díj-talan és biztos állasközvetítés. A „Stenográfia” orszá-gos Hábelsberger gyorsíró-és gépiróiskolában havonta új magyar, német, gyorsírási, gépirási és kereske-delmi szaktanfolyamok kezdődnek a legelőnyösebb feltételek mellett. Levelező és vitairásu-kurzusok. Az egyes tanfolyamok okleveles gyorsíró- és kereske-delmi akadémiái rendes tanárok vezetése alatt állanak. Sokszorosított és másolóiroda. Beiratások naponta az intézet helyi-segítségben kizárólag Rákóczi-ut 60. Össze nem tévesz-tendő hasonló hangzású iskolákkal.

FARAGÓ J.
műbutoraktár, kárpitos és díszítő
Bpest, Váci-utca 2.

INGYEN
DRÁGABB, MINT NÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP
NAGYÍTÁSOK
ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁGÚ KÉPEZ 5 KORONÁÉRT DISZES PASZPARTUVAL 55-68 CSM. NAGYSÁGGBAN CSOMAGOLVA 3 SZINES
OLAJKÉP
ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐH MINDENÜTT FELVÉTELEK
SAVATOSÁÉ
MINDEN IRÁNYBAN **RAFACEL** FÉNYKÉPANYITO és KÉPVISELŐH MINDENÜTT BUDAPEST, VII. ROTTENBILIER-0-40 NYITÓTETTE AZ 1908. ÉVI PÁRISI NEJMETZKÖZI KIÁLLITÁSON DISZKOLEVÉL-KERESZTTEL és ARANY-ÉREMMEL.

MEGHODITOTTUK A VILAGOT!
4-REBEN BELA KRISZTOF
Butorvevőknek
ajánlom az 1908. évről ki-tünő minőségben elkészült mintaberendezéseket asz-talos és kárpitos butorok-ban, melyeket újabbak elő-állítására miatt 30%-kal ol-csobbán míg a készlet tart elárusítom. **Sarkány I. bu-toriparos, VII., Erzsébet-körut 26. Zion palota.**

INGYEN
bérmentve és titoktartással küldjük érdekes ábrás **GUMMI-**
halhólyag stbről szóló ár-jegyzékünket.
GUMMI - HALHÓLYAG
2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 kor. totzfa
NAKIRA valódi indiai forró-külöleg-gesség tuozatja 12 korona.
Uterus - Spray
egyjabb női különlegesség 14 kor.
PESSAR OCLUS
női szor 3-11 kor.
MINIAGYUJTEMÉNY
12 db leg-finomabb óvszer 4 K.
IRRIGATOR 3 koronától 10 koronáig.

INGYEN
kötjük **műlabak mükezek tángépek sérvkötők**
stbről szóló legújabb nagy képes árjegyzékünket **universális sérvkötők**
páratlanok. Kis enyhe nyomásu peoltával a legna-gyobb sérv is elzárható.
HASKOTOK, Gummiharis-műszere-mérték szerint készítettnek.
MAGYAR ORVOSI MŰSZER-
Budapest, VII., Rákóczi-ut 82. 17 óntos címre és a vörös keresztre üdvözlünk.

INGYEN
DRÁGABB, MINT NÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP
NAGYÍTÁSOK
ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁGÚ KÉPEZ 5 KORONÁÉRT DISZES PASZPARTUVAL 55-68 CSM. NAGYSÁGGBAN CSOMAGOLVA 3 SZINES
OLAJKÉP
ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐH MINDENÜTT FELVÉTELEK
SAVATOSÁÉ
MINDEN IRÁNYBAN **RAFACEL** FÉNYKÉPANYITO és KÉPVISELŐH MINDENÜTT BUDAPEST, VII. ROTTENBILIER-0-40 NYITÓTETTE AZ 1908. ÉVI PÁRISI NEJMETZKÖZI KIÁLLITÁSON DISZKOLEVÉL-KERESZTTEL és ARANY-ÉREMMEL.